

- ۱۸ آشنایی با سیستم بانکداری در پاکستان
- ۲۰ آشنایی با نظام حاکمیت شرکتی و شیوه‌های کنترل داخلی
- ۲۲ معرفی مدل سازمان بهره‌وری آسیایی (APO): راهکار نوین مدیریت دانش در سازمان‌ها
- ۲۶ نقطه سربه‌سری برای تولیدکنندگان متانول با خوراک ذغال سنگ
- ۲۷ وظایف و مسئولیت‌های کارکنان کارگاه در پروژه‌های ساختمان و نصب
- ۲۸ ربات‌ها را بی خیال سرمایه‌دارها را بچسبید!
- ۳۰ کاراته کاری که دوست دارد فضاورد شود!
- ۳۱ نگاهی به چهار ورزشگاه بزرگ فوتبال جایی برای غوغای فوتبالی‌ها
- ۳۲ یک فنجان چای

- ۲ آموزه‌های آزمون رشد دکترحجت اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی
- ۳ گزارشی از مجمع عمومی عادی سالیانه گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی، منتهی به سال مالی ۳۱ خردادماه ۱۳۹۴
- ۳ تعیین اعضای جدید هیئت مدیره خوارزمی در مجمع سالیانه
- ۶ بسته عبور از رکود و حاشیه‌های کارشناسی آن؛
- ۶ نیاز اقتصاد به سازوکارهای موثر برای خروج از رکود
- ۹ سرمایه‌گذاران چگونه برنامه‌های خود را تدوین کنند
- ۹ متن کامل بسته خروج از رکود
- ۱۲ ارزیابی فرایند رشد واقعی بورس از نگاه فعالان بازار سرمایه
- ۱۲ ظرفیت‌های بورس در مقابله با رکود
- ۱۴ ارزیابی نقش سرمایه‌های اجتماعی در توسعه و رفاه سرمایه اجتماعی پشتوانه توسعه اقتصادی
- ۱۶ رشد اقتصادی شش ماه نخست امسال یک درصد شد
- ۱۶ نشانه‌های آغاز رشد اقتصادی
- ۱۷ انتظارات سهام‌داران؛ کارکرد فعالان بورس

انعکاس نظرات اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب مقالات، مصاحبه‌ها و گزارش‌ها، لزوماً به معنای تایید محتوای تمامی آن‌ها از سوی ماهنامه نیست.

ضوابط درج مقالات در ماهنامه "خوارزم"

ماهنامه خوارزم از دریافت مقالات علمی، تخصصی و کارشناسی در حوزه‌های مرتبط با اهداف راهبردی گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی به ویژه در زمینه‌های اقتصاد کلان، تحولات بازار سرمایه، فناوری اطلاعات، برنامه ریزی و مدیریت منابع انسانی استقبال می‌کند. مقالات ارسالی باید شامل این موارد باشد: عنوان مقاله، نام و مشخصات نویسنده یا مترجم (شامل عنوان اصلی علمی و شغلی، شماره تلفن تماس و نشانی الکترونیکی)، چکیده و متن کامل مقاله (مقدمه، متن، نتیجه) در قالب نرم افزار Word - فهرست منابع و پیوست‌های احتمالی. حجم مقالات ارسالی حداکثر تا ۱۰ صفحه (معادل ۳۳۰۰ کلمه) باشد که با احتساب تصاویر، جداول، نمودارها و تیتراژ، نهایتاً از ۴ صفحه نشریه بیشتر نخواهد بود. تحریریه ماهنامه خوارزم، در ویرایش محتوایی و شکلی مطالب واصله آزاد است و اصل مقاله نیز به ارسال‌کنندگان محترم مسترد نمی‌گردد. مسئولیت محتوای علمی - حقوقی مطالب با نویسندگان یا نویسندگان است و ماهنامه از انتشار مقالات منتشر شده در سایر نشریات و رسانه‌ها معذور می‌باشد.

vakharazm@kharazmi.ir

زیر نظر شورای سردبیری
دبیر اجرایی تحریریه: سینا قلیچ‌خانی
همکاران این شماره: سحر قاسم‌نژاد، علی پویا، ایلیا پیرولی، علی ماندگار، فرید دانشفر، محسن قنادزاده
طرح جلد: مجید مرادی
گرافیک و صفحه‌آرایی: نادر قبله‌ای
ویراستار: شیدا محمدطاهر، مرجان ابری
امور دفتری: وحیده بهزادی
نشانی: خیابان ملاصدرا، شیراز جنوبی، برزیل غربی، شماره ۲۵
تلفن: ۸۸۶۲۳۸۹۵ - فاکس: ۸۸۶۲۳۸۹۶
نشانی الکترونیک:

vakharazm@kharazmi.ir

ماهنامه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
برای خانواده بزرگ شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

شماره ۲۱ - آذر ۱۳۹۴

آموزه‌های آزمون رشد

• دکتر حجت اله صیدی، مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

در طبیعت کوه‌پیمایی است که پیش رفتن در مسیر ناهموار و سربالای رشد برای رسیدن به قله، گام‌به‌گام دشوارتر شود و با آن که عشق، اول آسان می‌نماید ولی افتادن مشکل‌ها حکایتی تکراری است که جز رهروان ثابت‌قدم و خستگی‌ناپذیر، حقیقت آن را در نمی‌یابند و بی‌آن که عقب‌نشینی یا سکونی در کار باشد، زانوی اشتر با توکل بسته، پیش می‌روند و تا ستیغ موفقیت می‌تازند. اگرچه هرچه بالاتر، دشوارتر می‌شود و از این روی سخت‌سنگین می‌شود پیروزی، اما سخت‌شیرین می‌شود پیروزی. در همین راستاست این قول مشهور که می‌گویند کودک که بزرگ می‌شود، مسائلش هم با او بزرگ‌تر می‌شوند. اگر باور بر این است که خوارزمی وارد باشگاه بزرگان شده است، طبیعی است که مسائل پیش‌رویش نیز درخور بزرگان باشد و اسباب بزرگی لازم آید. گوشه‌ای از آنچه در خور بزرگ شدن است، در مجمع عمومی عادی سالیانه بیست‌ونهم مهرماه گذشته خود را به نمایش گذاشت. با وجود آن که گروه خوارزمی در راستای برنامه راهبردی هفت‌ساله با شعار ثروت‌آفرینی پایدار برای نسل‌ها پس از کسب سودی بیش از چهار هزار میلیارد ریال، تقسیم سود مناسبی را پیشنهاد کرده و آماده برگزاری مجمع بود، در آخرین ساعات روز بیست‌وهفتم مهر با نظر کارشناسان و مدیران محترم بورس مبنی بر احتیاط در تقسیم سود روبه‌رو شد، که ناشی از تفسیری متفاوت از روش عمل حسابداری شرکت توسعه برق و انرژی سپهر در شناسایی هزینه‌ها و سود حاصل از عملکرد نیروگاه منتظر قائم بود و بدیهی است که در چنان شرایطی که زمانی بسیار کوتاه تا برگزاری مجمع مانده بود، نتوان استدلال‌های مبتنی بر صح تروش عمل را با دقت مرور کرد و برخی از کارشناسان سازمان بورس را به اقناع رساند، اگرچه تمامی ارکان گزارشگری مالی گروه خوارزمی را اعتقاد بر آن بود که تردیدی نمی‌توان در صحت عمل حسابداری و صورت‌های مالی روا داشت. زیرا هم کمیته‌های حسابرسی شرکت‌های مادر و فرعی که از اعضای شاخص حرفه حسابداری و حسابرسی هستند بر آن صحنه گذارده بودند و هم حسابرس مستقل شرکت، که از موسسه‌های صاحب نام معتمد بورس است درست و منصفانه بودن صورت‌های مالی را بدون آن که موردی را مشروط کرده باشد مورد تایید قرار داده بود و مسرت‌آمیزتر آن که در تمامی مواردی که صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای و پایان‌دوره و گزارش‌های افزایش سرمایه منتشر شده است، سازمان بورس و اوراق بهادار خرده‌ای بر آن نگرفته و مجوزهای لازم در هر مورد را صادر کرده بود. از این‌روی مجمع عمومی عادی سالیانه به‌گونه‌ای موفقیت‌آمیز برگزار شد، جز در زمانی که تقسیم سود، موضوع تصمیم‌گیری بود. تمامی سهام‌داران حضور یافته در مجمع اعم از نمایندگان محترم سهام‌داران عمده، نمایندگان ارجمند سایر اشخاص حقوقی و همچنین سهام‌داران گرانقدر حقیقی، با اتکا بر صورت‌های مالی، گزارش حسابرسی و توضیح و استدلال‌هایی که در مجمع ارائه شد، بر تصویب صورت‌های مالی و تقسیم سود حداکثری پافشاری کردند، که البته مورد پذیرش نماینده محترم سازمان بورس قرار نداشت و از آن‌جا که گروه خوارزمی احترام به دیدگاه‌های سازمان بورس را وظیفه‌ای بدیهی می‌داند و اعتقاد دارد که هرگونه تفاوت نظر را از آن روی که کارشناسی است - حتی اگر خرده‌ای بر آن وارد باشد - باید در فضایی آرام مورد مذاقه قرار داده و پافشاری بر صحت روش را در محیطی کارشناسی و مبتنی بر استدلال پی گرفت، از مجمع خواسته شد تا تصمیم‌گیری در خصوص تقسیم سود را به مجمعی در آینده نزدیک احاله کند تا نه شرکت آسیبی ببیند، نه سهام‌داران دچار خسران شوند و نه بازار سرمایه متاثر گردد؛ که میدان رشد شرکت‌های بورسی است و هرگونه شتاب‌زدگی در واکنش به آنچه پیش آمده، می‌تواند آثار زیان‌بار سنگینی داشته باشد، به‌ویژه در شرایطی که بازار سهام خود دچار تلاطم‌های غریب و رکودی آزاردهنده است.

اگرچه هر مجمعی محل اصلی آزمون به حساب می‌آید اما مجمع اخیر آموزه‌های ویژه نیز برای گروه داشت، که برای مدیران و کارکنان گروه بسی ارجمند است. آموزه مهم و خاص مجمع آن بود که سهام‌داران خوارزمی بر انتظار حداکثری خود از شرکت پای می‌فشردند و حتی در زمان رکود و در وضعیتی که بسیاری از شرکت‌ها نه تنها سود سال جاری را کاهش داده، بلکه رقم سود تقسیمی را نیز کمتر از سال‌های گذشته اعلام کرده‌اند، سهام‌داران خوارزمی با اعتمادی که به شرکت و توان سودآوری و ارزش‌آفرینی آن دارند، همچنان بر افزایش سود تقسیمی اصرار می‌ورزند و این البته مایه مباهات است اگرچه بسیار دشوار باشد. عدم پذیرش پیشنهاد طرح شده در مجمع مبنی بر تقسیم سود کمتر - به‌عنوان علی‌الحسابی از کل سود - و احاله تقسیم باقی سود به مرحله‌ای بعد، از اقناع سازمان بورس در آینده‌ای نزدیک از سوی سهام‌داران و اصرار آنان بر دو گزینه یا بیشترین رقم یا هیچ در کنار تاییدی که خالصانه بر عملکرد شرکت داشتند، به سیاست‌گذاران و مجریان خوارزمی یادآور شد که حرکت بر مدار برنامه راهبردی، اگر از یک‌سو همراهی سهام‌داران گرامی و پشتیبانی تمام و کمال آنان را به دنبال داشته، که مهم‌ترین گواه آن اظهارات محبت‌آمیز و لبریز از لطفی است که بسیاری از آنان در مجمع بر زبان راندند، اما از سوی دیگر افزایش انتظارها را نیز به دنبال داشته است و از این روی است که در سخنان پایانی مجمع مدیریت خوارزمی با تاکید بر این که همواره قدردان جایگاه ارزشمند سازمان بورس و اوراق بهادار به‌عنوان یکی از ارکان بازار سرمایه بوده و خواهد بود، حفظ جایگاه شرکت‌های سرمایه‌گذاری را نیز که از ارکان مهم بازار به شمار می‌آیند وظیفه ذاتی خود می‌داند و بر آن سر است که تفاوت نظر ایجادشده را به‌گونه‌ای حل‌وفصل کند، که نه تنها حقوق سهام‌داران خوارزمی و کارکنان آن حفظ شود، بلکه حقوق نهاد ناظر نیز ادا گردد و این رویداد مهم در نهایت خود به بالندگی بازار بینجامد. اکنون که با همکاری سازنده و تایید قابل تقدیر سازمان بورس، ثبت رسمی صورت‌جلسه مجمع اخیر مبنی بر تصویب صورت‌های مالی و تایید عملکرد شرکت نیز محقق شده، گاه آن است که گام‌های بعدی موفقیت، بلندتر برداشته شود.

گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی سومین سال پیاده‌سازی برنامه راهبردی هفت‌ساله‌اش را با انگیزه‌ای دوچندان شروع کرده است تا دستیابی به اهداف بلندپروازانه برنامه را با همت بلند کارکنان و اعضای گرانقدر آن و با برخورداری از پشت‌گرمی سهام‌داران محقق سازد. در این مسیر نیک می‌داند که گام‌های بلند هرچه بالاتر روند، دشوارتر می‌شوند اما اعتقاد برگشت‌ناپذیر دارد، که بی‌برگشت باید به استقبال خطر رفت و ارزش‌آفرینی کرد. خلق ارزش، از آن‌جا که «ارزش» است گران‌بهاست و لذا هزینه‌ای شگفت می‌طلبد. از هزینه کردن خود و توان خود و جایگاه خود نباید هراسید، که موفقیت از آن ثابت‌قدمان است و این قولی مشهور است:

ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم.

مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام شرکت سرمایه گذاری خوارزمی (سهام عام)

سال مالی منتهی به ۱۳۹۴/۳/۳۱

چهارشنبه ۲۹ مهر ماه ۱۳۹۴

این حواله

گزارشی از مجمع عمومی عادی سالیانه گروه سرما به گذاری خوارزمی، منتهی به سال مالی ۳۱ خردادماه ۱۳۹۴

تعیین اعضای جدید هیئت مدیره خوارزمی در مجمع سالیانه

بود. بر اساس این خبر، موسسه همیاری غدیر، شرکت سرمایه گذاری تامین آتیه مسکن (سهامی خاص)، شرکت امید آیندگان سپهر (سهامی خاص)، شرکت آرمان صادرات سپهر (سهامی خاص) و شرکت کارت ایران (سهامی خاص) با رعایت مفاد قانون تجارت و به استناد به ماده ۳۰ اساسنامه شرکت سرمایه گذاری خوارزمی و براساس رای گیری به عمل آمده از اشخاص حقوقی به مدت ۲ سال به عنوان اعضای هیئت مدیره این شرکت انتخاب شدند.

اساسی تلفیقی گروه و شرکت سرمایه گذاری خوارزمی، تقسیم سود نقدی به زمان برگزاری مجمع عمومی عادی فوق العاده در آینده نزدیک موکول شد. انتخاب مؤسسه حسابرسی دایرهیافت به عنوان حسابرس مستقل و بازرس قانونی اصلی و مؤسسه حسابرسی کوشامتش به عنوان حسابرس مستقل و بازرس علی البدل و انتخاب روزنامه کثیرالانتشار اطلاعات برای درج آگهی های شرکت سرمایه گذاری خوارزمی نیز از دیگر مصوبات مجمع عادی سالیانه این شرکت

اعضای جدید هیئت مدیره شرکت سرمایه گذاری خوارزمی (سهامی عام) در «مجمع عمومی عادی سالیانه این شرکت برای سال منتهی به ۳۱ خرداد ۱۳۹۴»، با اکثریت آرای سهامداران انتخاب شدند. این مجمع چهارشنبه ۲۹ مهر ۹۴ به ریاست مرتضی سامی و با حضور بیش از ۸۵ درصد سهامداران برگزار شد. در مجمع عمومی عادی سالیانه خوارزمی، پس از ارائه گزارش هیئت مدیره خوارزمی توسط حجتاله صیدی، مدیرعامل این شرکت و ارائه گزارش حسابرس و بازرس قانونی و تصویب صورت های مالی

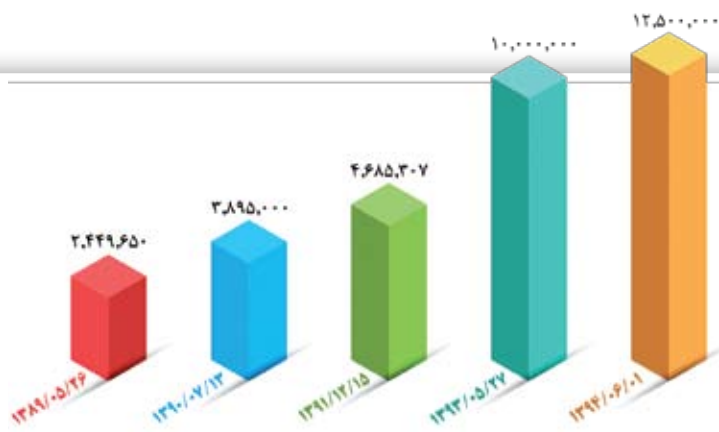
دارای بالاترین نرخ در بین شرکت های سرمایه گذاری ایرانی باشد. او گفت: سال مالی مورد گزارش؛ دومین سال اجرای برنامه راهبردی هفت ساله شرکت بود. با وجود اوضاع حاکم بر اقتصاد کشور ناشی از ادامه اثرات تحریم های بین المللی و رکود حاکم بر صنایع بزرگ کشور، شرکت سرمایه گذاری خوارزمی با تلاش تمامی همکاران در بخش های مختلف سازمان، توانست گام های مؤثری در راستای نیل به اهداف عملیاتی برنامه هفت ساله بردارد، به نحوی که ارزش دارایی های گروه در پایان سال مالی مورد گزارش (۳۱ خرداد ۱۳۹۴) به رقم ۶۰ هزار میلیارد ریال رسیده و توانسته است حدود ۱۸ درصد از ارزش دارایی های هدف گذاری شده طبق برنامه راهبردی شرکت را محقق سازد.

به گفته دکتر صیدی، بر اساس برنامه ریزی های انجام شده، سرمایه گذاری در صنایع جذاب پر بازده، مبتنی بر ارزیابی ریسک هریک از صنایع هدف گذاری شده، با در نظر گرفتن ریسک های اقتصادی مترتب بر هریک از صنایع مزبور و با توجه به سیکل های اقتصادی کشور، از مهم ترین راهبردهای سرمایه گذاری گروه خوارزمی است. از این رو، به منظور تحقق شعار ثروت آفرینی پایدار برای نسل ها، طی دو سال ابتدایی اجرای برنامه راهبردی شرکت، استفاده از فرصت های جذاب سرمایه گذاری در بخش انرژی با تمرکز بر صنعت برق مد نظر قرار گرفت، تا با وجود کوچک شدن اقتصاد کشور ناشی از

فرآیند اجرای برنامه راهبردی ۷ ساله

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری خوارزمی اما در این مجمع گفت: هیئت مدیره شرکت سرمایه گذاری خوارزمی پس از تجزیه و تحلیل شرایط حاکم بر فضای اقتصادی کشور و ترسیم چشم انداز آتی، اقدام به تدوین و تصویب کلیات برنامه راهبردی توسعه کسب و کار شرکت در آذرماه ۱۳۹۲ کرد و چشم انداز تازه ای را پیش روی سهامداران و ذی نفعان شرکت ترسیم کرد. بر این اساس، چشم انداز شرکت سرمایه گذاری خوارزمی در افق هفت ساله و تا سال ۱۳۹۹ تبدیل شدن به یک شرکت سرمایه گذاری پیشتاز، یکی از ۵۰ شرکت برتر کشور و یکی از ۵ شرکت برتر هلدینگ و سرمایه گذاری ترسیم شده است.

دکتر حجتاله صیدی اظهار کرد: شرکت سرمایه گذاری خوارزمی که بهره مند از سرمایه های مالی و معنوی سهامداران خرد و نهادهای در بازار سرمایه کشور است، شعار اصلی خود را «ثروت آفرینی پایدار برای نسل ها» برای توسعه فعالیت ها و افزایش ثروت سهامداران از طریق خلق سود پایدار و با کیفیت، کمک به توسعه اقتصادی کشور و افزایش کارایی بازار سرمایه قرار داده است. به همین منظور مطابق برنامه راهبردی مزبور، انتظار می رود در سال ۱۳۹۹ ارزش دارایی های گروه خوارزمی حداقل یک درصد رقم تولید ناخالص داخلی کشور به نرخ جاری شود و نرخ بازدهی دارایی های شرکت

روند افزایش سرمایه شرکت

پساتحریم و در عین حال احتیاط‌های لازم قرار می‌داد. از این نگاه، با وجود داشتن مجوز افزایش سرمایه تا مبلغ ۱۵,۰۰۰ میلیارد ریال (طبق مصوبه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۲۰ اسفندماه ۱۳۹۲)، پس از عملیاتی شدن مرحله اول افزایش سرمایه تا مبلغ ۱۰,۰۰۰ میلیارد ریال، افزایش سرمایه تا سقف ۱۲,۵۰۰ میلیارد ریال در مرحله دوم افزایش سرمایه در دستور کار شرکت قرار گرفت. وی افزود: بدین ترتیب، اجرای مرحله دوم افزایش سرمایه شرکت از مبلغ ۱۰,۰۰۰ به ۱۲,۵۰۰ میلیارد ریال در اواخر سال مالی مورد گزارش شروع شد و با حسن اعتماد و مشارکت فعال سهام‌داران محترم به‌طور موفقیت‌آمیزی در اول شهریورماه ۱۳۹۴ به ثبت رسید.

گزیده عملکرد شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی

به گفته دکترصیدی، شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی در سال مالی منتهی به ۳۱ خردادماه ۱۳۹۴ تلاش کرده است تا با دیدگاه مبتنی بر برنامه راهبردی هفت‌ساله به بررسی و مدیریت فعال پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های خود بپردازد؛ به‌نحوی که با وجود کاهش حدود ۰/۶ درصدی ارزش بازار شرکت متأثر از شرایط حاکم بر کل بازار سرمایه کشور طی دوره یک‌ساله مذکور، سود حاصل از سرمایه‌گذاری‌ها و نیز سود حاصل از فروش سهام شرکت ضمن پوشش بیش از ۱۰۵ درصدی بودجه هدف‌گذاری شده، به‌ترتیب از رشد ۶۷ و ۴۷ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل برخوردار باشد. ضمن آن که سود خالص شرکت با رشد ۱۹ درصدی نسبت به سال گذشته، حدود ۱۰۲ درصد سود بودجه‌شده را محقق ساخته است. او افزود: عمده هزینه‌های مالی شرکت (بالغ بر ۷۴۹ میلیارد ریال) در راستای اجرای

آثار رکود تورمی از آغاز دهه ۱۳۹۰، از سرعت توسعه سرمایه‌گذاری‌های گروه کاسته نشود. همچنین با هدف شکل‌گیری هلدینگ نفت، گاز و پتروشیمی گروه خوارزمی طی دو سال گذشته، ضمن تشکیل تیم حرفه‌ای متخصص، مطالعات تحلیلی گسترده‌ای در بخش‌های مختلف صنایع بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی بخش نفت، گاز و پتروشیمی انجام شد و نتایج آن در اختیار هلدینگ مذکور قرار گرفته است. از سویی دیگر، صنعت بانکداری به جهت بهره‌مندی از پتانسیل کسب منافع بلندمدت از شرایط اقتصادی آتی کشور و فرصت‌های جذاب بازار سرمایه، به جهت حفظ روند رشد سودآوری شرکت از توسعه قابل قبولی طبق برنامه برخوردار بوده است.

وی افزود: سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه معادن و صنایع معدنی براساس استراتژی‌های تدوین‌شده در شرکت توسعه معادن صدر جهان (هلدینگ معدنی گروه خوارزمی)، با تمرکز بر سرمایه‌گذاری در فلزات گرانبها و نیز صنایع برنامه معدنی میان‌دستی و فلزات افزودنی بخش فولاد با توجه به پتانسیل بالای رشد این بخش در کشور، نویدبخش توسعه سرمایه‌گذاری‌ها در بخش معادن و صنایع معدنی بر اساس چشم‌انداز هفت‌ساله گروه خواهد بود.

به گفته مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی، بخش بازرگانی یکی از پرتانسیل‌ترین حوزه‌ها برای سودآوری در شرایط پیش روی اقتصادی کشور است. از این رو، انتظار می‌رود در دوران پساتحریم، ضمن فراهم آمدن امکان توسعه حوزه‌های سرمایه‌گذاری مذکور، از رشد مطلوبی برخوردار باشد. شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی با هدف بهره‌مندی از پتانسیل‌های پیش روی اقتصادی کشور از منظر فراهم آمدن انتقال دانش‌های جدید در حوزه‌های کاربردی فناوری اطلاعات به‌ویژه در بخش سخت‌افزاری و نرم‌افزاری صنعت بانکداری کشور، برنامه‌ریزی‌های اساسی را از طریق شرکت توسعه فناوری اطلاعات خوارزمی انجام داده است. هرچند بخش املاک و مستغلات طی دو سال گذشته به دلیل رکود حاکم در بخش ساختمان و مسکن کشور نتوانسته است به رشد مورد انتظار دست یابد، لیکن با توجه به انتظارات شکل گرفته از بهبود نسبی رشد اقتصاد کشور در سال‌های پیش رو، برنامه‌ریزی‌های لازم برای توسعه فعالیت‌ها و تمرکز بر پروژه‌های متوسط مقیاس ساختمانی از طریق شرکت توسعه ساختمان خوارزمی انجام شده است.

عملیاتی شدن افزایش سرمایه شرکت

دکترصیدی در بخش دیگری از سخنانش گفت: سال مالی مورد گزارش به دلیل شرایط خاص اقتصادی کشور در دوره گذار از رکود تورمی و بیم و امیدهای خروج از تحریم‌های بین‌المللی؛ گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی را در موقعیت فرصت‌های طلایی

**۲۴ تا ۲۶ آذرماه در اصفهان:
ششمین همایش مدیران گروه
سرمایه گذاری خوارزمی برگزار می شود**

ششمین همایش
مدیران گروه
سرمایه گذاری
خوارزمی ۲۴ تا ۲۶
آذرماه سال جاری
در هتل کوثر شهر

اصفهان برگزار می شود. در این همایش اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل کلیه شرکت های تابعه و مدیران ارشد شرکت سرمایه گذاری خوارزمی حضور خواهند داشت.

به گفته دبیر شورای سیاست گذاری همایش های مدیران گروه خوارزمی، ورود شرکت های گروه به عرصه های بین المللی و پایش برنامه هفت ساله از محورهای اصلی ششمین همایش مدیران گروه خوارزمی خواهد بود.

تا لحظه تدوین این خبر، سخنرانی آقایان دکتر اسماعیل لله گانی، مدیرعامل بانک صادرات ایران، دکتر مهدی برکچیان؛ استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف؛ دکتر ابوالحسن جلیلودن؛ استاد دانشگاه لیوولای شیکاگو؛ دکتر سعید جمشیدی فرد، نایب رئیس شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران و رضا امیرخانی؛ نویسنده و پژوهشگر، از برنامه های پیش بینی شده برای این همایش است.

گفتنی است میزبانی پنجمین همایش مدیران شرکت سرمایه گذاری خوارزمی را شرکت توسعه مدیریت سرمایه گذاری خوارزمی بر عهده گرفته است.

همایش مدیران گروه سرمایه گذاری خوارزمی برای نخستین بار، بهمن ماه سال ۱۳۹۲ در شیراز و پس از آن به ترتیب در شهرهای مشهد، تبریز، کرمان و کرمانشاه برگزار شد.

از جمله اهداف برگزاری همایش های ادواری مدیران گروه خوارزمی، ارتقای سطح همکاری و هم افزایی برای تحقق اهداف مرحله ای برنامه راهبردی ۷ ساله و کمک به افزایش سطح آگاهی و دانش تخصصی مدیران در زمینه های مرتبط با برنامه های این گروه سرمایه گذاری است.

مشروح گزارش های مربوط به این همایش مانند ادوار گذشته در وبسایت رسمی گروه خوارزمی و نیز ماهنامه و خارزم (نشریه داخلی خانواده بزرگ شرکت سرمایه گذاری خوارزمی) منعکس خواهد شد.

درصد بوده و به عبارتی بازار سهام از بازدهی سالانه ۱۵/۱ درصدی برخوردار بوده است.

برنامه های آتی گروه خوارزمی

مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری خوارزمی از «انجام اقدامات لازم به منظور بهره مندی مطلوب گروه خوارزمی از فرصت های پیش روی اقتصاد ایران در دوران پست تحریم»، «ارتقای اهداف سرمایه گذاری گروه خوارزمی بر اساس شرایط جدید اقتصاد ایران در دوران پست تحریم»، «اجرای استراتژی های تدوین شده جهت سرمایه گذاری داخلی و بین المللی شرکت های گروه خوارزمی متناسب با شرایط منطقه ای و جهانی اقتصاد ایران در دوران پست تحریم از طریق فعال کردن کمیته بین الملل»، «پیش برد اهداف عملیاتی شرکت توسعه معادن صدر جهان با هدف اجرای برنامه ریزی های هلدینگ معدنی گروه»، «توسعه فعالیت های هلدینگ نفت، گاز و پتروشیمی گروه خوارزمی» و «بررسی و برنامه ریزی برای ورود به حوزه های جذاب سرمایه گذاری در صنایع کمتر توسعه یافته در ایران بر مبنای مقایسه و الگوبرداری از کشورهای مشابه یا اقتصادهای در حال توسعه و دارای بازار نوظهور دنیا» به عنوان برخی از برنامه های شرکت سرمایه گذاری خوارزمی یاد کرد.

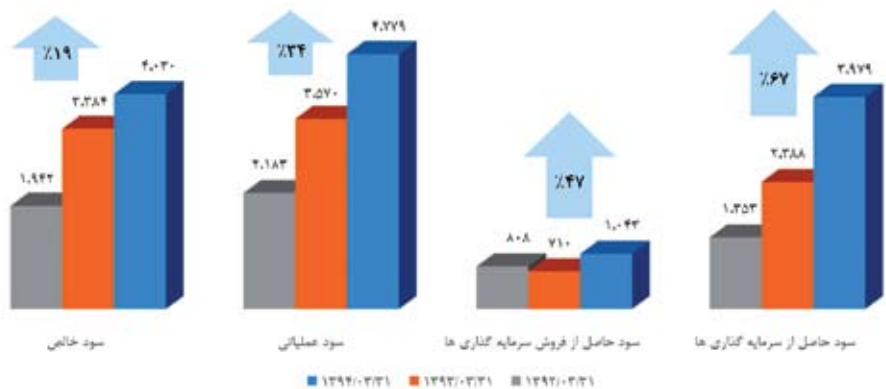
«آماده سازی شرکت های منتخب گروه برای پذیرش و ورود سهام آن ها به بورس اوراق بهادار تهران یا فرابورس ایران»، «ایجاد سیستم های مدیریت کیفیت در سازمان اعم از سیستم مدیریت دانش، اطلاعات مدیریت، ارزیابی عملکرد کارکنان، ممیزی نظام مند فرایندها در شرکت های گروه و غیره در جهت ارتقای بهره وری در سازمان»، «طراحی و ایجاد سامانه ارزیابی عملکرد با استفاده از به کارگیری روش های ارزیابی متوازن (BSC) و هوش تجاری (BI) توسعه فرایند مدیریت آموزش و توسعه کارکنان شرکت»، «برنامه ریزی برای تعامل نزدیک تر با سهام داران و تسهیل بیشتر مکانیزم های ارتباطی»، «ارتقای ساختار سرمایه شرکت در راستای برنامه راهبردی گروه» و «پیاده سازی برنامه های افزایش بهره وری در شرکت های گروه و ارتقای سبد سرمایه گذاری در شرکت اصلی» نیز از جمله سایر برنامه های آتی شرکت سرمایه گذاری خوارزمی به شمار می رود.

برنامه هفت ساله و در جهت توسعه سرمایه گذاری های شرکت در صنایع هدف بوده است. در هر حال برآیند فعالیت های شرکت، سودی بالغ بر ۴,۰۳۰ میلیارد ریال را عاید سهام داران محترم کرده است.

افزایش ثروت سهام داران خوارزمی

دکتر سعید افزود: سهام داران محترمی که طی دو ساله منتهی به پایان خردادماه ۱۳۹۴ با مشارکت کامل در دو افزایش سرمایه اخیر شرکت، همراهی خود را با استراتژی های بلندمدت شرکت نشان داده اند، فراتر از عملکرد بازار سهام در افق میان مدت بهره برده اند، به نحوی که بازدهی سهام داران مزبور طی دو ساله مذکور بالغ بر ۶۷/۵ درصد بوده است یا به عبارتی، سهام داران مذکور از بازدهی متوسط سالانه حدود ۲۹/۴ درصدی برخوردار بوده اند. این وضعیت در حالی شکل گرفته است که بازدهی شاخص کل بازار سهام طی دو ساله فوق الذکر حدود ۳۲/۴

رشد سودآوری شرکت سرمایه گذاری خوارزمی طی سالهای ۹۴-۱۳۹۲ (میلیارد ریال)

اما آنچه باعث می‌شود تا نگرانی از کدر بودن هوای اقتصاد کشور غلظت خود را از دست بدهد، امیدی است که در چند ماه گذشته به حاشیبه اصلی برای متن اقتصاد کشور تبدیل شده است. هرچند که هنوز این امید نتوانسته است شکوفایی اقتصاد ایران را کلید بزند اما پیش‌بینی‌ها حکایت از این دارند که حداکثر تا تابستان سال ۹۵ حباب‌ها دور می‌شوند و شاخص‌ها نفس تازه می‌کنند، البته «اگر» بشود در جدالی که با رکود شکل گرفته است، پیروز شد.

این «اگر» به‌طور حتم مهمان تازه کسب‌وکار ایرانی شده است و بعد از خوشحالی‌های ناشی از پیروزی در توافق هسته‌ای، فضا را دوباره به سمت دغدغه درباره آینده نه چنان دور شاخص‌ها هدایت کرده است. این روزها در هر محفل و محیط اقتصادی که حاضر شوید، از بلای رکود سخن می‌گویند؛ رکودی که به قول کارشناسان بیشتر از آن که در سمت عرضه شکل گرفته باشد، از سوی مصرف‌کنندگان هدایت می‌شود. اگر بخواهیم به شکل ساده تعریفی از این رکود ارائه دهیم، می‌توان گفت مردم دیگر آن‌طور که باید خرید نمی‌کنند و برای نخستین بار بحران کالاهای انباری در اقتصاد ایران به مرز هشدار نزدیک شده است. براساس برخی آمارهای رسانه‌ای، فقط در همین چند ماه گذشته، رکود باعث شده است تا حجم کالاهای انباری تولیدکنندگان از ۹ هزار میلیارد تومان عبور کند. این رقم در واقع نشانه‌ای کوچک برای نشان دادن عمق رکود تولید، توزیع و مصرف است. کار به واسطه رکود به جایی رسیده است که می‌شود چشم‌ها را بست و کمی از تحلیل‌های تند و تیز استفاده کرد و حتی مدعی شد همه چیز در هم پیچیده است، چون در بخش دیگری از این رکود پیمانکاران به‌عنوان گردانندگان اصلی چرخ کار و تلاش در کشور به خاطر بالا رفتن حجم بدهی‌های دولت مجبور شده‌اند که کم‌وبیش دست از کار بکشند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد، که بدهی دولت به پیمانکاران تا نزدیک یک‌صد هزار میلیارد تومان نیز بالا رفته است. چند وقت پیش رسانه‌های خبری نوشتند که آمار متفاوتی از میزان بدهی‌های دولت به پیمانکاران عنوان شده است؛ این آمار از ۱۰ تا ۹۴ هزار میلیارد تومان را نشان می‌دهد. مثلاً رئیس‌جمهوری در گزارش ۱۰۰ روزه خود بدهی دولت به پیمانکاران و بخش‌های مختلف و خصوصی را حدود ۵۵ هزار میلیارد تومان اعلام کرد. شهریور سال گذشته اما رئیس سازمان حسابداری در پاسخ به یک رسانه بدهی‌های دولت به پیمانکاران بخش خصوصی را ۹۴ هزار میلیارد تومان بدهی عنوان کرد. از سوی دیگر وزارتخانه‌های نیرو، راه‌وشهرسازی و نفت جزو بدهکارترین وزارتخانه‌ها به پیمانکاران هستند، که آمار متفاوتی از میزان بدهی آن‌ها وجود دارد. وزیر مسکن و راهسازی بدهی وزارتخانه متبوعش به پیمانکاران را ۵ هزار میلیارد تومان عنوان کرده است. وزیر نیرو هم اسفندماه سال گذشته بدهی انباشته‌شده بخش برق را حدود ۲۴ هزار میلیارد تومان عنوان کرده است. اما معاون او خردادماه امسال گفت که رقم بدهی‌های این وزارتخانه به پیمانکاران بخش خصوصی و شبکه بانکی کشور ۲۸ هزار میلیارد تومان است. اسفند سال گذشته هم مدیرعامل توانیر در گفت‌وگو با یک رسانه میزان بدهی دولت به پیمانکاران صنعت آب‌وبرق را ۳۰ هزار میلیارد تومان عنوان کرده بود.

این ارقام تنها بخشی از کلاف پیچ در پیچ جریان پیمانکاری در کشور است. نیاز به گفتن نیست که وقتی پیمانکاران نتوانند سرمایه خود را برای کار جمع‌آوری کنند، اشتغال و سرمایه‌گذاری‌های مولد نیز بیشتر دچار سکون می‌شوند. این اطلاعات از اقتصاد ایران در کنار داده‌های متعدد دیگر وجود یک رکود سنگین را تایید می‌کنند اما با این وجود می‌توان با قاطعیت مدعی شد که اکثر کارشناسان اقتصاد بر این باورند که به‌زودی سرمایه‌گذاران و گروه‌های سرمایه‌گذاری در کنار موج ورود سرمایه‌های خارجی به ایران، شکوفایی را به شاخص‌ها برمی‌گردانند. حتی کارشناسان مطرح خارجی نیز این مسئله را تایید می‌کنند. مثلاً به‌تازگی «برونوروسیلز» از کارشناسان و پژوهشگران برجسته صندوق بین‌المللی پول به پایگاه خبری این نهاد بین‌المللی گفته است: منتظر باشید که توسعه پایدار را در ایران ببینید. رفع تحریم‌ها فرصت خوبی به ایران می‌دهد که اصلاحات اقتصادی را به اجرا بگذارد، مولفه‌های کلان اقتصادی خود را تثبیت و به سمت رشدی پایدار حرکت کند. شاید به خاطر همین امیدواری‌هاست که برنامه‌ریزان دولت نیز آستین‌ها را بالا زده‌اند و برای آسوده شدن از مزاحمت رکود،

بسته عبور از رکود و حاشیه‌های کارشناسی آن؛

نیاز اقتصاد به سازوکارهای موثر برای خروج از رکود

بدون شک نمی‌توان این واقعیت را نادیده گرفت که حال و احوال اقتصاد ایران هنوز تا نقطه مطلوب فاصله زیادی دارد. البته این امر مسئله‌ای طبیعی است و نمی‌توان انتظار داشت که در شرایط کنونی، توسعه در ایران بتواند بعد از ۸ سال فقدان مدیریت ناکارآمد اقتصادی از یک‌سو و فشار تحریم‌های تحمیلی از سوی دیگر، حال مساعدی داشته باشد. در واقع بیراه نیست اگر بگوییم که اقتصاد ایران در دو سال گذشته طعم ناخوشایند آثار به‌جا مانده از ضعف‌های مدیریتی گذشته را مزه‌مزه می‌کرده است و در عین حال در پی آن بوده تا بار تحریم‌های تحمیلی را از سر توسعه ایرانی کم کند. بر همین اساس حال ناخوشایند اقتصاد می‌تواند یک پدیده طبیعی محسوب شود. فارغ از این

داشته باشد و بعد هم راهبردی سخن بگویند.»

بورس، اتاق فرماندهی خروج از رکود شود

یلدا دهقان، کارشناس ارشد اقتصاد و از فعالان حوزه‌های مالی نیز معتقد است: «به نظر من خروج از رکود به یک اتاق فکر یا اتاق فرماندهی نیاز دارد، که بورس می‌تواند بهترین جا برای تبدیل شدن به اتاق فکر خروج از رکود باشد. ساختار بورس و نحوه عملیات شرکت‌های سرمایه‌گذاری کاملا خط سیر مولد دارد و می‌تواند با اصلاتی که در آن نهفته است در نهایت تولید را نجات دهد. اما دولت باز هم تسهیلات‌دهی بانکی را مرکز خروج از رکود قرار داده است!»

او ادامه می‌دهد: «تجربه بارها ثابت کرده است که در گسترش مدار وام‌دهی، فساد اقتصادی کمین می‌کند و از سوی دیگر مقروض کردن مداوم و مستمر مردم نیز می‌تواند ناهنجاری‌های اقتصادی تولید کند. برای همین بهتر بود دولت با وجود ویرانه‌ای که در اقتصاد تحویل گرفته است، یک کار اورژانسی برای کشاندن مردم به بورس انجام می‌داد و بعد بورس را به اتاق فکر خروج از رکود تبدیل می‌کرد. شاید زمان در حال حاضر و به خاطر ضرورت خروج فوری از رکود برای این کار وجود نداشته باشد اما از همین حالا دولت می‌تواند به این مسئله بیندیشد که بهترین اتاق فکر برای عبور از بن‌بست‌های توسعه بورس است. اگر ما بورس را داشتیم، امروز نگران نبودیم که آیا بانک‌ها می‌توانند از عهده پرداخت تسهیلات برای افزایش سطح تقاضا در اقتصاد بر بیایند؟»

نمی‌شود به همه وام داد!

هادی حق‌شناس کارشناس مسائل اقتصادی و استاد دانشگاه درباره پرداخت وام ۱۰ میلیون تومانی خرید کالاهای بادوام به برخی اقشار جامعه و تحلیل توان بانک‌ها در همراهی کردن با دولت، به «شهروند» می‌گوید: «پرداخت وام ۱۰ میلیون تومانی به میلیون‌ها خانوار ایرانی، به این معناست که شبکه بانکی باید چیزی حدود ۲۱۸ هزار میلیارد تومان اعتبار به خانواده‌های ایرانی پرداخت کند. این در شرایطی است که تعهد پرداخت وام ۲۵ میلیون تومانی خودرو و وام ۶۰ میلیون تومانی مسکن را نادیده بگیریم، اما این که این موضوع شدنی است یا خیر، باید به آمار تسهیلات‌دهی بانک‌ها در سال‌های گذشته رجوع کنیم.»

او ادامه داد: «مراجعه به آمار تسهیلات‌دهی بانک‌ها در سال‌های گذشته، نشان می‌دهد که بانک‌ها حداکثر ۲۳۰ تا ۲۵۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت کرده‌اند. بنابراین این که بانک بتواند وام خرید کالا را به اقشار وسیع مردم بدهد، در نگاه اول شدنی است و به نظر می‌رسد بانک‌ها از چنین منابعی برخوردار باشند، اما ما در بودجه سنواتی تبصره‌هایی داریم با عنوان تبصره‌های تکلیفی، که براساس آن دولت نمی‌تواند برای منابع موجود در بانک‌ها که دارای مردم است تصمیم بگیرد بلکه این بانک‌ها هستند که متناسب با توان و شرایط خود برای تسهیلات پرداختی تصمیم می‌گیرند.»

حق‌شناس تاکید کرد: بنابراین این که بگوییم به اقشار وسیعی از مردم وام می‌دهیم، عملاً نشدنی است و تبعاتی برای اقتصاد کشور دارد. از این گذشته، بانک‌ها منابع خود را در بخش‌های مختلف به جریان انداخته‌اند. به همین دلیل اگر تمام سپرده‌گذاران یک بانک در یک زمان مشخص به بانک مراجعه کنند و بخواهند پول خود را پس بگیرند، بانک قدرت این کار را ندارد. از این موضوع می‌توان این‌طور نتیجه گرفت

بسته اورژانسی غلبه بر رکود اقتصادی را طراحی کرده‌اند، بسته‌ای که در چند هفته گذشته بحث و گفت‌وگوهای زیادی را در محافل کارشناسی به وجود آورده است و همچنان نیز وقت زیادی از صاحب‌نظران اقتصادی را صرف رایزنی در مورد رکود و بسته رفع رکود می‌کند. به‌طور خلاصه می‌شود گفت که سیاست اصلی دولت در این بسته، هیچانی کردن مصرف برای خرید بیشتر و رونق تولید به واسطه رشد مصرف در کشور است. به همین خاطر تسهیلاتی برای خرید خودرو، کالا و مسکن در نظر گرفته شده است که به واسطه آن‌ها مصرف‌کنندگان ایرانی می‌توانند فعلا کالای مورد نیاز خود را با قیمت بسیار کمتری تهیه کنند اما باید تا چند سال اقساط آن را پرداخت کنند. مثلا می‌شود یک دستگاه پراید را که قیمت بالای ۲۰ میلیون دارد، با استفاده از سیاست‌های موجود در این بسته چهار میلیون تومان خرید اما بقیه وجه آن با سود قابل ملاحظه‌ای باید در چند سال به شکل اقساط پرداخت شود. همین نحوه سیاست‌گذاری در بسته خروج از رکود نقطه عطف جدال کارشناسی در چند هفته گذشته بوده است. فعالان و آگاهان اقتصادی می‌پرسند آیا واقعا می‌شود با ترویج خرید قسطی، تقاضا را هیچانی و راهی برای نجات تولید پیدا کرد؟

فقط حرف نزنیم، راهبرد هم ارائه بدهیم

ارشیا خوبی، دانش‌آموخته اقتصاد و از فعالان اقتصادی می‌گوید: «تجربه‌ای که بعد از بحران معروف اقتصادی در آمریکا طی ۸۶ سال پیش به دست آمده است، در کنار متون آکادمیک اقتصادی راه‌های مشخصی را برای خروج از بحران نشان می‌دهند که به نظر می‌رسد دولت نیز سعی کرده در مسیر آن‌ها برای خروج از رکود برنامه‌ریزی کند اما در مصادیق این برنامه می‌توان مدعی شد که دولت باید کالاهای دیگری را که کیفیت آن‌ها در حد بیشتری اعتماد مصرف‌کننده را می‌تواند به دست آورد، برای خروج اورژانسی از رکود در برنامه قرار دهد. به نظر من مصرف‌کنندگان حتی با ایجاد شرایط خاص که می‌تواند خرید خودرو را تسهیل کند، باز هم تمایلی که بتواند به خروج رکود کمک کند برای خرید خودرو از خود نشان ندهند.»

خوبی اضافه می‌کند: «فارغ از این به نظر می‌رسد دولت می‌توانست برخی از گروه‌های اقتصادی مثل گروه‌های سرمایه‌گذاری را وارد برنامه خروج از رکود کند و به‌طور مشخص برنامه‌هایی برای آن‌ها تدوین می‌کرد که در جریان خروج از رکود صاحب مسئولیت باشند اما این اتفاق رخ نداده و باز هم بانک‌ها باید بار اصلی را به دوش بکشند. تجربه نشان داده است که بانک‌ها قابلیت بنگاهداری اقتصادی را ندارند، از سوی دیگر اگر هم داشته باشند حتما منابع لازم برای ارائه تسهیلات جهت خرید کالا و افزایش تقاضا را ندارند. دولت می‌خواهد فقط برای خرید کالا ۱۰ میلیون تومان وام بدهد. فکرش را بکنید چند میلیون خانوار متقاضی این وام می‌شوند. آیا بانک‌ها می‌توانند این حجم تقاضا را تامین کنند؟»

او تصریح می‌کند: «البته من معتقدم همین که دولت آستین‌ها را بالا زده تا با رکود مقابله کند جای امیدواری است. چون بعد از تحریم‌ها شرایط در اقتصاد کشور تغییر خواهد کرد و باید هرچه زودتر از شر رکود خلاص شد. در این‌جا کارشناسان نیز باید مسئولیت دیگری برای خود تعریف کنند. تعداد زیادی از آن‌ها تا دیروز دولت را محکوم می‌کردند که فکری به حال رکود نمی‌کند اما حالا که بسته طراحی شده باز هم انتقاد می‌کنند، بدون آن که در انتقاد آن‌ها بشود حرف‌های راهبردی مناسبی پیدا کرد. لطفا کارشناسان یک تحرک عمومی برای خروج از رکود طراحی کنند که قابلیت اجرا هم

و متوسط نیست و به همین دلیل من به این بسته خیلی امیدوار نیستم.

او در بخش دیگری از سخنان خود، با هشدار به این مسئله که باید مراقب مقروض کردن اقشار کم‌درآمد باشیم، دهک‌های ضعیف و متوسط جامعه را متقاضی تسهیلات در نظر گرفته‌شده در بسته خروج از رکود دولت دانست و گفت: کاهش خرید و فروش در نظام عرضه و تقاضا یک زنگ خطر جدی در اقتصاد است، زنگ خطری که کاهش قدرت نقدینگی مردم و افزایش هزینه را هشدار می‌دهد. عضو اتاق بازرگانی ایران و تهران با تاکید

بر این که اگر قرار است حمایتی از طرف تقاضا صورت گیرد، باید سود تسهیلاتی مورد بازرنگری قرار گیرد، تصریح کرد: در همه جای دنیا برای مقابله با شرایط رکود، تسهیلات با بهره صفر درصد اعطا می‌شود، که در شرایط فعلی ما نیز باید از این الگو تبعیت کنیم.

گره اما باز می‌شود...

واقعیت آن است که برنامه‌ریزان دولتی، در میان باید و نبایدهای زیادی قرار گرفته‌اند. تا همین چند وقت پیش دولت متهم بود که نمی‌تواند تصمیم فوری برای خروج از رکود بگیرد و حالا متهم است به این که نمی‌تواند تصمیم خوبی برای خروج از رکود اتخاذ کند! اگر کار به همین شکل جلو رود، بعید نیست که موج انتقادات خود به یک سد و مانع برای به نتیجه رسیدن برنامه‌های موجود تبدیل شود. بدون شک کارشناسان زیادی نقاط ضعف سیاست‌های اقتصادی را فهمیده‌اند اما نکته این جاست که آن‌ها هنوز نتوانسته‌اند به‌طور مشخص و عینی راهبردهایی نیز ارائه دهند. در نقطه مقابل اما به نظرمی‌رسد فعالان اقتصادی، مخصوصاً تولیدکنندگان و هلدینگ‌های سرمایه‌گذاری، در جایگاه بهتری برای ارائه راهکار به دولت قرار دارند. آن‌ها بر این باورند که رکود را (حتی در کوتاه‌مدت) عواملی چون پرداخت بدهی‌های دولت به پیمانکاران، ورود سرمایه‌گذاران خارجی و شاید از همه مهم‌تر بازسازی کارکردها و کارآمدی بورس نجات می‌دهد. این اظهارنظرها هم از این تجربه شکل گرفته است که افزایش موج خریدها یا بهتر است بگوییم اقتصاد قسطی دردی در بلندمدت از تولید دوا نمی‌کند. برای همین شاید حرکت مطلوب این باشد که دولتی‌ها هرچه زودتر بتوانند مسیر فعال شدن عوامل و سازوکارهای مورد نظر را برای خروج واقعی از رکود هموار کنند. به این شکل، گره‌ای که اکنون سخت به نظرمی‌رسد راحت‌تر گشوده خواهد شد.

رکود را (حتی در کوتاه‌مدت) عواملی چون پرداخت بدهی‌های دولت به پیمانکاران، ورود سرمایه‌گذاران خارجی و شاید از همه مهم‌تر بازسازی کارکردها و کارآمدی بورس نجات می‌دهد. این اظهارنظرها هم از این تجربه شکل گرفته است که افزایش موج خریدها یا بهتر است بگوییم اقتصاد قسطی دردی در بلندمدت از تولید دوا نمی‌کند

که دولت نمی‌تواند برای پرداخت تسهیلات تعهدشده برای بانک‌ها زمان مشخص و ضرب‌الاجل در نظر بگیرد.

این کارشناس توضیح داد: با این اوصاف بهتر است بگوییم دولت به بخشی از اقشار که عمدتاً اقشار نیازمند و از طبقه کارگری و کارمندی هستند، در طول مدت مثلاً یک سال وام ۱۰ میلیون تومانی می‌دهد، اما این که ضرب‌الاجل برای بانک تعیین کنیم و بگوییم به همه وام بدهد، امری نشدنی است. حق شناس در واکنش به شیوه پرداخت وام‌های خرید در بسته ضد رکود نیز اظهار داشت: دولت نحوه پرداخت این وام را به صورت فروش اقساطی تعریف کرده است. به این معنا که متقاضی کالایی را خریداری می‌کند و بانک هزینه

آن را می‌پردازد. این موضوع می‌تواند تبعات صدور فاکتور صوری را به دنبال داشته باشد، که متأسفانه راهکار خاصی برای جلوگیری از این پدیده پیش‌بینی نشده است. او در ادامه تاکید کرد: برای این که متوجه شویم این شیوه پرداخت وام تا چه اندازه جذب بازار هدف می‌شود، می‌توان به تجربه‌های گذشته در زمینه تسهیلات فروش اقساطی مراجعه کرد یا نتیجه پرداخت وام‌هایی مانند وام خوداشتغالی یا طرح‌های زودبازده را ارزیابی کرد.

«فریال مستوفی» یکی از اعضای اتاق بازرگانی ایران و تهران نیز نظر حق شناس را در مورد بانک‌ها تایید می‌کند و می‌گوید: چنین اقدامی در نظام بانکی کشور بی‌سابقه است. حتی در رابطه با پرداخت وام ازدواج که می‌توان ادعا کرد طیف گسترده‌ای از مردم را شامل می‌شود، دو نکته وجود دارد؛ اول این که حجم تسهیلات اندک (۳ تا ۵ میلیون تومان) بوده و مسئله دوم به بازه زمانی اجرای آن برمی‌گردد ولی زمان اجرای بسته ضد رکود ۶ ماه اعلام شده است.

رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی با بیان این که بسته‌ای که به‌عنوان رونق اقتصادی و تحریک تقاضا از سوی دولت رونمایی شد، می‌تواند تا حدودی در اقتصاد کشور موثر باشد، ادامه داد: تصویب وام در روزهای اول اعلام، به خاطر رفتارهای هیجانی، افزایش فروش را به دنبال دارد، اما بعد از مدتی این تب‌وتاب در کشور کاهش می‌یابد.

به گفته این فعال اقتصادی، امروز کشور ما در بنگاه‌های کوچک و متوسط اقتصادی و در زمینه اشتغال با مشکل روبه‌رو شده و اگر قرار است بسته خروج از رکود را ارائه کنیم، باید نگاهمان را از فروشگاه‌های بزرگ و کارخانه‌ها به سمت بنگاه‌های صنعتی کوچک سوق دهیم و مردم را در این بسته شریک کنیم. او معتقد است که شاید این کار برخی از بنگاه‌های بزرگ را در حالت فعلی از رکود نجات دهد اما تاثیر فوری بر تولید کشور نخواهد داشت. رویکرد این بسته به سمت بنگاه‌های کوچک

سرمایه‌گذاران چگونه برنامه‌های خود را تدوین کنند

متن کامل بسته خروج از رکود

در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به ترتیب، به میزان ۶/۸- و ۱/۹- درصد کاهش یافته بود. در این شرایط، دولت در گام اول، بازگرداندن ثبات اقتصاد کلان و در گام دوم، کاهش فشارهای اقتصادی خارجی و خروج از رکود را به‌عنوان اولویت برنامه‌های اقتصادی خود برگزید. برای بازگرداندن ثبات به اقتصاد کلان، دولت پارادایم سیاست‌گذاری پولی را تغییر و هدف کاهش تورم را در اولویت قرار داد. با اجرای این سیاست و کاهش قابل توجه رشد پایه پولی در دو سال ۹۲ و ۱۳۹۳، همراه با حفظ ثبات نرخ ارز و مدیریت انتظارات تورمی، دولت توانست موفقیت بی‌نظیری در کاهش تورم به دست آورد و نرخ تورم متوسط را از بالای ۴۰ درصد در میانه سال ۱۳۹۲ به ۱۵/۱ درصد در شهریور ۱۳۹۴ کاهش دهد. این در حالی است که نرخ تورم نقطه به نقطه با شتاب بیشتری کاهش یافته و به ۱۱/۷ درصد در شهریور ۱۳۹۴ رسیده که نویددهنده استمرار کاهش نرخ تورم متوسط در ماه‌های آینده است.

از سوی دیگر، با انجام مذاکرات موثر در موضوع هسته‌ای، دولت موفق شد برخی از محدودیت‌های خارجی اقتصاد را کاهش دهد که در نتیجه آن و با افزایش منابع حاصله، وضعیت درآمدی دولت بهبود یافت که به رشد هزینه‌های عمرانی و عملکرد بهتر بودجه در سه فصل اول سال ۱۳۹۳ منجر شد. افزایش منابع ارزی کشور همراه با کاهش موانع تجارت خارجی همچنین سبب افزایش واردات واسطه‌ای و در نتیجه، افزایش تولید در برخی از صنایع شد. دولت همچنین برای افزایش رشد اقتصادی کشور، مجموعه «سیاست‌های خروج غیرتورمی از رکود» را در نیمه اول سال ۱۳۹۳ تدوین کرد و به اجرا گذاشت. مجموعه این اقدامات، همراه با افزایش امید و خوش‌بینی به آینده که پس از انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ ایجاد شده بود، توانست پس از دو سال متوالی رشد منفی اقتصادی، کشور را از یک رکود عمیق خارج کند؛ اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۳، چهار فصل متوالی رشد مثبت را تجربه

رکود در حال حاضر بزرگ‌ترین گره اقتصادی ایران محسوب می‌شود، که به‌تازگی مدیران اقتصادی دولت یازدهم با ارائه بسته‌ای مسیر عبور اورژانسی از این رکود را طراحی کردند. ستاد هماهنگی امور اقتصادی دولت متن کامل این طرح را منتشر کرده است. به نظر می‌رسد موارد موجود در این بسته راهبردی ۳۳ بندی بتواند نقش بسزایی در تصمیم‌گیری‌ها و تصمیم‌سازی‌های اقتصادی ایفا کند. به همین دلیل متن کامل بسته خروج از رکود را به آگاهی خوانندگان گرامی می‌رسانیم:

۱. مقدمه

اکنون و در مقطع زمانی بین انجام توافق هسته‌ای و رفع تحریم‌ها، اقتصاد کشور در شرایط ویژه‌ای قرار گرفته است. با بروز آثار کاهش شدید قیمت نفت بر اقتصاد از یک‌سو و حاکم شدن فضای انتظارات بر فعالیت‌های اقتصادی تا زمان رفع تحریم‌ها از سوی دیگر، نگرانی‌هایی در خصوص افت سطح فعالیت‌های اقتصادی در کشور ایجاد شده که انجام اقدامات پیشگیرانه‌ای را از سوی دولت را ضروری ساخته است. بر پایه چنین ضرورتی، ستاد اقتصادی دولت مجموعه سیاست‌های اقتصادی کوتاه‌مدتی را مورد توجه قرار داده که این گزارش به توضیح آن می‌پردازد.

۲. تبیین شرایط کنونی اقتصاد

۲.۱. سیاست‌های اقتصادی دولت یازدهم

دولت یازدهم در شرایطی اداره کشور را تحویل گرفت که اقتصاد ایران با بی‌سابقه‌ترین رکود تورمی تاریخ خود مواجه بود. نرخ تورم به بالای ۴۰ درصد رسیده بود و تولید ناخالص داخلی

کرد، به طوری که متوسط نرخ رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۳، به ۳ درصد بالغ شد.

۲.۲ شوک منفی نفت در بستر اقتصاد در حال ترمیم

در حالی که اقتصاد کشور از ابتدای سال ۱۳۹۳ از رکود خارج شده و در حال ترمیم بود، قیمت نفت خام که در طول سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ به طور متوسط برابر ۸۳ دلار بود، از تابستان سال ۱۳۹۳ به شدت روند نزولی به خود گرفت، به طوری که تا دی ۹۳ حدود ۶۰ درصد سقوط کرد و به حدود ۴۰ دلار در هر بشکه کاهش یافت. از آن زمان تا کنون، قیمت هر بشکه نفت خام در محدوده قیمتی ۴۰ تا ۶۰ دلار در نوسان بوده است.

در نتیجه کاهش قیمت نفت، درآمد حاصل از صادرات نفتی کشور در فصل چهارم سال ۱۳۹۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۰ درصد کاهش یافت. پس از کاهش شدید درآمد حاصل از صادرات نفتی در زمستان سال ۱۳۹۳، درآمدهای نفتی دولت نیز ۵۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافت. کاهش شدید درآمدهای نفتی منجر به افت ۵۰ درصدی بودجه عمرانی در زمستان سال ۱۳۹۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل شد.

کاهش قیمت نفت همچنین منجر به کاهش قیمت مشتقات نفت و گاز مانند فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی شده است. علاوه بر این، فلزات اساسی که جزء مهم‌ترین تولیدات صنعتی و اقلام صادراتی کشور محسوب می‌شوند نیز در بازارهای جهانی با افت تقاضا و کاهش قیمت روبه‌رو شده‌اند.

رونق و رکود اقتصادی در کشورهای نفتی، وابستگی شدیدی به قیمت نفت دارد. صندوق بین‌المللی پول در گزارشی که طی روزهای اخیر منتشر شده، برآورد کرده است که کشورهای صادرکننده انرژی در سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷، نسبت به بازه زمانی ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ به طور متوسط با ۲.۲۵ درصد کاهش در متوسط نرخ رشد اقتصادی مواجه شوند. (۱) اقتصاد ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و از نوسانات درآمدهای نفتی به شدت تاثیر می‌پذیرد.

اقتصاد ایران در حالی از زمستان ۱۳۹۳ با چالش جدی کاهش قیمت نفت مواجه شده که از دو جهت در مضیقه قرار داشته است:

الف. کشور با تحریم‌های شدید نفتی، تجاری و بانکی مواجه بوده است. بنابراین، ابزارهای دولت برای مدیریت افت شدید قیمت نفت نسبت به سایر کشورهای نفتی بسیار محدود بوده است.

ب. سایر کشورهای نفتی در دوره وفور درآمدهای نفتی ذخایر ارزی انبوهی را انباشته بودند تا با استفاده از آن بتوانند در دوره‌های افول قیمت نفت، ثبات اقتصادی خود را حفظ کنند. در نتیجه، بسیاری از کشورهای نفتی با استفاده از این ذخایر، موفق به مدیریت بحران کاهش قیمت نفت شده‌اند. این در حالی است که ایران در سال‌های مربوط به دوره وفور نفتی، تقریباً هیچ ذخیره‌ای برای روز مبادا نیندوخت. لازم به ذکر است که عمده ذخایر خارجی ایران متعلق به بانک مرکزی است، که معادل ربالی آن قبلاً توسط دولت دریافت و هزینه شده است. بنابراین، جزء ذخیره احتیاطی دولت برای مدیریت نوسانات درآمد نفتی محسوب نمی‌شود.

با وجود این چالش‌ها دولت از زمستان سال ۱۳۹۳ تاکنون موفق به حفظ ثبات و پایداری اقتصادی کشور در برابر تکانه شدید کاهش قیمت نفت شده و حتی طی این مدت،

روند کاهنده نرخ تورم نیز استمرار یافته است. این در حالی است که در همین مدت، برخی اقتصادهای نفتی در جهان از کاهش قیمت نفت به شدت ضربه خورده و دچار کاهش شدید ارزش پول ملی، افزایش تورم و رشد منفی اقتصادی شده‌اند.

در مقام مقایسه، در سال ۱۳۹۱ که تحریم‌های ظالمانه باعث کاهش درآمد نفتی کشور از ۱۱۹ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۰ به کمتر از ۷۰ میلیارد دلار شد، عملاً ثبات اقتصادی کشور از دست رفت و نرخ ارز و تورم به شدت افزایش یافت. اما در زمستان سال ۱۳۹۳، با وجودی که قیمت نفت به کمتر از نصف کاهش یافت، ثبات کلیه بازارها به‌ویژه بازار ارز دچار خدشه نشد.

این یک دستاورد بسیار بزرگ برای دولت یازدهم و نظام جمهوری اسلامی محسوب می‌شود و نشان‌دهنده اقدامات عملی دولت در مقاومت‌سازی اقتصاد و تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغ‌شده توسط مقام معظم رهبری است. البته، هرچند کاهش قیمت نفت به ثبات اقتصادی کشور خدشه‌ای وارد نکرد، اما اثر منفی خود را بر روند احیای اقتصادی کشور و خروج از رکود گذاشت، که در ادامه به آن اشاره می‌شود.

۲.۳ شوک منفی تقاضا

تحلیل داده‌های درآمد و هزینه خانوار نشان می‌دهد که قدرت خرید خانوارهای ایرانی

از سال ۱۳۸۶ روند نزولی به خود گرفته است. رکود سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ نیز که به افت بیش از ۱۵ درصدی درآمد ملی منجر شد، این روند را تشدید کرد. این اتفاقات، تقاضای بخش خصوصی را در اقتصاد به‌طور قابل توجهی کاهش داده است. کاهش شدید قیمت نفت و درآمدهای دولت در زمستان سال ۱۳۹۳ نیز باعث کاهش هزینه‌های دولت به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد متقاضی کالا و خدمت در اقتصاد شد. کاهش تقاضای دولت همراه با افت تقاضای بخش خصوصی سبب شد تا سرمایه‌گذاری، اعم از ساختمان و ماشین‌آلات با کاهش ۱۸ درصدی در زمستان ۱۳۹۳ مواجه شود. رشد سرمایه‌گذاری در بخش ساختمان که به شدت تحت تاثیر پرداخت‌های عمرانی دولت است، در زمستان ۱۳۹۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل به ۲۷- درصد رسید.

با توجه به قرار گرفتن قیمت نفت در محدوده ۴۰ تا ۶۰ دلار، روند رشد منفی درآمد نفتی در سال جاری نیز ادامه یافت. در نتیجه، در ۵ ماهه سال ۱۳۹۴ درآمدهای نفتی دولت ۲۶ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش پیدا کرد.

از سوی دیگر، پس از توافق هسته‌ای، انتظارات درباره شرایط اقتصادی کشور در دوره پساتحریم و تصور کاهش قیمت‌ها در اثر رفع تحریم‌ها، باعث کند شدن فعالیت اقتصادی و تردید در تصمیم‌گیری برخی از فعالان اقتصادی شده است. با توجه به این‌که فعالان اقتصادی انتظار دارند تا در دوره پساتحریم هزینه مبادلات خارجی و نقل و انتقال پول کاهش یابد، بسیاری فعالیت‌های تجاری-اقتصادی خود را به بعد از رفع تحریم‌ها موکول کرده‌اند. مجموعه این عوامل باعث شده است تا دوره گذار توافق هسته‌ای تا رفع تحریم باعث کندی فعالیت‌های اقتصادی شود.

۲.۴ مشکل تنگنای مالی

یکی از مشکلات اقتصادی مهمی که از گذشته برای دولت یازدهم به ارث رسیده است، مسئله تنگنای مالی است که بخش مهمی از آن به انباشت مطالبات معوق و دارایی‌های مسموم در نظام بانکی بازمی‌گردد. این مطالبات معوق را می‌توان به چهار دسته کلی تقسیم‌بندی کرد:

۱. بدهی‌های بخش دولتی: با توجه به کاهش شدید درآمدهای دولت، بدهی‌های بخش دولتی به سیستم بانکی پس از تحریم روند فزاینده به خود گرفت.

۲. معوقات پیمانکاران: به دلیل ناتوانی دولت در ایفای تعهدات خود به پیمانکاران طرف قرارداد، پیمانکاران به بدهکاران بزرگ نظام بانکی تبدیل شدند.

۳. معوقات بنگاه‌های تولیدی: بخشی از بنگاه‌های تولیدی که با شرایط رکودی دست و پنجه نرم می‌کردند، قادر به پرداخت به‌موقع بدهی خود به نظام بانکی نبودند.

۴. معوقات مرتبط با رکود مسکن: به دلیل رکود در بخش ساختمان، بازگشت وام‌ها و منابع بانکی سرمایه‌گذاری شده در بخش مسکن با مشکل مواجه شد.

تنگنای مالی طی دو سال گذشته، خود را به صورت عدم تناسب نرخ سود با کاهش تورم نشان داده است. یعنی در حالی که نرخ تورم نقطه به نقطه با شتاب قابل توجهی از بالای ۴۰ درصد در سال ۹۲ به ۱۱/۷ درصد در شهریور

۹۴ کاهش یافته، نرخ‌های سود در بازار پول کاهش متناسبی از خود نشان نداده‌اند. تنگنای مالی از یک‌سو، با بالا نگه‌داشتن نرخ سود تسهیلات سرمایه در گردش و سرمایه‌گذاری، هزینه تامین مالی را برای بنگاه‌های اقتصادی افزایش داده و از سوی دیگر، با بالا نگه‌داشتن نرخ سود وام‌های خرید اعتباری، لیزینگ و سایر وام‌های خرد مصرفی، که در شرایط حاضر می‌تواند به تحریک تقاضا منجر شود، مانع از تحریک تقاضا از این مسیر شده است. بنابراین، علاوه بر کمبود تقاضا، مشکل تنگنای مالی نیز، که مهم‌ترین ریشه‌های آن به سیاست‌های اقتصادی گذشته و شرایط اقتصادی سال‌های ۹۱ به بعد بازمی‌گردد، سد راه رشد اقتصادی است. بنابراین در سال ۱۳۹۴ و تا زمان رفع تحریم‌ها، دو مانع اساسی بر سر راه رشد اقتصادی وجود دارد:

۱. کمبود تقاضا که باعث فشار زیادی بر بخش مهمی از بنگاه‌های کشور شده است.
۲. تنگنای مالی که با بالا بردن هزینه تامین مالی تولید بخش‌هایی را که حتی مشکل تقاضا ندارند نیز با مشکل مواجه کرده است.
طبیعتاً برای حفظ رشد مثبت اقتصادی در سال ۹۴، باید دولت برای رفع یا تخفیف این دو مشکل اقدام جدی انجام دهد.

در نتیجه کاهش قیمت نفت، درآمد حاصل از صادرات نفتی کشور در فصل چهارم سال ۱۳۹۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۰ درصد کاهش یافت. پس از کاهش شدید درآمد حاصل از صادرات نفتی در زمستان سال ۱۳۹۳، درآمدهای نفتی دولت نیز ۵۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافت. کاهش شدید درآمدهای نفتی منجر به افت ۵۰ درصدی بودجه عمرانی در زمستان سال ۱۳۹۳ نسبت به فصل مشابه سال قبل شد.

۳. راهکارهای مواجهه با چالش‌های اقتصادی دوره توافق تارفع تحریم

با توجه به شرایط ویژه‌ای که اقتصاد کشور تا قبل از رفع تحریم‌ها با آن مواجه است، دولت تصمیم گرفت تا مجموعه سیاست‌هایی را برای ایجاد گشایش در اقتصاد تدوین و به سرعت اجرایی کند. در این بستهٔ سیاستی، مجموعه‌ای از سیاست‌ها برای بهبود حرکت تولید و افزایش رشد اقتصادی در نظر گرفته شده که بخش مهمی از آن، سیاست‌های مرتبط با رفع یا تخفیف مهم‌ترین مشکلات کنونی بخش حقیقی اقتصاد کشور، یعنی مشکلات تقاضا و تنگنای مالی است.

۳.۱. تحریک تقاضا

در مورد تحریک تقاضا، سه دسته سیاست مورد توجه قرار گرفت: ۱. تحریک تقاضا توسط دولت، ۲. سیاست‌های تسهیل پولی، ۳. سیاست‌های تحریک تقاضای اعتباری.

۳.۱.۱. تحریک تقاضا توسط دولت

۳.۱.۱.۱. موارد هزینه‌زین کرد دولت برای تحریک تقاضا

با توجه به محدودیت شدید منابعی که دولت با آن مواجه است، شیوه‌هایی برای تحریک تقاضا مدنظر قرار گرفتند، که واجد معیارهای زیر باشند: (الف) در راستای سیاست‌های بلندمدت اقتصادی دولت باشند. (ب) هر یک ریل هزینه دولت، چند ریل منابع از بخش خصوصی را جذب کند. (ج) جزء فعالیتهای پربازده اقتصادی باشند. (د) جزء فعالیتهایی باشند که بیشترین و سریع‌ترین اثر را بر تولید دارند. با لحاظ مجموعه این معیارها، سیاست‌های زیر به‌عنوان اولویتهای اصلی هزینه‌کرد دولت برای تحریک تقاضا انتخاب شدند:

۱. تشویق صادرات به‌ویژه برای صنایعی که مشکل فروش دارند

۲. حمایت موثر از صادرات خدمات مهندسی

۳. اجرای طرح‌های صرفه‌جویی انرژی

۴. تسریع در واگذاری طرح‌های عمرانی

۵. حمایت از به راه افتادن بنگاه‌های کوچک و متوسط کشاورزی و صنعت و معدن که مشکل فروش ندارند

۶. اجرای طرح‌های ویژه برای تحریک تولید

۷. حمایت از اجرای اولویتهای مربوط به طرح‌های سرمایه‌گذاری مهم در زنجیره تولید

۸. حمایت از اجرای طرح‌های سرمایه‌گذاری کوچک و متوسط با پیشرفت بالای ۸۰ درصد

همراه با برنامهٔ تامین مالی

۹. تخصیص منابع ارزی لازم برای تضمین صادرات

۳.۱.۱.۲. سایر اقدامات تحریک تقاضای دولت

۱۰. افزایش موقت تعرفه‌های کالاهای غیرقابل قاچاق مواجه با مازاد عرضه داخلی

۳.۱.۲. سیاست‌های تسهیل پولی

آمار تورم نشان می‌دهد که از دی‌ماه ۱۳۹۳، نرخ تورم ماهانه شاخص قیمت مصرف‌کننده دچار شکست شده و تا شهریورماه ۹۴ به‌طور میانگین حدود ۰.۵ درصد بوده است (بدون احتساب تورم خرداد که در اثر افزایش قیمت حامل‌های انرژی، رفتار متفاوتی داشته است).

با تداوم این روند انتظار می‌رود که نرخ تورم نقطه به نقطه به‌زودی تکرر می‌شود. در این شرایط که با افت شدید تقاضا، تورم هم‌افت قابل ملاحظه‌ای داشته است، فضای مناسبی برای مانور بر سیاست پولی فراهم شده است و بانک مرکزی این امکان را دارد که با هدایت درست سیاست پولی، مداخلاتی را در جهت تسهیل پولی داشته باشد، بدون این‌که به هدف مهم تورم تکرر می‌خنده‌ای وارد شود. برای دستیابی به این هدف، بانک مرکزی از

اختیارات لازم برای مدیریت بازار پول برخوردار خواهد بود. لازم به تأکید مجدد است که حفظ اهداف تورمی

دولت، خط قرمز سیاست‌های تسهیل پولی است؛ لذا

سیاست‌ها و مداخلات بانک مرکزی به‌گونه‌ای خواهد بود که

ضمن ایجاد تسهیل پولی به منظور کمک به بخش حقیقی اقتصاد

از طریق افزایش توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها و کاهش هزینهٔ تامین مالی، هدف مهم دولت در تکرر می‌کردن پایدار

تورم به‌طور جدی پیگیری شود. انجام تسهیل پولی از

طریق دو سیاست زیر پیگیری خواهد شد.

۱۱. عرضهٔ منابع بانک مرکزی در بازار بین بانکی ریالی

با هدف رفع تنگنای مالی کوتاه‌مدت بانک‌ها و کاهش

هزینهٔ تامین مالی

۱۲. کاهش تشویقی نسبت سپردهٔ قانونی بانک‌های

تجاری تا نرخ ۱۰ درصد و در اختیار بانک مرکزی

۳.۱.۳. سیاست‌های تحریک تقاضای اعتباری

با توجه به مشکلی که امروز بنگاه‌ها در فروش محصولات خود با آن مواجه هستند، لازم است تا بخشی از منابع بانکی در شرایط موجود برای تحریک تقاضا اختصاص یابد؛ بدین منظور سیاست‌های اعتباری زیر در نظر گرفته شد.

۱۳. اعطای تسهیلات خرید کالای مصرفی بادوام (از جمله اتومبیل) با ابلاغ بانک مرکزی

مبنی بر تخصیص ۲۰ درصد از تسهیلات اعطایی برای خرید کالاهای ایرانی

۱۴. افزایش مدت اقساط تسهیلات جدید برای افزایش تمایل به استفاده از تسهیلات خرید خودرو

۱۵. تخفیف در نرخ تسهیلات بانکی خرید کالا در صورت تسویه پیش از موعد

۱۶. سپرده‌گذاری ارزی بانک مرکزی در بانک توسعهٔ صادرات به منظور حمایت از صادرات خدمات فنی و مهندسی به مبلغ ۲۰۰ میلیون دلار برای اعطای تسهیلات

۳.۲. سیاست‌های تامین مالی

۳.۱.۴. سیاست‌های رفع تنگنای مالی

تنگنای مالی با بالا نگهداشتن نامتناسب نرخ سود، هزینهٔ تامین مالی در اقتصاد را به شدت افزایش داده و یکی از موانع جدی برای افزایش تولید است. این معضل، اگرچه ریشه‌دار و نیازمند اقدامات ساختاری است، که در قالب برنامهٔ بلندمدت اصلاح نظام بانکی و بازپرداخت بدهی‌های دولت

پیگیری می‌شود، اما هم‌زمان باید به سرعت و کوتاه‌مدت نیز مورد توجه قرار گیرد. لذا سیاست‌های زیر برای رفع تنگنای مالی و در نتیجه افزایش توان تسهیلات‌دهی

بانک‌ها و کاهش نرخ سود، پیگیری می‌شود:

۱۷. افزایش سرمایهٔ بانک‌ها از محل وصولی‌های حساب ذخیرهٔ ارزی، فروش سهام بیمه‌ها و بانک‌ها و بودجه

۱۸. پیگیری و اجرای مواد ۱۷ و ۱۸ قانون رفع موانع تولید مبنی بر فروش دارایی‌های غیرمولد توسط بانک‌ها

۱۹. اجرای برنامهٔ کوتاه‌مدت اصلاح مشکلات نظام بانکی

۲۰. تشدید اقدامات ساماندهی موسسات اعتباری غیرمجاز و هدایت موثر نقدینگی به واحدهای تولیدی با همکاری سایر دستگاه‌ها

۲۱. راه انداختن بازار بدهی‌های دولت و انتشار اوراق مالی اسلامی و استفاده از آن‌ها برای بازپرداخت بدهی‌های دولت در فاز اول، ۶ هزار میلیارد تومان اوراق صکوک اجاره منتشر می‌شود

۲۲. تامین و تخصیص اصل و سودآور اوراق بهادار دولت و دستگاه‌های دولتی در سررسید

۲۳. تامین اعتبارات مورد نیاز جهت بازپرداخت بدهی‌های ایجادشدهٔ سال جاری دولت به بانک‌ها

۲۴. مدیریت فعالانهٔ بدهی‌های دولت در جهت کاهش بدهی و افزایش ابزارهای تامین مالی دولت

۲۵. افزایش سرمایهٔ لیزینگ‌ها

۲۶. تسهیل و تسریع استفاده از اعتبار اسنادی داخلی (با تعیین سقف زمانی)

۳.۱.۵. سیاست‌های تامین مالی برای فعالیتهای اقتصادی

همچنین، دولت به منظور تسهیل در تامین مالی بنگاه‌ها و فعالیتهای اقتصادی، سیاست‌های زیر را اجرا می‌کند:

۲۷. ارائهٔ بستهٔ تامین مالی تولید (شامل انتشار اوراق مرابحه برای تامین نقدینگی بنگاه‌ها)

۲۸. راه‌اندازی ابزار خرید برای تامین مالی بنگاه‌ها

۲۹. ارائهٔ برنامهٔ تامین منابع مالی مورد نیاز بخش نفت و گاز از بازار سرمایه

۳۰. ارائهٔ برنامهٔ اجرایی تامین مالی بنگاه‌های بزرگ

۳۱. ارائهٔ مدل تامین مالی بنگاه‌های صنعتی مبتنی بر بازار سرمایه

۳۲. تقویت تامین مالی از طریق بورس‌های انرژی و کالا از طریق پیش‌فروش محصولات و استفاده از اوراق سلف

۳۳. تعیین اولویتهای اعتباری بنگاه‌های اقتصادی و رشتهٔ فعالیتهای تولیدی

دولت از زمستان سال ۱۳۹۳ تاکنون موفق به حفظ ثبات و پایداری اقتصادی کشور در برابر تکانه شدید کاهش قیمت نفت شده و حتی طی این مدت، روند کاهش نرخ تورم نیز استمرار یافته است

ارزیابی فرایند رشد واقعی بورس از نگاه فعالان بازار سرمایه

ظرفیت‌های بورس در مقابله با رکود

این روزها غالب کارشناسان و فعالان اقتصادی به این نتیجه رسیده‌اند که باید بورس جایگاه اصلی خود را در اقتصاد پیدا کند، چون بدون داشتن بازار سرمایه پویا نمی‌توان به آینده اقتصاد و شکل گرفتن فعالیت‌های مولد امید چندانی داشت. در شرایط در دسترس نبودن بورس واقعی و کارآمد اکنون، رکود یقیناً اقتصاد را گرفته است. در حال حاضر مسئولین اقتصادی دولت با تمام توان در پی آن هستند که بار رکود را از روی شاخص‌ها کم کنند، هرچند غالب تحلیل‌های موجود نتیجه‌بخش بودن این تلاش‌ها را مشروط به عواملی دیگر می‌دانند. در عین حال اما تقریباً همه این تحلیل‌ها بر این باورند که اگر بازار سرمایه کارکردی بهینه داشت، می‌شد با سرعت بیشتری تکلیف رکود را مشخص کرد. نکته این‌جاست که در شرایط فعلی به خاطر کش‌وقوس‌های بورس، بانک‌ها قرار است برای مقابله با رکود نقش اصلی را برعهده بگیرند. این مسئله باعث شده است که ضعف بازار سرمایه بیش از پیش احساس شود. اما در کنار همه این‌ها گروه‌های زیادی از فعالان اقتصادی بر این باورند که می‌شود امیدوار بود. آن‌ها حتی فراتر از امید جلو رفته‌اند و می‌گویند حتی می‌توان در کوتاه‌مدت، بورس را آماده مقابله با رکود کرد. اما این اتفاق چگونه رخ می‌دهد و می‌توان واقعا روی آن حساب باز کرد؟ چند وقت پیش وزیر اقتصاد با قاطعیت اعلام کرد که رشد واقعی بورس در پیش است. این ادعا را برخی می‌پذیرند و برخی نیز آن را مردود می‌دانند ولی در نهایت این امر غیر قابل انکار است که رشد واقعی بورس ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. ما به میان فعالان بازار سرمایه رفته‌ایم تا از آن‌ها بپرسیم تا کی باید منتظر رشد واقعی بورس ماند تا بتوان از بازار سرمایه برای ارتقای جایگاه توسعه استفاده کرد. آن‌ها جواب‌های متفاوتی می‌دهند اما در بطن جوابشان این نکته وجود دارد که در شرایط فعلی و با همین بازار سرمایه هم اگر خوب برنامه‌ریزی شود می‌توان با رکود از طریق محرک‌های بازار سرمایه مقابله کرد. تاکید بر وجود شرکت‌های سرمایه‌گذاری موفق در بورس از دلایل این دسته از ارزیابی‌هاست.

به بازار سرمایه نتازیم!

رضا فلاحی از فعالان بازار سرمایه دقیقاً از این رویکرد دفاع می‌کند. او می‌گوید: «خیلی بیرحمانه بازار سرمایه را نقد می‌کنیم. بعضی وقت‌ها به گونه‌ای از بورس سخن می‌گوییم که انگار یک مخروطه در گوشه‌ای از اقتصاد ایران به نام بورس وجود دارد. در صورتی که همین توانایی در هر اندازه‌ای هم که باشد آن قدر کارایی دارد که بشود از آن برای مقابله با پدیده‌هایی مانند رکود استفاده کرد.»

او ادامه می‌دهد: «دائم می‌گویند بورس باید در آینده کارآمد شود. مگر الان بورس کارآمدی ندارد. من معتقدم همین مقدار کارآمدی بورس در مقابله با کارآمدی بانک‌ها و بنگاهداری‌های مالی، وضع به مراتب بهتری دارد. موضوع این‌جاست که ما یا عادت نداریم از بورس استفاده کنیم یا نمی‌خواهیم یا بلد نیستیم چگونه از آن استفاده کنیم. با فردا فردا کردن هیچ‌گاه بازار سرمایه به جایی نمی‌رسد که بخواهد قطب اقتصاد مولد باشد. همین حالا در بورس بنگاه‌های سرمایه‌گذاری وجود دارند که اگر مسیر آن‌ها باز شود می‌توانند نقش موثری در اقتصاد ایران ایفا کنند ولی آن‌ها نیز گرفتار همین روایت‌ها از بورس و بازار سرمایه هستند»

علیرضا دانش، یکی دیگر از فعالان بازار سرمایه نیز حرف فلاحی را تایید می‌کند و می‌گوید: «نرزی لازم صرف بهینه کردن اوضاع در بورس نمی‌شود. همه تقریباً فقط حرف می‌زنند اما آن نرزی لازم را برای کارآمد کردن بورس صرف نمی‌کنند. شاخص‌های بازار سرمایه نیز مثل سایر حوزه‌های اقتصادی گرفتار رکود شده‌اند اما اگر آن نرزی صرف می‌شد به نظر من حتی در کوتاه‌مدت می‌شد از بورس برای نجات اقتصاد کشور استفاده بهینه کرد.» وی تصریح می‌کند: «بازار سرمایه هم به برنامه‌ریزی واقعی نیاز دارد و هم باید مسیر ورود نقدینگی و سرمایه لازم را به این بازار باز کرد. اگر این اتفاق بیفتد، حداکثر در میان‌مدت شما رشد واقعی بورس را می‌بینید. چون در حال حاضر سرمایه‌گذاران واقعی و کارآمد در بورس مانده‌اند و سفته‌بازان از این بازار مهاجرت کرده‌اند. این واقعیت بهترین محرک برای پویایی بورس است.»

نیاز بورس به آگاهی

فریبرز خان‌محمدی، یکی دیگر از فعالان بازار سرمایه در این بحث شرکت می‌کند و می‌گوید: «بورس تابعی از اقتصاد است و اگر شاخص‌ها روندی مثبت را نشان دهند، می‌توان امیدوار شد که بورس نیز رشد خواهد کرد. بر همین اساس من بر این باورم که ما شاهد رونق بورس خواهیم بود، چون جغرافیای اقتصادی در ایران در حال تغییر است و این جغرافیا بورس را نیز با خود می‌برد.»

وی معتقد است: «با تردید نگاه کردن به آینده بورس پذیرفتنی نیست. درست است که الان اقتصاد کشور از رکود رنج می‌برد ولی جهت اقتصاد در دوران پساتحریم به سمتی است که گره‌ها باز می‌شوند و در این شرایط بورس به خاطر ماهیتی که دارد می‌تواند خود را به خوبی نشان دهد و توان اقتصادی بزرگی را جذب کند. این چشم‌انداز اصلاً دور نیست و به‌زودی از راه می‌رسد. منتهی دولت باید برنامه‌ای داشته باشد تا با اجرای آن سطح بیشتری از مردم با توانایی بورس آشنا شوند. چون در حال حاضر به نظر می‌رسد یکی از بزرگ‌ترین مشکلات بازار سرمایه فقدان آگاهی لازم در جامعه و حتی در بین بسیاری از فعالان

بورس

۱۳۰ درصدی در بورس که در سال ۹۲ رخ داد، به این آسانی تکرار نمی‌شود، به‌ویژه این‌که این رشد زمانی اتفاق افتاد که کل اقتصاد رشد منفی داشت و هیچ چیز سر جای خودش نبود.

کیا نیز بورس را تابعی از اقتصاد می‌داند و در این باره می‌گوید: باید گفت که بله، بورس رشد خوبی خواهد داشت. دلیل آن هم این است که کل روند و زیربنای اقتصادی در حالت صحیح شدن و تغییر رویه است. نمونه آن هم کاهش نرخ سود بانکی است که دولت و شورای پول و اعتبار به آسانی تصمیمی برای کاهش یا افزایش نرخ سود نگرفتند.

کیا اضافه می‌کند: بورس بخشی از اقتصاد است، بنابراین وقتی گفته می‌شود که رشد ۵ درصدی برای اقتصاد پیش‌بینی می‌شود، به‌طور قطع بورس هم رشدی متناسب با آن خواهد داشت، یعنی یک سود منطقی در حد سود بدون ریسک (سودبانکی) به علاوه ۷ یا ۸ درصد اضافه. در مجموع همه روندها در حال تغییر است. با همه ناملازمات رشد واقعی بورس در بلندمدت و بعد از سال جدید رخ می‌دهد.

بورس ناگهان رستم اقتصاد نمی‌شود!

احسان ملکی، یکی دیگر از فعالان بورس نظری متفاوت دارد. او می‌گوید: «من معتقدم دولت رفتار مثبتی دارد، چون به شکل آهسته حرکت می‌کند و در روندی آهسته می‌خواهد بازار سرمایه را بازسازی و نوسازی کند. اقتصاد ما در چند سال گذشته ضربه‌های مهلکی را از ناحیه تعجیل در برنامه‌ریزی و اجرا دریافت کرد اما حرکت آهسته دولت فعلی می‌تواند این امید را زنده نگه دارد که با آگاهی کار پیش می‌رود.»

ملکی ادامه می‌دهد: «من هیچ نسبتی با دولت ندارم و یک سرمایه‌گذار آزاد در بازار سرمایه محسوب می‌شوم اما معتقدم که بورس زمانی به رشد واقعی می‌رسد که به آرامی زمینه صعود در آن پایه‌گذاری شود. نمی‌توان انتظار داشت که برنامه‌ریزان اقتصادی دستور افزایش توانمندی بورس را در برنامه‌های خود قرار دهند و بعد مثل یک ماشین جنگی به آن بورس بزنند تا ساختارهای اصلاح کنند.»

وی می‌گوید: «حتما بورس به رشد واقعی می‌رسد. من هم فکر می‌کنم از نیمه دوم سال ۹۵ که سرمایه‌ها در ایران مسیر خود را می‌یابند، باید در انتظار شکوفایی بورس بود. این هم به این معنا نیست که تا آن مقطع دولت حتما باید به شکل ضربتی بورس را رو بیاورد. همین حالا هم بورس حضورش در اقتصاد با هر وضعیتی که داشته باشد مفید است و نیاز نیست یک مرتبه از آن برای اقتصاد رستم و ناجی بسازیم.»

این فعال بازار سرمایه می‌گوید: «به نظر من ارتقای بورس هم بخشی از برنامه خروج از رکود است. این بحث که بورس چه کمکی می‌تواند به خروج از رکود بکند باید این‌گونه مطرح شود که بورس بدون تعجیل و حتی تعجیل‌سازی برای دولت ابتدا بایست خود در برنامه خروج از رکود قرار بگیرد و بعد وقتی این برنامه به نتیجه رسید، بازار در شرایطی قرار می‌گیرد که مردم آگاهی مناسبی از آن دارند. در این حالت می‌شود از بورس توقع داشت که نقش ناجی را برای اقتصاد ایفا کند. رسیدن به این نقش هم با دودیدن یا دواندن دولت امکان‌پذیر نیست.»

بزرگان بورس آستین‌ها را بالا بزنند

این‌که نباید دولت را برای ارتقای جایگاه بورس دوانید واقعیتی است که نمی‌توان از کنار آن گذشت، چون تجربه‌های گذشته نیز ثابت کرده‌اند که مداخله شتابزده نهاد دولت برای بهینه کردن یک عنصر اقتصادی اگر با قصد خیر هم بوده باشد، به خاطر تعجیل‌های غیرعقلانی به نتیجه نرسیده است. در حال حاضر به نظر می‌رسد بزرگان بازار سرمایه و در رأس آن‌ها گروه‌های بزرگ سرمایه‌گذاری و تولیدکنندگان باید در مسیر افزایش کارآمدی بورس، دولت را همراهی و حتی هدایت کنند. این امر شاید با برنامه‌ریزی‌های راهبردی و ارائه رسمی آن‌ها با طراحی برنامه‌هایی برای آگاهی افکار عمومی از جایگاه و نقش بورس، اجرایی شود. برای همین به نظر می‌رسد این گروه‌های اقتصادی در بازار سرمایه باید آستین‌ها را بالا بزنند و وارد معرکه شوند. زمان تنگ است و به‌زودی دوران پوست‌اندازی اقتصاد ایران آغاز می‌شود. در آن دوران به‌طور حتم بیش از هر زمان دیگری توسعه ایرانی برای رسیدن به هدف و آرزوی تاریخی خود به بورس نیاز دارد.

نیاز به سرمایه‌گذاری‌های اساسی

احمدپویانفر یکی از کارشناسان بازار سرمایه است که ضرورت دستیابی به آگاهی و تخصص را در مورد بازار سرمایه می‌پذیرد. او می‌گوید: «به رشد بورس در آینده نزدیک خیلی امیدوار نیستیم. در مورد تعقیب رفتار و اتفاق‌های بورس و بازار سهام باید به دو نکته مهم توجه داشت. یکی موضوع انتظارات است و دیگری موضوع رفتارهای بازار است. این موضوع‌ها را می‌توان به شیوه بنیادی و به شکل اساسی دنبال کرد.»

او اضافه می‌کند: به این معنا که رفتارهای اساسی فعالان و بازیگران بازار سهام چه تاثیری بر بورس دارد، دیگر این‌که وضع متغیرهای اساسی مانند تولید، مصرف و وضع صنایع موجود در بورس چگونه است. همه این موضوع‌هایی که گفته شد می‌تواند روند بازار سرمایه را مشخص کند و به فعالان مسیری مشخص و روشن بنماید. به گفته این کارشناس، حال که گفته شده رشد واقعی بورس در پیش است، باید به نکته‌های بسیاری توجه داشت.

پویانفر توضیح می‌دهد: باید در نظر داشته باشیم که در دهه‌های اخیر به دلایل مختلف سرمایه‌گذاری‌های اساسی کمتر انجام شده است. در دو دولت قبل نیز با توجه به افزایش نجومی درآمدهای نفتی کمابیش تزریق منابعی صورت می‌گرفت، اما سرمایه‌گذاری واقعی نبود.

پویانفر اضافه می‌کند: این تزریق‌ها رشد واقعی ایجاد نکرد و رشد بیشتر در صنایعی رخ داد که نیاز به فناوری و ابزارهای نوینی نداشتند؛ بخش‌هایی مانند معادن، سیمان و... بنابراین محرک اساسی نیز برای رشد بقیه صنایع وجود نداشت، پس رشد واقعی رخ نداد، به همین دلیل هم بعید به نظر می‌رسد که در کوتاه‌مدت یا حتی در میان‌مدت رشدی در بازار سهام دیده شود.

پویانفر ادامه می‌دهد که رشد واقعی در بلندمدت رخ می‌دهد و در خوش‌بینانه‌ترین حالت از سال ۹۵ به بعد می‌توان منتظر رشد واقعی در بورس بود. برای سرعت بخشیدن به رشد هم می‌توان در صناعی که مزیت رقابتی دارند سرمایه‌گذاری کرد. صناعی که برای ما ریسک کمتری دارند، صناعی مانند نفت و گاز یا پتروشیمی حتی معدن هم برای ما مزیت دارد. در شرایط کنونی به هیچ‌وجه نباید سرمایه‌ها را به طرف صنایع پریسک و بدون مزیت رقابتی ببریم. باید به صناعی فکر کنیم که درصد اشتغال بالایی دارند و به اصطلاح کاربر باشند و نه سرمایه‌بر.

بازار محتاط است

پژمان یک کارشناس دیگر در بازار سرمایه معتقد است که برای تحلیل یا چشم‌انداز آینده باید از وضع حال به‌خوبی آگاه بود. او در مورد پیگیری‌ها برای دیدن نشانه‌های رونق یا رکود بازار می‌گوید: نخستین نشانه رونق یا رکود بازار سهام حجم و ارزش معاملات است، البته این حجم و ارزش باید در یک بازه زمانی پیگیری شود، که نشان‌دهنده رشد یا رکود باشد، نه مقطعی. مهم‌ترین نکته‌ای که در مورد رشد بازار باید توجه داشت، این است که روند رشد یا رکود را می‌توان از روی رفتار خیرگان بازار یا حقوقی‌ها به‌ویژه شرکت‌های سرمایه‌گذاری یا صندوق‌ها سنجید. چون این بخش‌ها با در نظر گرفتن چشم‌انداز بازار، خرید یا فروش را انجام می‌دهند و همه چیز را هدفمند دنبال می‌کنند. دیگر آن‌که چشم‌انداز رونق یا رکود را باید در فضای کسب‌وکار و اثرهایش بر بازار جست‌وجو کرد.

کیا به یک نکته بسیار مهم اشاره می‌کند و توضیح می‌دهد: حال این نکته مهم مطرح است که چرا بازار به آسانی رشد نمی‌کند. در حالی که اتفاق‌های خوب بسیاری رخ داده و نشانه‌های مثبتی به بازار رسیده است. دلیل چنین وضعیتی درست به دو سال پیش باز می‌گردد. این کارشناس تاکید می‌کند: زمانی بازار با امید و خوش‌بینی بسیاری وقایع را محاسبه کرده، به این معنا که وقایعی را که می‌توانست در یکی دو سال آینده مثبت باشد و تاثیر خوبی بر بازار بگذارد، خیلی هیجانی و زود در وقایع جاری محاسبه و تلفیق می‌کرد. حتی نشانه آن در سوده‌های پیش‌بینی‌شده شرکت‌ها نیز لحاظ شد. او در توضیح افتهای مکرر بازار و دلایل آن می‌گوید: پس از گذشت مدت زمانی نه‌چندان طولانی که این هیجان افت کرد، فعالان و کل بازار به این نتیجه رسیدند که باید محتاط‌تر بود. نتیجه این احتیاط بیشتر نیز در این‌جا نمایان شد که اخبار مانند گذشته و به‌سرعت بر بازار تاثیر نگذاشت.

این کارشناس بازار سرمایه عنوان می‌کند: در حال حاضر همه می‌دانند که رشد

سرمایه اجتماعی پشتوانه توسعه اقتصادی

سرمایه

ارزیابی نقش سرمایه‌های
اجتماعی در توسعه و رفاه

رفاه محسوب می‌شود. در متون علمی مختلف به‌طور مشترک درباره رابطه سرمایه‌های اجتماعی آمده است که این سرمایه‌ها محور توسعه اقتصادی را شکل می‌دهند. اهمیت سرمایه اجتماعی در توسعه اقتصادی در یک جامعه، تا حدی است که می‌توان آن را در شکوفایی اقتصاد تمام جوامع توسعه‌یافته به‌طور آشکاری مشاهده کرد. در واقع امروز این اجماع شکل گرفته است که سرمایه اجتماعی در اقتصاد هر کشور می‌تواند در اعتمادپذیری و روحیه همکاری میان نیروهای انسانی برای رسیدن به اهداف اقتصادی جامعه، پررنگ‌ترین نقش را ایفا کند. شاید بشود در یک جمله گفت که توجه به انسانیت در اقتصاد غوغا می‌کند.

سرمایه اجتماعی ضمن شکل‌دهی به مجموعه قواعد و قوانین اخلاقی و رفتاری هر جامعه، به رفتار افراد نیز شکل می‌دهد و کمک می‌کند تا سرمایه انسانی و سرمایه مادی و اقتصادی بتوانند با هم و در تعامل با یکدیگر، به رشد و پویایی دست یابند.

سرمایه اجتماعی با استفاده از همانندی‌ها و همسانی‌های افراد جامعه از جهت گوناگون، باعث ایجاد روحیه اعتماد متقابل می‌شود و در خدمت منافع اقتصادی قرار می‌گیرد و بستر و فضایی ایجاد می‌کند که ضمن کاهش هزینه‌های استفاده از نیروهای انسانی، تعامل بین آن‌ها نیز افزایش یابد. این سرمایه با قواعد و ارزش‌های اخلاقی و رفتاری خود در حوزه اقتصاد، افراد را مقید می‌کند تا در گروه‌های مختلف اجتماعی با هم به تعامل، مبادله و تصمیم‌گیری بپردازند. به‌طور خلاصه می‌توان از ارزش‌هایی مانند: اعتماد، امانتداری، نیکوکاری، خیر بودن، صداقت و توجه به آموزه‌های اخلاقی در کسب‌وکار به‌عنوان سرمایه‌های اجتماعی در حوزه اقتصاد یاد کرد، که اگر در رفتارها و قواعد و مبادلات اقتصادی و هنجارهای آن حاکم شود، می‌تواند به شکوفایی و پیشرفت اقتصاد کمک

تعاریف و الگوهای متعددی که در طول تاریخ به دست آمده‌اند تا مسیر رشد، توسعه و تعالی اقتصادی را نشان دهند، این روزها و در دنیایی که ما زندگی می‌کنیم تغییرات زیادی کرده است و این تغییرات گاهی آن‌قدر عجیب به نظر می‌رسند که اگر نمونه‌های عینی آن‌ها وجود نداشت به‌طور حتم به‌سختی می‌شد آن‌ها را باور کرد. به‌عنوان مثال اگر تا دیروز برای توسعه صنعتی و رسیدن به رفاه ناشی از گسترش اقتصاد مولد راه‌های پیچیده و الگوهای سخت‌افزاری در حوزه تولید وجود داشت، امروز کارشناسان و توسعه‌اندیشان جهانی بر این باورند که قبل از هر چیز باید سرمایه‌های اجتماعی را تقویت کرد تا توسعه بتواند به سمت نقطه مطلوب حرکت کند. البته این به معنای آن نیست که سرمایه‌گذاری‌ها و فعالیت‌های سخت‌افزاری برای رشد ارزش افزوده مولد دیگر نقش تعیین‌کننده‌ای ندارند. این عناصر همواره میزان شتاب توسعه را مشخص می‌کنند ولی در دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم، برحسب تجربه‌های موفق توسعه این نتیجه به ثبت رسیده که سرمایه‌ها و امکانات سخت‌افزاری در حوزه صنعت و تولید نیز زمانی می‌توانند کارایی موثر داشته باشند که سرمایه‌های اجتماعی به‌طور منظم و کارآمد شکل گرفته باشند. به عبارتی، بدون سرمایه‌های اجتماعی، دارایی‌های مولد نیز نمی‌توانند تضمین‌کننده رفاه باشند.

برای سرمایه‌های اجتماعی اما تعاریف زیادی وجود دارد. به‌طور خلاصه می‌شود گفت که سرمایه‌های اجتماعی همان رفتارهای انسانی و اخلاقی هستند که با شکل‌دهی به اعتماد عمومی و میان‌فردی در جامعه، باعث می‌شوند که هسته‌های مولد شکل بگیرند و سرمایه‌ها با خیالی آسوده‌تر جایگاه‌های واقعی را برای ارتقای موقعیت توسعه پیدا کنند. بانک جهانی، سرمایه اجتماعی را به‌عنوان «ثروت نامرئی یک کشور» در نظر می‌گیرد و آن را دربرگیرنده نهادها و روابط و هنجارهایی می‌داند که تعاملات اجتماعی را شکل می‌دهند. این تعامل اجتماعی در واقع زیربنای

سرمایه اجتماعی با استفاده از همانندی‌ها و همسانی‌های افراد جامعه از جهت گوناگون، باعث ایجاد روحیه اعتماد متقابل می‌شود و در خدمت منافع اقتصادی قرار می‌گیرد و بستر و فضایی ایجاد می‌کند که ضمن کاهش هزینه‌های استفاده از نیروهای انسانی، تعامل بین آن‌ها نیز افزایش یابد. این سرمایه با قواعد و ارزش‌های اخلاقی و رفتاری خود در حوزه اقتصاد، افراد را مقید می‌کند تا در گروه‌های مختلف اجتماعی با هم به تعامل، مبادله و تصمیم‌گیری بپردازند

پایین ترین رده			بالترین رده			متغیرها
سال	ارزش	کشور	سال	ارزش	کشور	
۲۰۱۳	%۴۷.۹	افغانستان	۲۰۱۳	%۹۷	ایسلند	احساس حمایت اجتماعی
۲۰۱۳	%۳	یمن	۲۰۱۳	%۵۰.۵	سریلانکا	انجام کارهای داوطلبانه رسمی
۲۰۱۳	۲۲.۲	کامبوج	۲۰۱۳	%۷۹.۸	آمریکا	کمک به غریبه ها
۲۰۱۳	%۴	یمن	۲۰۱۳	%۷۸	مالت	هبه، بخشش و وقف
۲۰۱۱	۰.۷	آلبانی	۲۰۱۲	%۶۲	نیوزیلند	اعتماد به یکدیگر
۲۰۱۳	%۱۲	آنگولا	۲۰۱۳	%۸۰	چین	متاهل بودن
۲۰۱۰	%۱۰	ویتنام	۲۰۱۰	%۹۳.۵	نیجریه	مشارکت در امور مذهبی

جدول الف: این جدول بیانگر وضعیت برخی شاخص‌های شکل‌دهنده سرمایه اجتماعی در کشورهای مختلف جهان است.

در تازه‌ترین گزارش موسسه لگاتم با ارزیابی اوضاع ۱۴۲ کشور جهان آمده است: رفاه شخصی در جامعه‌ای فراهم خواهد شد که مردم به یکدیگر اعتماد داشته باشند و از خانواده و دوستان خود حمایت کنند. اگر این مولفه‌ها وضعیت بهتری یابند، بر سرانه درآمد افراد یک کشور نیز تاثیر خواهد گذاشت.

در این گزارش و از میان ۱۴۲ کشور، ایران جایگاه ۱۱۱ را به خود اختصاص داده است.

ده کشور؛ نروژ، نیوزیلند، دانمارک، کانادا، فنلاند، استرالیا، آمریکا، هلند، سوئیس و ایرلند جنوبی، بالاترین میزان سرمایه اجتماعی را در این گزارش به خود اختصاص داده‌اند.

پژوهشگران به رابطه‌ای معنادار میان مولفه سرمایه اجتماعی و دو مفهوم موفقیت اقتصادی و رفاه شخصی رسیده‌اند. براین اساس هرچه در یک جامعه سرمایه اجتماعی مطلوبتر باشد، شاهد توفیق اقتصادی و نیز رفاه بهتری خواهیم بود. آمارها نشان می‌دهد، کشورهایی که هر سه شاخص روابط محکم فامیلی، وجود گسترده مؤسسات خیریه و نیز اعتماد بالای اجتماعی را به گونه‌ای مطلوب در اختیار دارند، از لحاظ اقتصادی ثروتمندتر از کشورهایی هستند که تنها در یک یا دو شاخصه موفق بوده‌اند.

برای بررسی شاخص‌های فرعی سرمایه اجتماعی در بین کشورها، چهار حوزه کلیدی مورد توجه بوده است:

۱- انسجام اجتماعی، ۲- مشارکت اجتماعی، ۳- شبکه‌های خانوادگی ۴- شبکه‌های اجتماعی.

جهت شناخت دقیق‌تر سرمایه اجتماعی کشورها ۷ شاخصه مورد بررسی قرار گرفته است (جدول الف).

در این گزارش آمده است: نیوزیلند بالاترین درصد اعتماد مردم به یکدیگر را در جهان از آن خود کرده، اعتماد اجتماعی در این کشور ۶۲ درصد است (میانگین جهانی ۲۴ درصد) و نیز ۹۶ درصد نیوزیلندی‌ها در مواقع نیاز به کمک خانواده‌های خود اطمینان دارند.

کشور ژاپن با رتبه ۲۲، بهترین وضعیت را میان کشورهای آسیایی دارد. چین (۲۴)، هنگ‌کنگ (۲۶)، کره جنوبی (۳۲)، قزاقستان (۳۵)، مالزی (۳۶)، امارات (۴۳)، سنگاپور (۴۵)، ازبکستان (۵۲) در شمار دیگر ممالک آسیایی با رتبه نسبتاً مناسب محسوب می‌شوند.

وضعیت برخی از همسایگان کشورمان نیز بدین ترتیب است: کویت (۶۲)، ترکیه (۱۱۴)، ارمنستان (۱۲۴)، یمن (۱۲۰)، افغانستان (۱۳۷).

روسیه در رتبه ۶۷ جهان است. به‌علاوه سه قدرت اروپایی انگلستان، آلمان و فرانسه در رتبه‌های ۱۲، ۱۷ و ۵۶ جهان‌اند.

شایانی کند، زیرا به‌طورمثال وجود عاملی به نام اعتماد، موجب شکل‌گیری گروه‌هایی می‌شود که با اطمینان به یکدیگر، در حوزه اقتصاد جامعه فعالیت می‌کنند. اما بعد از اعتماد می‌توان از خلاقیت و نوآوری توسط نیروهای انسانی، به‌عنوان یک سرمایه مهم اجتماعی دیگر یاد کرد. رشد و توسعه اقتصادی، نیازمند خلاقیت است و مطالعات اقتصادی نشان می‌دهد که بخش اعظمی از رشد و توسعه اقتصادی هر کشور، با استفاده از این ثروت نهفته شکل گرفته است. رشد ابداعات و خلاقیت و نوآوری در بهره‌وری اقتصادی نقش دارد و باعث می‌شود از سرمایه‌های دیگر کشور در حوزه اقتصاد، به نحو مطلوب و موثرتری استفاده شود.

با وجود این تعاریف که در دسترس نیز قرار دارند، متأسفانه در کشورهای زیادی هنوز سرمایه‌های اجتماعی جایگاه خود را در مدار توسعه و پیشرفت پیدا نکرده است یا شاخص‌هایی برای کنترل و جهت‌گیری به این سرمایه‌ها پیدا نشده‌اند. خیلی از این کشورها مانند ایران، تلاش زیادی نیز برای رسیدن به توسعه صنعتی و رفاه دارد اما هنوز نتوانسته‌اند با به‌کارگیری سرمایه‌های اجتماعی بهره لازم را از این تلاش‌ها بگیرند. البته بیراه نیست اگر بگوییم که نه تنها این سرمایه‌ها و راهبردهای گسترش آن‌ها شکل نگرفته بلکه در نقطه مقابل رفتارهایی وجود دارند که می‌توانند به‌عنوان موانع اصلی برای توسعه محسوب شوند. از این رفتارها می‌شود با عنوان «ضد سرمایه‌های اجتماعی» یا مکانیزم‌هایی برای حذف سرمایه‌های اجتماعی یاد کرد. گسترش دروغ در سطوح مختلف ساماندهی و برنامه‌ریزی برای توسعه، تملق و ربا در نظام بوروکراسی، پارتی‌بازی و توزیع رانت میان افرادی که صاحب موقعیت برای پارتی‌بازی هستند، فقدان شایسته‌سالاری، رعایت نکردن اخلاق و قواعد و قوانین اجتماعی، فقدان اعتماد در سطوح اجتماعی، بی‌تفاوتی در سطح جامعه نسبت به محو شدن حساسیت‌های اخلاقی، سرد شدن روابط خانوادگی و شیوع مواردی از این دست دقیقاً مصداق مواردی هستند که جای کارآمدی سرمایه‌های اجتماعی را گرفته و به توسعه اقتصادی آسیب می‌رسانند.

کارشناسان بر این باورند که در جایی مثل ایران باید در کنار تلاشی که در جهت رشد توسعه صنعتی صورت می‌گیرد، برنامه‌ریزان و مسئولین توسعه کشور راهبردهایی برای بازسازی چهره سرمایه‌های اجتماعی صورت دهند، در غیر این صورت نمی‌توان زیاد امید داشت که در آینده توسعه در ایران توان مطلوبی داشته باشد. به‌تازگی موسسه لگاتم، از موسسه‌های پژوهش معتبر در جهان نیز این مسئله را تایید کرده و حتی یادآور شده که میان سرمایه‌های اجتماعی با رفاه رابطه مستقیمی وجود دارد، آن قدر که بدون رشد سرمایه‌های اجتماعی نمی‌توان از رفاه در حد مطلوبی برخوردار شد.

نشانه‌های آغاز

رشد اقتصادی شش ماه نخست امسال یک درصد شد رشد اقتصادی

توانایی اقتصاد مولد طی چند سال گذشته و همچنین وضعیت نامساعد قدرت خرید، شرایط نامساعدی را تجربه کرده است. به همین دلیل طی هفته‌های اخیر دولت تمام توانایی خود را صرف افزایش رشد اقتصادی در چند ماه آینده کرده است. ارائه بسته عبور از رکود اقتصادی با اتکا به تقویت قدرت خرید مردم نیز دقیقاً نخستین قدم اصلاحی دولت بعد از پیروزی بر تورم و عبور از ناهمواری‌های دیپلماسی در حوزه

اقتصاد محسوب می‌شود. جدول زیر نشان می‌دهد که در چند سال گذشته همواره رشد اقتصادی یکی از چالش‌های توسعه بوده است اما اکنون با توجه به برنامه دولت برای خروج از رکود و همچنین رونق ایجاد شده در میادین بین‌المللی، پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهند که به‌زودی بحران رشد اقتصادی نیز پایان می‌یابد. در این باره صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است که در سال ۹۵ رشد اقتصادی ایران به ۶ درصد می‌رسد. رئیس کل بانک مرکزی نیز رشد ۵ درصدی را برای اقتصادی ایران در سال ۹۵ پیش‌بینی کرده است. به عبارتی دیگر اقتصاد ایران در سال آینده براساس پیش‌بینی‌های موجود، شرایط بهینه‌ای را تجربه خواهد کرد. این تغییر اما اگر با تدبیر تداوم یابد، همراه است با شکل‌گیری حلقه سرمایه‌های خارجی که می‌توانند در کنار احیای بازار سرمایه و کارتل‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، مفهوم رونق را برای اقتصاد ایران بازسازی کنند. چند روز پیش مرکز آمار ایران با ارائه این خبر که رشد اقتصاد ایران دوباره مثبت شده است، در واقع شروع فصل مطلوبیت شاخص‌ها را برای اقتصاد کشور اعلام کرد. (جدول ۱)

مرکز آمار در گزارشی بسیار خلاصه نرخ رشد اقتصادی شش‌ماهه نخست امسال را یک درصد اعلام کرد. براساس گزارش این مرکز نرخ رشد اقتصادی بخش کشاورزی در شش‌ماهه نخست امسال ۵٫۷، نرخ رشد اقتصادی گروه صنعت منفی ۱٫۱ و نرخ رشد گروه خدمات ۰٫۹ درصد اعلام شده است. تنها نقطه ناخوشایند این گزارش نرخ منفی رشد صنعت است که کارشناسان شکل گرفتن آن را طبیعی می‌دانند. در دو سال گذشته اقتصاد ایران از یک‌سو تاوان مدیریت‌های ضعیف چند سال گذشته را داده و از سوی دیگر پیگیر کاهش تورم و رفع گره‌های دیپلماسی مجالی برای بهبود اوضاع صنعت باقی نگذاشته است که به‌طور حتم اجرایی کردن برنامه خروج از رکود و استقبال توأم با تدبیر از سرمایه‌گذاران خارجی، معبر و مسیر رشد و جهش توسعه صنعتی و خروج از این بن‌بست محسوب می‌شود. کارشناسان بر این باورند که سال آینده رشد اقتصادی تا حد زیادی تحت تاثیر فعالیت بخش‌های صنعتی و بنگاه‌های سرمایه‌گذاری افزایش خواهد یافت. این امر نشان می‌دهد که تکاپو در بخش‌های مولد آغاز می‌شود و می‌توان به‌زودی شاهد افزایش رقم رشد صنعت بود.

رشد اقتصادی کشور همواره طی چند سال گذشته مناقشات کارشناسی در محافل اقتصادی و غیر اقتصادی بوده است و این بحث و جدل‌ها همچنان ادامه دارد. ماجرا از این قرار است که طی چند سال گذشته با وجود آن که درآمدهای ایران ناشی از فروش نفت به‌طور بی‌سابقه‌ای افزایش یافت اما رشد اقتصادی کشور برعکس افزایش درآمدهای نفتی همواره در مسیر نزول قرار داشته است، به نحوی که

در سال ۱۳۹۱ رشد اقتصادی به منفی ۶٫۵ درصد سقوط می‌کند. جالب این‌جاست که با قیمت ۱۰۷ دلار برای هر بشکه نفت در سال ۹۱ اقتصاد ایران ۵۰ میلیارد دلار نفت می‌فروشد. سال قبل از آن یعنی در سال ۹۰ نیز با فروش هر بشکه نفت به قیمت ۱۱۰ دلار بیش از ۱۱۳ میلیارد دلار درآمد نفتی به اقتصاد ایران سرریز می‌شود اما با همه این حرف‌ها رشد اقتصادی بدترین روزهای خود را مزه‌مزه می‌کند. چند سال پیش از آن و در سال ۱۳۸۴ رشد اقتصادی کشور به ۷ درصد نزدیک شده بود. بعد از سال ۸۴ درآمدهای نفتی مدام افزایش یافته‌اند. گزارش‌های موجود نشان می‌دهد که از سال ۸۴ تا سال ۹۲ میزان فروش نفت حتی ۷۰۰ میلیارد دلار را نیز جا می‌گذارد، با این وجود در سال ۹۲ هرچند رشد اقتصادی کمی بهبود می‌یابد اما باز هم منفی ۱٫۹ درصد را نشان می‌دهد. در جدول زیر می‌توان رشد اقتصادی کشور در ۲۳ سال گذشته را دید. کارشناسان اقتصادی با ارزیابی اوضاع اقتصاد ایران طی چند سال گذشته، یکی از اصلی‌ترین دلایل سقوط رشد را بی‌کفایتی در سیاست‌گذاری‌های اقتصادی می‌دانند، به نحوی که درست در پر فروش‌ترین سال‌های نفتی، اقتصاد ایران در تولید کاملاً زمین‌گیر می‌شود، واردات بازار را در مشت می‌گیرد، بازار سرمایه‌کارایی خود را از دست می‌دهد، بنگاه‌های سرمایه‌گذاری به حاشیه رانده می‌شوند، دلالی و نوکیسه‌گی رواج می‌یابد و بلاهای دیگری نیز در کارنامه اقتصادی کشور به صف می‌شوند. در دو سال گذشته ورق در اقتصاد ایران برگشته است. با وجود آن که امید به لایه‌های توسعه بازگشته و فعالان اقتصادی چشم‌انداز روشن‌تری از فعالیت و کسب و کار در مقابل خود می‌بینند، اما همچنان رشد اقتصادی یکی از نگرانی‌های اصلی محسوب می‌شود. می‌توان به جرات گفت که در چند هفته گذشته، جریان رشد اقتصادی مهم‌ترین بحث موجود در همه رسانه‌ها و گروه‌های مختلف اقتصادی است. در دو سال گذشته برنامه‌های دولت برای عبور از موانع دیپلماسی و کاهش تورم تا حد زیادی موفق بوده است و رشد اقتصادی به دلیل افت

جدول ۱ - رشد محصول ناخالص داخلی ایران به قیمت بازار از ۱۳۷۱ تا پایان شش‌ماهه سال ۹۴

سال	رشد با نفت	رشد بدون نفت
۱۳۷۱	۴٫۷۹	۵٫۶۹
۱۳۷۲	۴٫۹۴	۵٫۵۳
۱۳۷۳	۲٫۵	۴٫۲۸
۱۳۷۴	۱٫۸۶	۲٫۲
۱۳۷۵	۷٫۶۸	۸٫۶۴
۱۳۷۶	-۰٫۱۶	۰٫۶۵
۱۳۷۷	۴٫۳	۴٫۶۹
۱۳۷۸	۲٫۰۳	۳٫۱۳
۱۳۷۹	۷٫۴۳	۸٫۲۲
۱۳۸۰	۵٫۴۸	۶٫۴۶
۱۳۸۱	۸٫۷۵	۱۰٫۱۳
۱۳۸۲	۷٫۹۲	۷٫۱۷
۱۳۸۳	۶٫۹۶	۷٫۵۱
۱۳۸۴	۶٫۱۹	۶٫۵۱
۱۳۸۵	۷٫۳۲	۷٫۳۲
۱۳۸۶	۷٫۸۴	۷٫۹۶
۱۳۸۷	-۰٫۸۳	۱٫۲۳
۱۳۸۸	۳٫۱۶	۳٫۸۷
۱۳۸۹	۶٫۳۸	۷٫۱۲
۱۳۹۰	۳٫۲	۳٫۴
۱۳۹۱	-۶٫۵	-۳٫۱
۱۳۹۲	-۱٫۹	-۱٫۱

رشد اقتصاد کشور برای سال ۹۳ معادل سه درصد و برای شش ماه نخست سال ۹۴ معادل یک درصد محاسبه شده است.

انتظارات سهام‌داران؛ کارکرد فعالان بورس

دولت می‌توانست رونقی برای بورس فراهم سازد طی چندین سال گذشته این کار را کرده بود. اصلاً شاید یکی از اصلی‌ترین مشکلات ما این باشد که از دولت انتظار شفای درد سقوط شاخص‌ها را داریم. دولتی‌ها و برنامه‌های آن‌ها در بهترین حالت فقط می‌توانند راه فعالان بازار سرمایه را برای برطرف کردن موانع و ایجاد رونق در ماهیت و وجود بورس هموار و صاف کنند یا به عبارتی دیگر، مشاهده‌گر و ناظر این ماجرا باشند که هزینه‌های بیهوده گریبان فعالان بازار را نگیرد. جالب این‌جاست که اکنون هر از گاهی سهام‌داران نیز این مطالبه را دارند که ای کاش شرکت‌های بزرگ سرمایه‌گذاری و بنگاه‌های مطرح تولیدی در بورس آستین‌ها را بالا می‌زدند و زمینه بازگشت عقلانیت و گردش خون به بورس را فراهم می‌کردند. نخستین اقدامی که می‌توان به آن اندیشید و گمان برد فعالان بازار سرمایه می‌توانند زمینه آن را مهیا کنند، داغ کردن تنور سرمایه‌های داخلی در بورس است. این روزها زیاد می‌شنویم که سرمایه‌گذاران خارجی به ایران می‌آیند و می‌خواهند در بورس نیز حضور یابند اما مگر می‌شود قبل از جذب سرمایه‌های داخلی راهی مطلوب برای حضور جدی سرمایه‌های خارجی باز کرد؟ فعالان بازار سرمایه باید هم‌اندیشی کنند و مسیری برای جذب سرمایه‌های داخلی باز کنند. یکی از تدابیر آنان استفاده از سرمایه ایرانیان خارج از کشور است. بارها شده است که دولتی‌ها از ایرانیان خارج از کشور خواسته‌اند تا سرمایه‌های خود را به ایران بیاورند اما آن‌طور که باید این خواسته آن‌ها اجابت نشده است اما اگر این خواسته به‌طور دقیق و راهبردی از سوی فعالان بازار سرمایه و گروه‌های خصوصی سرمایه‌گذاری عنوان شود، باز هم ایرانی‌های صاحب سرمایه در خارج از کشور از آمدن به بازار سرمایه ایران طفره می‌روند؟ پاسخ به این پرسش را باید در اعتمادی جست که هنوز میان اهالی خصوصی اقتصاد ایران تا حدی وجود دارد و از بین نرفته است. سهام‌داران حقیقی و حقوقی به خاطر شرایط نامطلوب اقتصادی که در سال‌های گذشته تجربه کرده‌اند تا حد بسیار زیادی گرفتار دست‌انداختن راه حضور در تصمیم‌سازی‌های اقتصادی شده‌اند. در این شرایط اگر فعالان بازار سرمایه نتوانند نقش خود را در جذب

ادامه در صفحه بعد

اقتصاد در ایران متأسفانه روزها و زمان زیادی را به بطالت گذرانده است و گفتن این واقعیت امروز نه تنها تلخ نیست بلکه می‌تواند عبرت‌آموز باشد. گاهی برخی از تحلیل‌گران اقتصادی و سیاست‌گذاران با قاطعیت می‌گویند که سخن گفتن از تجربه‌های ناکام گذشته دردی از اقتصاد دوا نمی‌کند. شاید این بحث واقعیت زیادی را درون خود نهفته باشد اما این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که گاهی ذکروتحلیل اشتباهات گذشته این ذهنیت احتیاطی و متکی به عقلانیت را ایجاد می‌کند که مبدا یک‌بار دیگر روزهای نه چنان خوشایند تکرار شود. امروز نیز بدون تعارف از همان دوره‌هایی است که می‌طلبید گاهی به یاد بیاوریم که اقتصاد در ایران کاستی‌های زیادی داشته است و این واقعیت قبل از هر چیز سرمایه‌های اجتماعی و اعتماد را از مناسبات اقتصادی کشور دور کرده است. این‌گونه می‌توانیم بهتر قدر و ارزش اعتماد و سرمایه‌های اجتماعی را دریابیم. چنین ادعایی در مورد همه بخش‌های اقتصادی قابل طرح شدن و پیگیری است. از این منظر می‌شود تلاش کرد تا آنچه را از دست دادیم با برنامه‌ریزی و واقع‌نگری دوباره به دست بیاوریم، این نیاز امروز اقتصاد کشور است. ملت و دولت هم از دو سال قبل پیمان بسته‌اند تا به گونه دیگری زیست اقتصادی را تجربه کنند و اتفاقاتی مانند توافق هسته‌ای نیز آمده‌اند تا ما را در به سرانجام رساندن این خواست یاری برسانند. در حال حاضر به نظر می‌رسد بورس بیش از هر جای دیگری نیازمند تغییر روش در ماهیت، گفتار و کردار خود است چون در نقشه جدید اقتصادی کشور که فعلاً در میان نظریه‌پردازان دست‌به‌دست می‌شود، همه پذیرفته‌اند که بورس اصلی‌ترین نقش را در تبدیل اقتصاد سوداگر به اقتصاد مولد ایفا خواهد کرد. همین ابتدای کار برای پرهیز از تکرار تعارف‌های رسمی باید گفت که در صدر نشان دادن بورس و بازگرداندن نقش اصلی این بازار به پیکره‌اش، هیچ‌کس جز فعالان آن نمی‌توانند مفید واقع شوند. این مسئله را سهام‌داران حقیقی و حقوقی بورس نیز درک کرده‌اند و به آن باور دارند. نخستین دلیل برای این‌که چرا گفته می‌شود فعالان بازار سهمی ویژه‌تر و موثرتر می‌توانند در بهروزی بازار سرمایه ایفا کنند، این واقعیت است که اگر

بانکداری

پاکستان کی منفرد

ایس ایم ایس بینکنگ سروس

ایس ایم ایس بینکنگ سروس پاکستان کی منفرد ایس ایم ایس بینکنگ سروس۔

اپ کریں

فلاز ریسرچ

پلیٹن بڑکی اورنگل

موبائل ہاپ ایس

پلیٹن ڈان

مفیس انٹرنیٹ

مصرف ایک ایس ایم ایس پر کسی بھی نمون سے ہاویک پارٹنر GPRS یا ممبریت۔

ایس ایم ایس بینکنگ کی رجسٹریشن کے لیے ایس ایم ایس بینکنگ کی کسی بھی قریبی برانچ سے رابطہ کریں۔

آشنائی باسیستم بانکداری در پاکستان

سید محمد تقی پور مقیم، کارشناس سرمایہ گذاری شرکت آتی نگر سپر ایرانیان
سمیہ رحیم پور، کارمند بانک صادرات ایران

مقدمہ

آشنائی با سیستم بانکداری کشورهای مختلف به ویژه کشورهای همسایه و مسلمان که حرکت تدریجی از بانکداری سنتی به بانکداری اسلامی را تجربه کرده اند و مشاهده نقاط ضعف و قوت آن ها، می تواند چراغ راهی برای آینده بانکداری اسلامی در ایران باشد. در این نوشتار با بیان تاریخچه ای از بانکداری در پاکستان، تصویر کلی از سیستم بانکداری موجود در این کشور، فعالیت بانک های خارجی، بانکداری اسلامی و بانک مرکزی آن ارائه می گردد.

آن ها به سمت این بازار ایفا کنند باز هم بازارهای حاشیه ای در شکار آن ها دست پیش می گیرند و این می تواند یک اتفاق ناگوار و تکراری باشد. شاید ایجاد تعامل اجتماعی گسترده از سوی فعالان بازار سرمایه بتواند تا حد بسیار زیادی خواسته سهام داران را برای کسب آگاهی و ماندن در تالار بورس فراهم کند. سهام داران چه درست و چه غلط نسبت به شفافیت، اطلاع رسانی و فضای حاکم بر بورس با عدم اعتماد برخورد می کنند. تا به حال بسیاری از نهادهای رسمی تلاش کرده اند که شفافیت و اعتماد را به بورس برگردانند اما آیا موفق بوده اند؟ شاید شرایط کنونی بهترین فرصت برای این باشد که فعالان بازار سرمایه متولی ایجاد این اعتماد و شفافیت باشند. فقط کافی است بر اساس مکانیزمی از پیش طراحی شده، فعالان بازار سرمایه با اعلام یک بسیج عمومی اقدام های خود را برای گسترش اعتماد و شفافیت در بورس آغاز کنند. آن وقت حتما تاثیر این کار را در رضایت سهام داران حقیقی و حقوقی خواهند دید. این تجربه ای است که کشورهای توسعه یافته نیز از سر گذرانده اند. البته همان طور که گفته شد بیره نیست اگر بگوییم اقتصاد ایران این روزها نیاز به این همیاری ها دارد اما بورس اگر قرار است مثل قلب، خون را در عروق اقتصاد کشور پمپاژ کند باید هرچه سریع تر فعالان بازار سرمایه آستین ها را بالا بزنند و خود وارد معرکه شوند. سهام داران نیز این توقع را از آن ها دارند تا در بسترسازی جدید برای احیای بورس، فعالان بازار نقشی متفاوت از گذشته و کارساز و کارآمد ایفا کنند. نیاز به همیاری فعالان بازار البته از سوی طیف ضعیف تر بازار بیشتر احساس می شود. آن ها خیلی از مواقع به دلیل فقدان دانش لازم خریدهایی داشته اند که زمینه زیان و بعد فرارشان به چهارراه استانبول را فراهم کرده است. فعالان بازار سرمایه می توانند در آگاهی بخشی به سهام داران کارهای حائز اهمیتی داشته باشند. سهام داران بارها به وضوح از تقاضای خود برای جبران این نیازشان به صورت منظم از سوی بنگاه های سرمایه داری و غول های بازار نیز سخن گفته اند. اگر کار به این تعامل برسد، سرمایه های اجتماعی در بورس رشد می کنند و این می تواند بهترین نقطه عزمیت بازار سرمایه برای حمایت اقتصادی از گروه های مولد باشد. به قول حسین عبده تبریزی باید از فرار و زیان دیدن سرمایه گذاران عادی که در مقابل حرفه ای های تحلیل گر بازی کرده اند جلوگیری به عمل آورد. آن ها بازار را سرپا نگه می دارند. طرف مقابل بسیاری از سهام داران بازار، سرمایه گذارانی هستند که طبق دانش خود باید اقدام به تحلیل اطلاعات کنند. هر چند شاید با افت اخیر بورس تعداد سرمایه گذاران آماتور کمتر شده باشد، اما با هم حجم قابل توجه سرمایه گذاران آماتور را نمی توان نادیده گرفت. در این بازار باید سرمایه گذاران عادی را از خریدن تک سهم منع کنیم و سرمایه گذاری غیرمستقیم را میان آن ها رواج بدهیم. در بازار تعداد زیادی سرمایه گذار عادی در سال های رونق وارد بازار شدند و متأسفانه اخیراً به شکل قابل ملاحظه ای از تعداد آن ها کاسته شده است. این بازار بدنه بزرگ دیگری از تحلیل گران حرفه ای دارد که به صورت تمام وقت در بازار سهام مشغول فعالیت اند. این دو طیف از دید نظارتی در یک گروه قرار نمی گیرند. چون یک عده کم دانش و عده دیگر با سواد مالی بالا هستند. حتی در صورت وجود اطلاعات برابر، نتیجه یکسانی از این دو گروه نخواهیم دید. بنابراین، بخشی از بازدهی که باید نصیب افراد عادی شود، نصیب افرادی می شود که احتمالاً اطلاعات بیشتری را هم در اختیار دارند. از این نظر، سازمان و فعالان بازار سرمایه باید از سرمایه گذاران عادی حمایت کنند و به آن ها بگویند که استراتژی تک سهم خریدن را رها کنند و از کانال صندوق ها یا سیدگردان ها سهام بخرند. برخی از این سرمایه گذاران پول های زیادی را در اختیار دارند و می توانند سبدهای اختصاصی برای خود از طریق شرکت های سیدگردان ایجاد کنند. این افراد سرمایه های اجتماعی بازار محسوب می شوند که فعالان این بازار باید آن ها را زیر پوشش خود بگیرند. همین سرمایه ها روی هم جمع می شود و اگر بورس به نقش واقعی خود برسد، می تواند اقتصاد کشور را نجات دهد و توسعه مولد به وجود آورد.

تاریخچه

سیستم بانکداری در پاکستان تغییرات زیادی را از سال ۱۹۴۷ تاکنون تجربه کرده است. ابتدا به دلیل شرایط سیاسی و اقتصادی کشور، بانکداری از عدم قطعیت و کمبود منابع رنج می‌برد. همچنین فقر نیروی انسانی ماهر و آموزش‌دیده سبب ارائه خدمات و محصولات بانکی با کیفیت پایین می‌شد. بانک مرکزی پاکستان با این نام از جولای ۱۹۴۸ به منظور کنترل بخش مالی در پاکستان ایجاد شد. قانون بانک مرکزی پاکستان در سال ۱۹۵۶ موجب اصلاحاتی در زمینه کنترلی و عملکردی این بانک شد. تشویق بانک مرکزی به مشارکت بخش خصوصی در ایجاد بانک‌ها و

مؤسسات مالی، موجب بروز اختلالاتی در سیستم مالی پاکستان در خلال دو دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ گردید. در سال ۱۹۷۴ تمام بانک‌های پاکستان ملی شدند. عملکرد بانک‌های ملی‌شده به دلیل دخالت دولت در راستای اهدافی مانند اشتغالزایی منجر به عملکرد ضعیف در ارائه خدمات توسط این بانک‌ها شد. عملکرد ضعیف این بانک‌ها منجر به اصلاحاتی در زمینه خصوصی‌سازی بانک‌ها در دهه ۱۹۹۰ شد. امروزه سیستم بانکی پاکستان نقشی حیاتی در رشد اقتصادی کشور ایفا می‌کند. سیستم مالی پاکستان مشتمل بر بانک‌های تجاری، مؤسسات مالی توسعه‌ای، بانکداری خرد، شرکت‌های مالی غیربانکی مانند لیزینگ، بانک‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های تامین مالی مسکن، شرکت بورس و شرکت‌های بیمه است. از بعد نظارتی؛ بانک‌ها، مؤسسات مالی توسعه‌ای و بانکداری خرد در حیطه نظارتی بانک مرکزی قرار دارند و بقیه مؤسسات تحت نظارت سازمان بورس و بیمه مرکزی قرار دارند.

جدید که خواهند در پاکستان فعالیت بانکی انجام دهند، می‌بایستی تحت قوانین داخلی پاکستان فعالیت کنند. شعب بانک‌های خارجی در پاکستان می‌توانند به بانک‌های تجاری داخلی تبدیل شوند؛ با این شرط که تحت قوانین داخلی پاکستان فعالیت کنند، حداقل سرمایه ۱ میلیارد روپیه‌ای را تامین کرده و حداکثر تا ۴۹ درصد در بانک جدید سهام‌دار باشند.

بانکداری اسلامی

بانکداری اسلامی تحت قوانین اسلامی در بسیاری از کشورهای مسلمان و غیرمسلمان پیاده‌سازی شده و زیربنای اصلی آن منع ربا در مبادلات مالی است. پاکستان نیز مانند بسیاری از کشورهای دیگر

مسلمان، دارای دو بخش بانکداری سنتی و اسلامی است. بانکداری اسلامی در پاکستان در مقایسه با سایر کشورها از رشد بالایی برخوردار بوده است. به منظور کمک به تسریع رشد بانکداری اسلامی در پاکستان، بانک مرکزی اداره مجزایی تحت همین عنوان ایجاد کرده است. روند توسعه بانکداری اسلامی از سال ۱۹۷۹ با معرفی ۱۲ شیوه تامین مالی اسلامی توسط بانک مرکزی پاکستان شروع شد. با تغییر در قوانین مربوط به تسهیم سیستم سود و زیان، همه بانک‌های تجاری از جولای ۱۹۸۵ بدون بهره شدند. بانک میزان در سال ۲۰۰۲ به‌عنوان نخستین بانک تمام اسلامی در پاکستان شروع به فعالیت کرد. ارزش دارایی‌ها و سپرده‌های مربوط به بانکداری اسلامی در پاکستان در ژوئن ۲۰۱۴ به ترتیب ۱۰۸۹ و ۹۳۲ میلیارد روپیه بوده است. سهم بانکداری اسلامی از کل صنعت بانکداری در پاکستان در سالیان اخیر رشد چشمگیری داشته و به بیش از ۱۰ درصد رسیده است. در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۳ حدود ۰٫۵ درصد بود.

در حال حاضر ۴۱ بانک تجاری، ۶ موسسه مالی توسعه‌ای و ۲ بانک خرد در پاکستان فعالیت دارند. از میان بانک‌های تجاری، ۳ بانک دولتی خصوصی‌شده، ۱۵ بانک خصوصی، ۱۴ بانک خارجی و ۴ بانک تخصصی هستند. طبق آخرین اطلاعات بانک مرکزی پاکستان، حجم دارایی‌ها، سپرده‌ها و تامین مالی خالص بانک‌ها در پایان ژوئن ۲۰۱۴ به ترتیب ۱۱۱۱۲، ۸۷۹۲ و ۸۷۴۳ میلیارد روپیه است

بانک مرکزی

قبل از استقلال پاکستان، بانک ذخیره هند؛ بانک مرکزی کشورهای هند و پاکستان بود. در دسامبر ۱۹۴۸، کمیسیون دولتی انگلستان، بانک فوق را با نسبت ۳۰ و ۷۰ درصد بین پاکستان و هند تقسیم کرد. در ادامه بنیانگذار پاکستان، عملاً بانک مستقل مرکزی پاکستان را تاسیس کرد. در حال حاضر بانک مرکزی پاکستان طبق قانون سال ۱۹۵۶ بانک مرکزی، وظیفه قانون‌گذاری و نظارت بر سیستم اعتباری و پولی به منظور افزایش رشد اقتصادی، ثبات سیستم پولی و بهره‌گیری کامل از منابع کشور را بر عهده دارد. اداره بانک مرکزی پاکستان بر عهده هیئت‌مدیره‌ای مشتمل بر مدیرعامل، دبیر و ۸ عضو از ایالات پاکستان است، که توسط دولت پیشنهاد می‌شوند. مدت مسئولیت این هیئت سه ساله و یک‌بار قابل تمدید است. کمیته‌هایی مانند کمیته حسابرسی، سرمایه‌گذاری، منابع انسانی و مدیریت ریسک نیز در کنار هیئت‌مدیره به ایفای نقش مشغول هستند.

منابع و مآخذ:

1. Abidi, Asad Reza and chandio Fayaz Reza, Banking sector in pakistaN, international Journal of Management Science, 2014.
2. Ashraf, Mohammad, Development and growth of Islamic banking in Pakistan, Aferican Journal of Business Management, 2013.
3. www.sbp.org.pk
4. www.mbri.ac.ir

تصویر کلی از نظام بانکداری موجود

در حال حاضر ۴۱ بانک تجاری، ۶ موسسه مالی توسعه‌ای و ۲ بانک خرد در پاکستان فعالیت دارند. از میان بانک‌های تجاری، ۳ بانک ملی، ۳ بانک دولتی خصوصی‌شده، ۱۵ بانک خصوصی، ۱۴ بانک خارجی و ۴ بانک تخصصی هستند. طبق آخرین اطلاعات بانک مرکزی پاکستان، حجم دارایی‌ها، سپرده‌ها و تامین مالی خالص بانک‌ها در پایان ژوئن ۲۰۱۴ به ترتیب ۱۱۱۱۲، ۸۷۹۲ و ۸۷۴۳ میلیارد روپیه است. (نرخ آزاد روپیه در بازار تهران حدود ۳۱ تومان است.) بانک‌های ملی، حبیب، متحد و ام سی بی از بزرگ‌ترین بانک‌های پاکستان از نظر ارزش دارایی‌ها هستند. وام‌های شرکتی ۶۰ درصد، شرکت‌های کوچک و متوسط ۱۰ درصد و کشاورزی ۵ درصد از پرتفوی وام‌های بانکی در پاکستان را تشکیل می‌دهند. در پرتفوی وام‌های مصرفی، وام‌های شخصی ۴۰ درصد، خودرو ۲۵، مسکن ۲۳ و وام‌های اعتباری سهم ۱۲ درصدی دارند. در راستای اجرای توصیه‌های نظارتی کمیته بال، حداقل سرمایه بانک‌ها ۲۳ میلیارد روپیه تعیین شد. نسبت کفایت سرمایه برای بانک‌ها با توجه به رتبه‌بندی از ۱۰ تا ۱۵ درصد متغیر است.

فعالیت بانک‌های خارجی

تحت ملاحظات سازمان تجارت جهانی، وضعیت عملیاتی شبکه شعب بانک‌های خارجی در پاکستان از سال ۱۹۹۷ مورد حمایت قرار گرفته است. با این حال، بانک‌های خارجی موجود که کمتر از سه شعبه دارند، می‌توانند تا حداکثر سه شعبه در پاکستان ایجاد کنند. بانک‌های خارجی

آشنایی با نظام حاکمیت شرکتی و شیوه‌های کنترل داخلی

سمیرا برزی‌مهر؛
رئیس اداره حسابرسی داخلی
گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی

حاکمیت شرکتی: Corporate Governance

حاکمیت شرکتی به مجموعه فرآیندها، روشها، رسوم، سیاست‌ها و قوانین ناظر بر هدایت و کنترل صحیح اطلاق می‌شود، که در روش اداره یک شرکت یا سازمان تاثیر بگذارد. حاکمیت شرکتی را «نظام راهبری سازمانی» یا «حاکمیت واحد تجاری» نیز مطرح می‌کنند. حاکمیت شرکتی را میتوان به صورت ساختاری منسجم از روابط در نظر گرفت که میان سهام‌داران، مدیران، ذی‌نفعان و ناظران برای تضمین منافع کلیه مالکان و ذینفعان و با اهداف دستیابی به نظام و فرهنگ صحیح پاسخگویی، شفافیت در ارائه اطلاعات و گزارشگری مناسب، رعایت عدالت و انصاف و رعایت حقوق ذینفعان استقرار می‌یابد.

اهداف حاکمیت شرکتی:

هدف اصلی حاکمیت شرکتی، تعیین کنترل‌ها و نظارت‌های صحیح فی‌مابین سهام‌داران، هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی و شفافسازی و پاسخگویی در بازار سرمایه در روابط مالی و اداری شرکت‌هاست، لذا چنانچه در شرکتها به موضوع اصول حاکمیت شرکتی توجه مناسب نگردد،

چهارچوب منطقی برای ایجاد اعتماد بلندمدت میان تصمیم‌گیران شرکت و ذینفعان فراهم خواهد شد. در صورت استقرار چنین ساختاری در سازمان، تقسیم وظایف و مسئولیت‌ها بین سهام‌داران، هیئت‌مدیره و مدیران اجرایی به صورت صحیح انجام پذیرفته و نسبت به استقرار نقش‌های نظارتی مدیریت غیراجرایی (شامل کمیته حسابرسی، کمیته حقوق و کمیته مدیریت ریسک و ...)، ایجاد کنترل‌های داخلی مناسب از جمله استقرار کنترل‌های مالی، حقوقی، مدیریت ریسک و نقش نظارتی اخلاق سازمانی توجه خاص خواهد شد و در این حالت است که در ازای تقسیم وظایف نظارتی، مسئولیت و پاسخگویی پررنگ‌تر شده و تضاد منافع باعث شکل‌گیری روابط سالم و پایدار خواهد بود و در این مکانیزم منافع سهام‌داران و ذینفعان حفظ خواهد شد و سواستفاده‌های مدیریتی و مالی به حداقل ممکن خواهد رسید.

تاریخچه حاکمیت شرکتی:

حاکمیت شرکتی یکی از رایج‌ترین مفاهیم در واژگان

تجارت جهانی است و از دهه ۱۹۹۰ در کشورهای صنعتی پیشرفته جهان مانند انگلستان، آمریکا، استرالیا و برخی از کشورهای اروپایی همزمان با تشکیل شرکتهای بزرگ و تفکیک مالکیت از مدیریت و در پاسخ به مشکلات مربوط به اثربخشی هیئت‌مدیره شکل گرفته است. سابقه این امر به گزارش معروف به نام «Cadbury report» برمیگردد که در سال ۱۹۹۲ منتشر شد و در این گزارش به برقراری سیستم کنترل‌های داخلی و تعیین کمیته حسابرسی و حسابرسی داخلی تاکید بسیار شده است.

به دنبال وقایعی مانند افشای کمکهای نامشروع و پنهان ۱۷ شرکت بزرگ آمریکایی به حزب جمهوری خواه در سال ۱۹۷۳ که به ماجرای واترگیت شهرت یافت و همچنین رسوایی‌های مالی تعدادی از شرکتهای بزرگ و مشهور دنیا از جمله انرون (Enron) و ورلد کام (World Com) در آغاز قرن اخیر که کاهش اعتماد عمومی نسبت به اطلاعات و گزارشهای مالی منتشر شده از سوی شرکتها را به دنبال داشت، نیاز به اطلاعات بیشتر و با کیفیت‌تر افزایش یافته و منجر به تقاضای بیشتری در خصوص شفافیت اطلاع‌رسانی و گزارش‌دهی شرکتها شده و موجب گردیده است که موضوع کنترل‌های داخلی شرکتها و افشای اطلاعات در این زمینه از دیدگاه جدیدی در کانون توجه مجامع حرفه‌ای و نهادهای نظارتی قرار گیرد و ابتدا در ایالات متحده آمریکا «قانون ساربنز اکسلی» برای بهبود گزارشگری مالی و جلب اعتماد و اطمینان سرمایه‌گذاران به قابلیت اعتماد صورت‌های مالی در سال ۲۰۰۲ به تصویب برسد و سپس در سایر کشورها با قوانین مشابه، روشهای سختگیرانه‌تری در ارتباط با نظارت بر عملکرد سازمانها و شرکتها به مورد اجرا گذاشته شود.

اقدامات صندوق بین‌المللی پول (IMF) و سازمان توسعه و همکاری اقتصادی (OECD) در سال ۲۰۰۱ و فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) در سال ۲۰۰۴ در ارتباط با حاکمیت شرکتی، اهمیت این موضوع را دوچندان می‌کند.

در ایران نیز سازمان بورس اوراق بهادار جهت تقویت و پیاده‌سازی اصول حاکمیت شرکتی گام‌های موثری برداشته و «بییننامه اصول حاکمیت شرکتی» را در سال ۱۳۸۶ تدوین و منتشر کرده و روشهای نظارت و کنترل بر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار را مورد توجه قرار داده است.

عوامل تعیین‌کننده سیستم حاکمیت شرکتی:

بررسیهانشان میدهد که هر کشور سیستم حاکمیت شرکتی منحصر به فرد خود را دارد. شاید بتوان چنین استنباط کرد که به اندازه کشورهای دنیا سیستم حاکمیت شرکتی وجود دارد. سیستم حاکمیت موجود در یک کشور با تعدادی عوامل داخلی از جمله ساختار مالکیت شرکتهای، وضعیت اقتصادی، سیستم نظارتی و قانونی، سیاستهای دولتی و فرهنگ‌سازی معین میشود. همچنین عوامل خارجی از قبیل میزان جریان سرمایه از خارج به داخل، وضعیت اقتصاد جهانی، عرضه سهام در بازار سایر کشورها بر سیستم حاکمیت شرکتی موجود در یک کشور تاثیر گذار است. اصولاً می‌بایستی روابط بین سهام‌داران، هیئت‌مدیره، مدیرعامل و حساب‌رسان براساس قوانین موجود هر کشور و سپس در چهارچوب وظایف حاکمیت شرکتی توسط مجامع و هیئت‌مدیره ترسیم شود.

مکانیزهای استقرار حاکمیت شرکتی:

مکانیزهای برون‌سازمانی (محیطی):

- ۱-۱- نظارت قانونی: تدوین، تصویب و استقرار قوانین نظارتی مناسب.
- ۱-۲- نظام حقوقی: برقراری نظام حقوقی مناسب.
- ۱-۳- الزامی کردن حسابرسی مستقل: با توجه به نقش برجسته نظارتی آن‌ها.
- مکانیزهای درون‌سازمانی (محاطی):
- ۲-۱- هیئت‌مدیره: انتخاب و استقرار هیئت‌مدیره توانمند، خوش‌نام و بی‌طرف.
- ۲-۲- مدیریت اجرایی: تقسیم مسئولیت‌ها بین مدیریت اجرایی و استقرار نرمازهای مناسب.
- ۲-۳- مدیریت غیراجرایی: ایجاد کمیته‌های هیئت‌مدیره از مدیران مستقل و غیراجرایی (شامل کمیته‌های حسابرسی، مدیریت ریسک و ...).
- ۲-۴- کنترل‌های داخلی: طراحی، تدوین و استقرار کنترل‌های داخلی مناسب (مالی، حقوقی، حسابرسی، مدیریت ریسک و ...).
- ۲-۵- اخلاق سازمانی: تدوین و گسترش آیین رفتار حرفه‌ای و اخلاق سازمانی.

تاثیرات حاکمیت شرکتی:

ایجاد اعتماد بین شرکتها و سرمایه‌گذاران از طریق پاسخ‌گویی و حساب‌دهی. خلق ارزش و استفاده موثر از منابع. گزارش‌دهی به موقع و شفاف.

ثبت و گزارشگری کلیه معاملات و رویدادهای مالی طبق استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم الاجرا. افشای مناسب و کامل اطلاعات اشخاص وابسته طبق استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم الاجرا. منطقی بودن اطلاعات مالی پیشبینی شده از جمله اطلاعات پیشبینی درآمد هر سهم، اطلاعات آتی مندرج در گزارش توجیهی افزایش سرمایه و گزارش فعالیت هیئت مدیره به مجمع. مقایسه عملکرد واقعی با بودجه، حداقل در مقاطع ۳ ماهه و افشای کامل دلایل مغایرت با اهمیت آن ها. افشای فوری اطلاعات مهم طبق دستورالعمل اجرایی افشای اطلاعات. پیشگیری و کشف بموقع تقلبها و سایر تحریف های با اهمیت در گزارشگری مالی. تهیه صورتهای مالی شرکت اصلی و تلفیقی، مطابق با استانداردهای حسابداری و ضوابط لازم الاجرا.

در راستای نیل به اهدافی چون اثربخشی فرآیندهای نظام راهبری و کنترلهای داخلی، سلامت گزارشگری، اثربخشی حسابرسی داخلی، استقلال و اثربخشی حسابرس مستقل و نیز رعایت قوانین، مقررات و الزامات، کمیته حسابرسی شرکت سرمایه گذاری خوافی (سهامی عام) در سال ۱۳۹۲ تشکیل شده و ضمن تدوین و تصویب «منشور کمیته حسابرسی» و «منشور فعالیت واحد حسابرسی داخلی» و انتصاب رئیس حسابرسی داخلی، جلسات کمیته حسابرسی به صورت منظم در شرکت تشکیل و اقدامات لازم در خصوص استقرار و بهبود سیستم کنترلهای داخلی به صورت مجذانه در حال انجام است.

فهرست منابع:

محسن غلامرضایی - منصور مافی - راهنمای ارزیابی کنترلهای داخلی حاکم بر گزارشگری مالی - (۱۳۹۲)
مسعود محمدپور - شاهرخ شهبازی - بازانندیشی حسابرسی داخلی - (۱۳۹۳)
امیر پوریا نسب - کیهان مهم (سازمان حسابرسی) - کنترل داخلی - چهارچوب یکپارچه گزارش تحقیق کمیته سازمانهای مسئول کمیسیون تردوی (Internal Control integrated Framework)
یحیی حساس یگانه - پابندگی و حاکمیت شرکتی - مجله حسابدار شماره ۲۱۷
آییننامه نظام راهبری شرکتی، شرکت سهامی عام بورس اوراق بهادار تهران
رضانظری - محمدصیادی - چهارچوبهایی برای ایجاد و ارزیابی کنترل های داخلی - مجله حسابرس شماره ۷۱
محمدجواد صفار - فرهود صابری سرابی - کوزو در گذر سالها - مجله حسابرسی شماره ۷۸
سازمان بورس و اوراق بهادار - دستورالعمل کنترلهای داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران - قابل دریافت از پایگاه www.seoir - (۱۳۹۱)

اثربخش انجام میشود، کمک کند. به حصول اطمینان معقول از کیفیت گزارشگری مالی کمک کند. این امر مستلزم به کارگیری فرآیندها و نگهداری مستندات مناسب جهت انتقال اطلاعات قابل اتکا، مربوط و بهموقع است. به حصول اطمینان معقول از رعایت قوانین و مقررات مربوط و همچنین رعایت سیاستهای داخلی و مرتبط با کسب و کار توسط مدیران و کارکنان شرکت کمک کند. سیستم کنترلهای داخلی هر شرکت با توجه به اندازه و نوع فعالیت آن متفاوت است، اما این سیستم در هر شرکت باید بهگونهای طراحی، مستقر، اجرا و مستندسازی شود که دربرگیرنده تمام اجزای زیر باشد:

محیط کنترلی
ارزیابی ریسک
فعالیت های کنترلی
اطلاعات و ارتباطات
نظارت

کمیته حسابرسی:

مدیریت ارشد شرکت باید کمیته حسابرسی را زیر نظر هیئتمدیره، مطابق با ضوابط سازمان تشکیل دهد. اعضای کمیته حسابرسی باید متشکل از سه تا پنج نفر و اکثریت آنها مستقل و دارای تخصص مالی باشند. ریاست کمیته با عضو مستقل یا عضو مالی غیرموظف هیئتمدیره است. علاوه بر این، شرکت باید واحد حسابرسی داخلی را زیر نظر کمیته حسابرسی تشکیل دهد. واحد حسابرسی داخلی باید بهطور مستمر اثربخشی سیستم کنترلهای داخلی را مورد بررسی و ارزیابی قرار داده و نتایج را به کمیته حسابرسی و هیئتمدیره گزارش کند و روشهای بهبود سیستم کنترلهای داخلی را پیگیری کند. مدیر حسابرسی داخلی با پیشنهاد کمیته حسابرسی و تصویب هیئتمدیره منصوب میشود و باید دارای صلاحیتهای علمی و حرفهای لازم باشد.

هیئتمدیره شرکت مکلف است علاوه بر کنترلهای داخلی عملیاتی و رعایتی، کنترلهای داخلی حاکم بر گزارشگری مالی را بمنظور دستیابی به اطمینان معقول در خصوص بهموقع بودن و قابلیت اتکای گزارشگری مالی طراحی و به کار گیرد.

کنترلهای داخلی حاکم بر گزارشگری مالی شامل سیاست ها، رویهها و اقداماتی است که حداقل در خصوص موارد زیر اطمینان معقول ایجاد می کند:

نگهداری مستندات مناسب در خصوص معاملات و رویه های حاکم بر گزارشگری مالی.

رعایت انصاف و عدالت در رابطه با تمامی ذی نفعان. رعایت منافع سهام داران شرکت. افزایش بازده شرکتها. گزارش کنترل های داخلی:

کنترل های داخلی فرآیندی است که توسط هیئتمدیره، مدیریت و سایر کارکنان شرکت برای کسب اطمینان معقول از دستیابی به هدفهای شرکت در زمینه اثربخشی و کارایی عملیات، قابلیت اطمینان گزارشگری های مالی، رعایت قوانین و مقررات و حفاظت از منابع و دارایی های شرکت، طراحی، پیاده سازی و اجرا می شود.

در ایران در راستای حمایت از حقوق سرمایه گذاران، پیشگیری از وقوع تخلفات و نیز ساماندهی و توسعه بازار شفاف و منصفانه اوراق بهادار، «دستورالعمل کنترلهای داخلی ناشران پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران» در تاریخ ۱۶ اردیبهشتماه سال ۱۳۹۱ به تصویب هیئتمدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید و لازم الاجرا شد و به موجب آن، هیئتمدیره شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران مکلف شدند نسبت به استقرار و به کارگیری کنترلهای داخلی مناسب و اثربخش و با جهت گیری برای دستیابی به اهداف شرکت، اطمینان حاصل نموده و نتایج را بصورت سالانه در گزارشی تحت عنوان «گزارش کنترل های داخلی» درج و افشا کنند. این گزارش باید به امضای مدیرعامل، هیئتمدیره، بالاترین مقام مالی و رئیس کمیته حسابرسی شرکت برسد. همچنین حسابرس مستقل شرکت نیز موظف است در گزارش خود به مجمع عمومی صاحبان سهام، در خصوص استقرار و به کارگیری سیستم کنترلهای داخلی مناسب و اثربخش توسط شرکت اظهار نظر کند، علاوه بر این، در صورتی که نقاط ضعف با اهمیتی در سیستم کنترلهای داخلی حاکم بر گزارشگری مالی شرکت وجود داشته باشد ولی در «گزارش کنترلهای داخلی» به هیئتمدیره افشا نشده باشد یا افشای آن ناقص باشد، این موضوع باید در گزارش حسابرس تصریح و نسبت به اثرات آن بر دستیابی شرکت به اهداف تعیین شده، موضعگیری شود.

چهارچوب کنترلهای داخلی:

سیستم کنترلهای داخلی باید دربرگیرنده سیاستها، رویهها، وظایف، فعالیتها و سایر جنبههایی باشد که در مجموع:

به حصول اطمینان معقول از این که از منابع و داراییهای آن در برابر اتلاف، تقلب و سوءاستفاده محافظت میگردد کمک کند.

به حصول اطمینان معقول از این که عملیات شرکت، کارا و

راهکار نوین مدیریت دانش در سازمان‌ها

سید اصغر ابن‌الرسول؛ استادیار دانشگاه، دکتری تخصصی مهندسی صنایع
امیر رسولی؛ کارشناس ارشد، مدیریت تکنولوژی
رضا درخشانی؛ کارشناس ارشد، مهندسی صنایع

چکیده:

مدیریت دانش نیاز به در نظر گرفتن سه عنصر مرتبط با هم تحت عنوان افراد، فرآیندها و فن آوری دارد. بیشتر فعالیت‌های موجود که صرفاً روی افراد یا فن آوری متمرکز شده است، اغلب به حذف یا در نظر نگرفتن دو عنصر دیگر می‌انجامد. با این حال، بدون فکر کردن در مورد فرآیند، روش، افراد، سازمان و حتی فن آوری انجام فعالیت‌ها، هرگونه پیاده‌سازی طرح مدیریت دانش در بهترین حالت خطرناک است و در بدترین حالت محکوم به شکست است. در این مقاله ضمن تعریف مفاهیم مدیریت دانش، نسبت به ارائه مدل سازمان بهره‌وری آسیایی می‌پردازیم و در انتها مکانیزم‌ها و ابزارهایی را جهت جاری‌سازی این مدل معرفی می‌کنیم.

مقدمه

امروزه دانش به‌عنوان یکی از کلیدی‌ترین عوامل موفقیت کشورهای توسعه‌یافته تلقی می‌شود و تمامی دانشمندان مدیریت بر این باور هستند که دانش یکی از منابع اصلی و جزو دارایی‌های اصلی سازمان محسوب می‌شود. با مطرح شدن علوم دانشی از سال ۱۹۹۹ تا کنون، همواره یادگیری دانش مورد توجه کشورهای مختلف اعم از در حال توسعه و توسعه‌یافته بوده است. در کشور ما نیز در این خصوص مطالب زیادی نوشته شده و سازمان‌های زیادی اقدام به استقرار مدیریت دانش کرده‌اند، اما تا چه حد دانش آن‌ها منجر به رشد سازمان‌ها شده است جای تامل دارد.

چگونگی شکل‌گیری دانش و فرآیند تبدیل افکار به مستندات، جمع‌آوری، ثبت و ضبط و به اشتراک‌گذاری آن برای نسل‌های فعلی و آتی که از جمله سرمایه‌های سازمانی هستند، می‌تواند در توانمندسازی سازمان و منابع انسانی در جهت افزایش بهره‌وری، سودآوری و کسب مزیت‌های برتر و رقابتی به‌عنوان یک رویکرد پایدار مدیریتی به کار گرفته شود.

مدیریت دانش، مدیریت دانایی یا مدیریت اندوخته‌های علمی به معنای در دسترس قرار دادن نظام‌مند اطلاعات و اندوخته‌های علمی است. به گونه‌ای که هنگام نیاز در اختیار افرادی که نیازمند آن‌ها هستند قرار گیرند تا آن‌ها بتوانند کار روزمره خود را با بازدهی بیشتر و موثرتر انجام دهند. مدیریت دانش شامل یک‌سری استراتژی و راهکار برای شناسایی، ایجاد، نمایندگی، پخش و تطبیق بینش‌ها و تجارب در سازمان است. در حال حاضر متدولوژی‌ها، ساختارها و مکانیزم‌های مختلفی به منظور مدیریت دانش در سازمان‌ها ارائه شده است. یکی از این مکانیزم‌ها ساختار مدیریت دانش سازمان بهره‌وری آسیایی^۱ است، که در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۷ میلادی توسط این سازمان ارائه شد.

این مدل براساس تجارب مدیریت دانش در چندین کشور آسیایی (چین، هند، ژاپن، مالزی، فیلیپین و ...) و تجارب خوب در کشورهای آمریکا، استرالیا و اروپا است. چهارچوب این مدل ساده و قابل فهم بوده و تمامی راهکارهای دانش را در بر گرفته است.

پس از تعریف مفاهیم مربوط به دانش و انواع آن و همچنین ارائه تعاریف علمی مرتبط با مدیریت دانش و تعریف نسل‌های تاریخی مدیریت دانش، این مقاله به‌طور مبسوط ساختار مدیریت دانش APO را تشریح می‌کند و سپس به منظور پیاده‌سازی ساختار فوق، پیشنهاداتی را در خصوص استفاده از ابزارهای مختلف در هر مرحله از مدل، ارائه می‌کند.

تعاریف

۱-۲- دانش

دانش عبارت است از مجموعه‌ای از اطلاعات و مفاهیم به هم پیوسته درباره یک موضوع خاص که به دارنده آن توانایی ذهنی زیادی برای انجام اقداماتی در رابطه با آن موضوع اعطا

می‌کند.

اصولاً دانش به دو دسته؛ دانش آشکار یا تصریحی و دانش پنهانی یا ضمنی تقسیم می‌شود. دانش آشکار را می‌توان در قالب عبارات و اعداد بیان کرده و به راحتی آن را انتقال داد. دانش پنهانی در مقابل در افکار کارکنان یافت می‌شود از جمله مهارت‌های آنان، تجارب، اندیشه‌ها و ... (جلوداری، ۱۳۹۳)

۲-۲- مدیریت دانش

فرآیند دانش تا زمانی که به فرآیندها یا امور سازمانی ملحق نشده است و به صورت ایده‌آل در تمامی سطوح سازمانی جاری نشده باشد، معنی نخواهد داشت. اگر سازمانی بتواند فرآیند دانش را به شکلی اجرایی کند که در فرایندهای کلیدی به صورت سیستماتیک الحاق شده باشد، بهره‌وری، سودآوری و احتمالاً رشد سازمان را به صورت ناباورانه بهبود خواهد داد. مدیریت دانش یک رویکرد چند بعدی است که در برگیرنده نظام‌های چندگانه ساختار یافته برای اجرای آن است.

نمونه‌هایی از تعاریف انجام شده در خصوص مفهوم مدیریت دانش عبارتند از:

مدیریت دانش ارتقاء یک رویکرد جامع برای شناسایی، تسخیر، بازیافتن، تسهیم و ارزشیابی یک سرمایه اطلاعاتی سازمان است. این سرمایه اطلاعاتی ممکن است، داده‌ها، اسناد، خط مشی و رویه‌ها باشد. (Gartner Group, ۱۹۹۹)

مدیریت دانش فرآیندی است که طی آن سازمان به تولید ثروت از دانش یا سرمایه فکری خود می‌پردازد. (Nonaka&Takuchi, ۱۹۹۵)

مدیریت دانش یعنی استفاده خلاق، مؤثر و کارآمد از کلیه دانش‌ها و اطلاعات در دسترس سازمان به نفع مشتری و در نتیجه به سود سازمان. (McDonald, ۲۰۰۲)

مدیریت دانش استفاده از تجربه و دانش فردی و جمعی از طریق فرآیند تولید دانش، تسهیم دانش و به کارگیری آن به کمک فناوری به منظور دستیابی به اهداف سازمان. (بقایی نیا، ۱۳۸۶)

مدیریت دانش به کارگیری سرمایه فکری برای تفوق سازمان در رقابت با سازمان‌های همتا، همچنین پاسخ‌های نوآورانه‌ای برای چالش‌های جدید و اهرمی برای عمل و یک میانجی است. (علاقه بند، ۱۳۸۲)

مدیریت دانش به عنوان جمع‌آوری، توزیع و استفاده کارا از منابع دانش تعریف شده است. (داون پورت، ۱۹۹۸)

مدیریت دانش به عنوان مجموعه‌ای از رویه‌ها، زیرساخت‌ها و ابزارهای فنی و مدیریتی است که در جهت خلق، تسهیم و به کارگیری اطلاعات و دانش در درون و بیرون سازمان‌ها طراحی شده‌اند. (بون فور، ۲۰۰۳)

مرکز بهره‌وری و کیفیت آمریکا، مدیریت دانش را فرآیند گسترده کسب، سازماندهی، انتقال و استفاده از اطلاعات در سازمان می‌داند.

سازمان بهره‌وری آسیایی، مدیریت دانش را بدین صورت تعریف می‌کند:

مدیریت دانش عبارت است از یک رویکرد یکپارچه از خلق، به اشتراک گذاری و اجرای دانش برای تقویت بهره‌وری، سودآوری و رشد سازمانی. (جلوداری، ۱۳۹۳)

مدل مدیریت دانش سازمان بهره‌وری آسیایی

۱-۳- سیر تاریخی مدیریت دانش

تعریف ارائه شده مدیریت دانش توسط سازمان بهره‌وری آسیایی، یکی از چند تعریفی است که توسط کارشناسان این امر پیش‌تر ارائه شده بود و آن بیان تغییرات حاصله ناشی از مدیریت دانش است که در نسل‌های پنج‌گانه تاریخی مدیریت دانش بدان اشاره شده بود:

۱-۳-۱- نسل اول: سیستم‌های مبتنی بر تکنولوژی اطلاعات و وبسایت‌ها

این نسل در دهه اول سال ۱۹۹۰ مطرح شد و تمرکز عمده بر تکنولوژی‌های یکپارچه برای پشتیبانی انتقال عمده دانش تصریحی یا آشکار بوده است.

۲-۱-۳- نسل دوم: گروه‌های کاری مشترک

این نسل بر اساس گروه‌ها و تیم‌های مشترک کاری یا تحقیقاتی است. این نسل از اواسط سال ۱۹۹۰ شروع شد و برخلاف نسل اول که کاملاً تکنولوژی محور بود، مبتنی بر کارکنان و تیم‌ها شکل گرفت.

۳-۱-۳- نسل سوم: فرآیندهای توانمند ساز مدیریت دانش

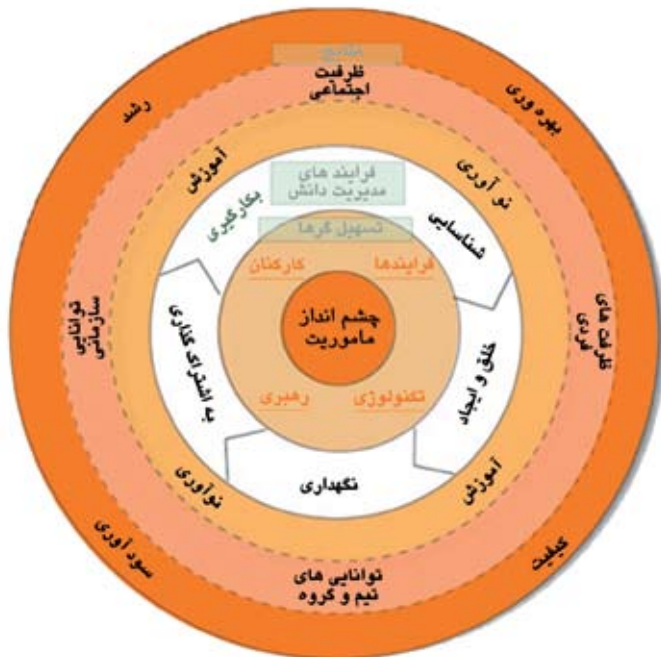
این نسل اواخر دهه ۹۰ شکل گرفت و اساس آن برقراری ارتباط میان مدیریت دانش با فرایندهای یادگیری سازمانی بود.

۳-۱-۴- نسل چهارم: مدیریت دانش داخل سازمانی

آخرین توسعه در زمینه مدیریت دانش، توسعه عملکردهای مدیریت دانش در سازمان‌های چند وظیفه‌ای بوده که توانسته است زنجیره‌های مؤثر، ارتباطات، محرک‌های دانش پویا و اقتصاد جوامع مبتنی بر دانش را ایجاد کند. (جلوداری، ۱۳۹۳)

۳-۲- مدل سازمان بهره‌وری آسیایی (APO)

فهم درست و شفاف از تعریف مدیریت دانش می‌تواند شروع خوبی برای اجرای آن باشد ولیکن این امر برای استقرار مدیریت دانش کافی نیست. برای این منظور سازمان بهره‌وری آسیایی (APO)، راهنمای جامعی را برای استقرار مدیریت دانش تهیه کرده است. این راهنما فارغ از اندازه یا نوع سازمان، در فرآیند استقرار مدیریت دانش مورد استفاده قرار می‌گیرد. در شکل ۱ شمای این مدل آورده شده است.

شکل ۱- ساختار مدیریت دانش سازمان بهره‌وری آسیایی

همان‌طور که در شکل نشان داده شده است، نقطه شروع مدیریت دانش درک چشم‌انداز و ماموریت سازمان است، که جهت‌گیری استراتژیک سازمان را نشان می‌دهد. در این مدل سه سطح به شرح ذیل تعریف شده است:

۳-۲-۱- تعریف سطوح و اصطلاحات به کار رفته در مدل

۳-۱-۲- سطح اول: تسهیلات گرہا^۲ یا موتورهای محرکه مدیریت دانش که عبارتند از:

رهبری

رهبری که در مدیریت ارشد سازمان نهفته است، عامل اصلی ایجاد مدیریت دانش در سازمان است. رهبری از همسویی استراتژی‌های مدیریت دانش و پروژه‌ها با چشم‌انداز و ماموریت سازمان اطمینان می‌دهد.

فرآیندها

فرآیندهایی که به صورت نظام‌مند و مؤثر طراحی شده باشند، می‌توانند در بهبود بهره‌وری، سودآوری، کیفیت و رشد سازمان نقش مؤثری را ایفا کنند.

کارکنان

در یک سازمان کارکنان کاربران دانش هستند. ایشان دانش را در سازمان خلق می‌کنند و نقش کلیدی را در به اشتراک‌گذاری و کاربرد دانش در سطح سازمان ایفا می‌کنند.

تکنولوژی (فن‌آوری اطلاعات^۳)

تکنولوژی فرآیند دانش را از طریق تامین ابزارها و تکنیک‌ها برای کمک به خلق، ثبت، ضبط و نگهداری، انتشار و کاربرد دانش تسهیل کرده و بدان سرعت عمل می‌بخشد.

۳-۲-۱- سطح دوم: فرآیندهای مدیریت دانش^۴ که عبارتند از:

شناسایی دانش

این قدم منجر به شناسایی مزیت‌های برتر و شایستگی‌های دانشی و کلیدی سازمان می‌شود.

خلق و ایجاد دانش

هدف از اجرای این بخش تامین شکاف‌های دانشی^۵ از طریق تبدیل و تولید دانش جدید است.

ثبت و ضبط و نگهداری دانش

نگهداری دانش شامل جمع‌آوری و ثبت و ضبط دانش شناسایی شده و خلق شده است. این دانش به نحوی سازماندهی می‌شود که به راحتی و به سرعت قابل دسترسی برای کاربران باشد.

به اشتراک‌گذاری دانش

هدف از اشتراک‌گذاری دانش، افزایش تداوم یادگیری به منظور دسترسی به اهداف کسب و کار است.

اجرا یا به کارگیری دانش

به مفهوم استفاده مجدد از دانش سازمان است. به عبارت دیگر این اقدام در سازمان، دانش را به عمل ترجمه می‌کند.

۳-۲-۱-۳- سطح سوم: نتایج^۶

این نتایج که منجر به تحریک بهره‌وری، بهبود کیفیت محصولات و خدمات و افزایش سودآوری و رشد سازمان‌ها می‌شود، عبارتند از:

ظرفیت‌های فردی

توانایی‌های تیم و گروه

توانایی سازمانی

ظرفیت اجتماعی

بهره‌وری

سودآوری

کیفیت

رشد (جلوداری، ۱۳۹۳)

۳-۲-۲- ابزارها و تکنیک‌های استقرار مدیریت دانش

برای به کارگیری مدیریت دانش در کتب مختلف از ابزارها و تکنیک‌های متعددی سخن گفته شده است. اما تکنیک‌ها و ابزارهای ارائه شده توسط APO، از جمله ابزارهای ارزشمندی است که به راحتی می‌توان در سازمان‌ها از آن استفاده کرد.

در این بخش از مقاله، لیستی از ابزارهای پیشنهادی سازمان بهره‌وری آسیایی که در هر یک از مراحل پنج‌گانه سطح دوم مدل (فرآیندهای مدیریت دانش) می‌توان از آن‌ها استفاده کرد، به تفکیک هر فرآیند در جدول شماره ۱ آورده شده است. هدف کلیدی سازمان بهره‌وری آسیایی توسعه راهنمای آموزشی از طریق درک عمیق ابزارها و تکنیک‌های مدیریت دانش، به منظور کمک به سازمان‌های ملی بهره‌وری و افزایش توانایی‌های مشاوران مدیریت دانش است. ابزارهای ارائه شده در فوق توسط سازمان بهره‌وری آسیایی و کارشناسان مدیریت دانش در سال ۲۰۰۹ در سنگاپور مورد بررسی قرار گرفته و به تایید رسیده است.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در این مقاله پس از مروری بر ادبیات و مفاهیم دانش و مدیریت دانش، مدل

سازمان بهره‌وری آسیایی (APO) جهت اجرای نظام مدیریت دانش در سازمان‌ها به‌طور مبسوط تشریح شد. سپس به منظور جاری‌سازی مدل، به تفکیک هر حوزه، روش‌ها و مکانیزم‌هایی پیشنهاد شد. امید است استفاده از این مدل، از نظام مدیریت دانش به‌عنوان یک رویکرد پایدار مدیریتی در جهت افزایش بهره‌وری و سودآوری و کسب مزیت‌های برتر و رقابتی استفاده کند.

جدول ۱- ارتباط میان فرآیندها و ابزارهای مدیریت دانش (جلوداری، ۱۳۹۳)

فرآیندهای مدیریت دانش	ابزارها و روش‌های توصیه شده
شناسایی دانش	APO ابزار ارزیابی مدیریت دانش
	کافه دانش
	کار گروه‌ها و انجمن‌های دانشی
	ساخت زنجیره‌های دانش
	خوشه‌های دانش
	شناسایی کارکنان دانشی
	فضای کاری مشارکتی-مجازی
	طرح‌ریزی نقشه دانش
	مدل بلوغ و رشد مدیریت دانش
	برنامه‌های استاد شاگردی و مربی‌گری
خلق و ایجاد دانش	توفان فکری
	گرفتن ایده‌ها و یادگیری
	بازنگری آموزه‌ها
	بازنگری بعد از اقدام
	فضای فیزیکی با کارهای اشتراکی
	کافه دانش
	کار گروه‌ها و انجمن‌های دانشی
	پایگاه‌های دانشی
	وب لاگ‌ها
	انتقال صدا و تصویر از طریق اینترنت
	جست‌وجوی پیشرفته
	خوشه‌های دانش
	شناسایی کارکنان دانشی
	فضای کاری مشارکتی-مجازی
	برنامه‌های مشاوره/مربی‌گری
	پورتال دانش

- 1- Asian Productivity Organization Knowledge Management Framework
- 2- Accelerator
- 3- Information Technology
- 4- Knowledge Process
- 5- Knowledge Gap
- 6- Outcomes

مراجع و منابع

جلوداری ممقانی، بهرام، «مدیریت دانش، فرآیندها، ابزارها و تکنیک‌های استقرار»، (۱۳۹۳)، انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران
بابایی، ایازالله (۸۳) «تلفیق مدیریت دانایی و یادگیری سازمانی» تدبیر، ۱۴۶.

باران دوست، ر. و ش. رحمانی (۸۲). «بررسی رابطه تطبیقی مدیریت کیفیت جامع و سازمان یادگیرنده». تدبیر ۱۳۴. باقری‌نژاد، ج. (۸۲). فرآیند کیفیت فراگیر در رویارویی با عصر دانایی. دومین کنفرانس ملی مهندسی صنایع. دانشگاه یزد. پاک‌سرشت، ح. (۸۲). مدیریت دانش، انتشارات دانشکار. خواسته، ن. (۸۴). سمینار کارشناسی ارشد با عنوان ارتباط دو حوزه مدیریت دانایی و مدیریت کیفیت. مهندسی صنایع. تهران، تربیت مدرس. داوونپورت و پروساک (۸۱). مدیریت دانش، انتشارات دانشکار. عدلی، ف. (۸۲). مدیریت دانش، حرکت به فراسوی دانش، انتشارات فراشناختی اندیشه. کاست، ک. و ت. ص. ا. فصیح (۸۳). «مدیریت دانش از دیدگاه یک استراتژی تجاری». علوم اطلاع‌رسانی ۱۸ (۳۴). کلانتر، م. ج. س. (۱۳۸۲). «مدیریت

ادامه جدول ۱-ارتباط میان فرآیندها و ابزارهای مدیریت دانش (جلوداری، ۱۳۹۳)

ثبت و ضبط و نگهداری دانش	بازنگری آموزه‌ها
	بازنگری بعد از اقدام
	کافه دانش
	کار گروه‌ها و انجمن‌های دانشی
	رده‌بندی
	کتابخانه اسناد با رویکرد مدیریت اسناد
	پایگاه‌های دانش
	وب لاگ‌ها
	خوشه‌های دانش
	پورتال‌های دانشی
به اشتراک‌گذاری دانش	اشتراک‌گذاری ویدیویی
	انتقال صدا و تصویر از طریق اینترنت
	کمک کارشناسی قبل از شروع پروژه
	بازنگری آموزه‌ها
	بازنگری بعد از اقدام
	داستان‌سرایی
	کار گروه‌ها و انجمن‌های دانشی
	رده‌بندی
	کتابخانه اسناد
	پایگاه‌های دانشی
به‌کارگیری دانش	وب لاگ‌ها
	خدمات شبکه‌های اجتماعی
	خوشه‌های دانش
	شناسایی کارکنان دانشی
	ابزارهای جست‌وجوی پیشرفته
	کمک کارشناسی قبل از شروع پروژه
	فضای فیزیکی با کارهای اشتراکی
	کافه دانش
	رده‌بندی
	پایگاه‌های دانشی
وب لاگ‌ها	
خوشه‌های دانش	
پورتال‌های دانشی	
شناسایی کارکنان دانشی	
ابزارهای جست‌وجوی پیشرفته	
برنامه شایستگی دانش کارگران	

دانش در سازمان». تدبیر ۱۴۲. مومنی، م. و طرزی (۸۵). پروژه کارشناسی ارشد با عنوان تدوین الزامات پیاده‌سازی مدیریت دانش در فرآیند توسعه محصول در صنعت خودرو. دوره مدیریت فناوری اطلاعات، سازمان مدیریت صنعتی.

هاشم‌زاده، م. (۸۵). پایگاه جامع مهندسی صنایع ایران-حوزه مدیریت دانش.

یحیی‌پور (۸۲). پایان‌نامه کارشناسی ارشد با عنوان شناسایی و تدوین عوامل موثر بر چرخه عمر نظام برنامه‌ریزی منابع بنگاه با رویکرد مدیریت دانایی. مدیریت اجرایی، سازمان مدیریت صنعتی.

یو، ج. م. (۱۳۸۴). «نقش و تاثیر رهبران سازمانی در نهادینه‌سازی مدیریت دانش در سازمان‌های کنونی». مجله الکترونیکی مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران.

مدیریت دانش از دیدگاه یک استراتژی تجاری، نوشته: کارل کالست، ترجمه: صدیقه احمدی فصیح (کارشناس ارشد کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران)

Adamson, I. (۲۰۰۵). «Knowledge Management: The Next Generation of TQM? » TQM 16(48-)

ICenter, O. C. (۲۰۰۲). Knowledge Management, Maximizing Human Potential, OSD comptroller Icenter. ۲۰۰۷.

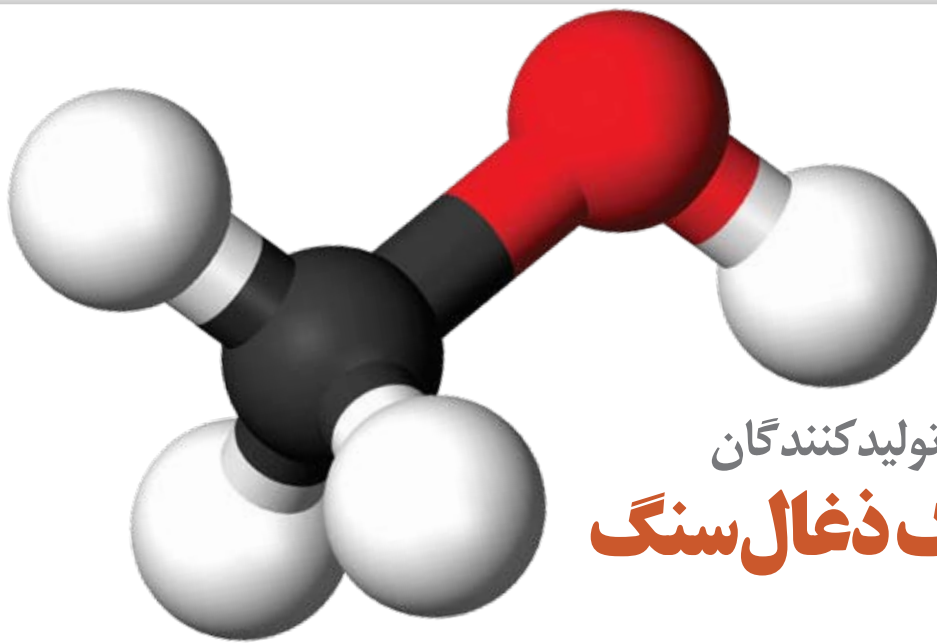
Laudon (۲۰۰۴). Management Information Systems, Prentice Hall.

Turban, Leidner, et al. (۲۰۰۶). Information Technology for Management, Transforming Organizations in the Digital Economy, John Wiley & Sons.

Bounfour, A. (2003). The Management of Intangibles, the Organisation's Most Valuable Assets, Roudlege, London.

Davenport, T. H. & Prusak, L. (1998). Working Knowledge: How Organizations Manage What the Know. Boston, Massachusetts, Harvard Business School Press

نقطه سربه‌سری برای تولیدکنندگان متانول با خوراک ذغال سنگ

● سیدمحمدتقی پورمقیم
● سیدمحمدهادی رضوی

(کارشناسان شرکت سرمایه‌گذاری آتی‌نگر سپهر ایرانیان)

باقی می‌ماند. برای پاسخ به این پرسش از اطلاعات یک شرکت پتروشیمی در شمال شرق چین که از سوخت ذغال سنگ و با استفاده از تکنولوژی لورگی آلمان بهره می‌برد، استفاده شده است. شایان ذکر است که بسیاری از شرکت‌های پتروشیمی در کشور نیز از این تکنولوژی استفاده می‌کنند. سرمایه اولیه به کار رفته شده در شرکت ۱۲۳۶ میلیون دلار و ظرفیت اسمی تولید آن ۱٫۸ میلیون تن در سال است، که با ظرفیت عملی ۹۰ درصد فعالیت می‌کند. فرایند تولید در این شرکت به این ترتیب است که ذغال گرمایی در ابتدا به گاز ترکیبی و سپس به متانول تبدیل می‌گردد. از لحاظ نسبت خوراک و محصول، به ازای هر ۱٫۶ تن ذغال مصرفی، ۱ تن متانول تولید می‌گردد. هر کیلوگرم ذغال گرمایی توان تولید ۵۰۰۰ کیلوکالری انرژی را دارد، با توجه به قیمت ۳۵۰ دلاری متانول، شرکت از حاشیه سود خالص ۴۰ درصدی و بازده سرمایه‌گذاری ۲۰ درصدی برخوردار بوده است. این در حالی است که در قیمت‌های کنونی متانول (۲۹۰ دلار) هنوز حاشیه سود شرکت بالغ بر ۳۰ درصد است. با تحلیل نقطه سربه‌سری این شرکت به این نتیجه رسیدیم که قیمت ۲۰۶ دلاری متانول، قیمتی است که پایین‌تر از آن شرکت زیان‌ده می‌گردد. بنابراین شرکت‌های پتروشیمی ذغال محور، تا قیمت مزبور می‌توانند با سوددهی به فعالیت خود ادامه دهند. البته ممکن است بررسی موارد بیشتر، قیمت‌های

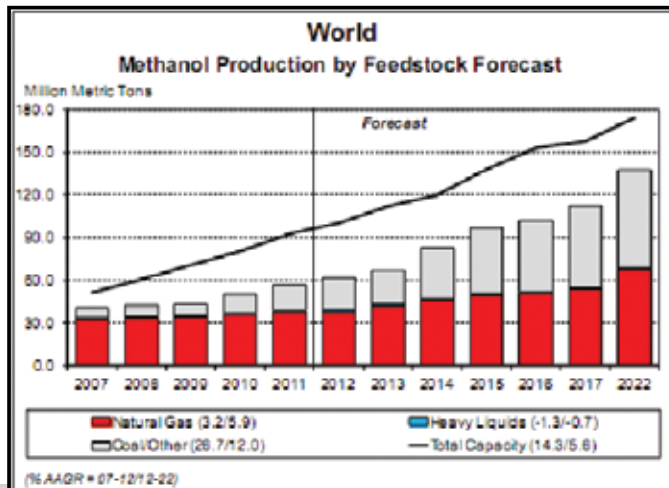
کمبود خوراک گاز در بین تولیدکنندگان متانول در منطقه خاورمیانه مسئله‌ای است که توسعه این صنعت در منطقه خاورمیانه را با چالش مواجه کرده است. ایران البته از این امر مستثنی است و توانایی تامین خوراک از منطقه پارس جنوبی را دارا است اما به دلیل تحریم‌های بین‌المللی امکان انتقال فناوری را ندارد. از بین تولیدکنندگان منطقه خاورمیانه، عربستان سعودی گسترده‌ترین صنایع پایین‌دستی متانول را دارا است. ظرفیت نصب‌شده در این منطقه تا سال ۲۰۲۲ به ۲۷ میلیون تن خواهد رسید. همچنین میزان صادرات و تقاضای متانول در این منطقه در سال ۲۰۲۲ به ترتیب به ۲۱٫۵ و ۳٫۹ میلیون تن خواهد رسید.

قیمت متانول پس از دوره بانباتی که در قیمت‌های بالای ۳۵۰ دلار داشت، پس از کاهش بیش از ۵۰ درصدی قیمت نفت، تا قیمت ۲۳۰ دلار نیز رسید و پس از چند ماه افزایش و رسیدن به قیمت‌های بالای ۳۰۰، دوباره تا قیمت ۲۵۵ دلار نیز رسیده است. سؤالی که برای بسیاری از فعالان حوزه پتروشیمی و بازار سرمایه پیش می‌آید، این است که با توجه به سهم بالای ۴۰ درصدی ذغال سنگ در خوراک تولیدکنندگان متانول جهانی که اغلب در چین فعال هستند، نقطه سربه‌سری و حد ضرر این پتروشیمی‌ها تا چه قیمتی است. به عبارت دیگر با کاهش قیمت متانول تا چه قیمتی، حاشیه سود تولیدکنندگان متانول بر پایه سوخت ذغال سنگ

متانول (CH₃OH) با نام‌های متیل الکل و الکل چوب، ساده‌ترین الکل است و به‌طور گسترده در صنایع رنگ، رزین، حلال، تخت سه‌لا و ضد یخ استفاده می‌گردد. این ماده به صورت مایع سبک، فرار، بدون رنگ و قابل اشتعال با شعله‌ای بی‌رنگ است. تصمیم در مورد ترکیب سوخت، ترکیب بنزین (Gasoline) و دی متیل اتر (Dimethyl Ether) و بخش نوظهور متانول به الفین و متانول به پروپیلن (MTO) (MTP) منجر به رشد بی‌سابقه تقاضای متانول گردیده است. در بلندمدت بیشتر این تقاضا به وسیله تولید متانول به‌طور یکپارچه پاسخ داده می‌شود. مقیاس این واحدهای جدید در کنار زمان‌بندی راه‌اندازی واحدهای متانول و الفین، اثری قابل توجه بر بازار تجاری متانول دارد، به‌طوری‌که در نهایت تولیدکنندگان متانول، بازار تجاری متانول را به صورت یک بازار جایگزین برای بازار الفین می‌نگرند. در ایران نیز به دلیل این که بخشی از سهم صادرات غیرنفتی کشور را محصولات پتروشیمی تشکیل می‌دهد، تحولات این ماده می‌تواند بر ارزش صادرات غیرنفتی ایران مؤثر باشد. ظرفیت تولیدی متانول ایران بالغ بر ۵ میلیون تن است، که پتروشیمی زاگرس واقع در عسلویه با ۳٫۴ میلیون تن بیشترین ظرفیت در کشور را داراست.

اغلب خوراک شرکت‌های تولیدکننده متانول به دو دسته گاز محور و ذغال سنگ محور تقسیم می‌گردد. در سال ۲۰۰۶، ۸۴ درصد از خوراک مجتمع‌های تولید متانول گاز

طبیعی و تنها ۱۲ درصد بر مبنای ذغال سنگ بوده است. در سال ۲۰۱۲ این نسبت‌ها به ترتیب به ۶۲ و ۳۷ درصد تبدیل شده‌اند. همین‌طور که به جلو می‌رویم، سهم گاز طبیعی و ذغال سنگ برابر می‌شود. حدود ۹۸ درصد از واحدهای بر مبنای ذغال سنگ در چین قرار دارند. چین ۵۴ درصد از ظرفیت ۴۳ درصد از تولید جهانی متانول را به خود اختصاص داده است. با نرخ رشدی که برای تقاضای متانول در چین پیش‌بینی می‌شود (۱۲ درصد)، اگر متانول به این کشور وارد نشود، کارخانه‌های داخلی این کشور باید با ۱۰۰ درصد ظرفیت کار کنند؛ ظرفیتی که هم‌اکنون به دلیل در دسترس نبودن کافی خوراک حدود ۶۰ درصد است.

وظایف و مسئولیت‌های کارکنان کارگاه در پروژه‌های ساختمان و نصب

*دکتر اصغر ابن‌الرسول (معاون طرح و برنامه گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی)
*دکتر شهرام قبادی (کارشناس ارشد برنامه‌ریزی، سنجش عملکرد و پروژه در معاونت طرح و برنامه گروه سرمایه‌گذاری خوارزمی)

(قسمت چهارم)

مقاله

کارشناس نظارت کارگاه

کارشناس نظارت کارگاه، مسئول ایجاد هماهنگی لازم بین تیم نظارت بوده و وظیفه کنترل و بررسی گزارشات پیشرفت کار، صورت وضعیت‌های پیمانکار(ان) اجرایی طرف قرارداد با شناسایی گلوگاه‌های عملیات اجرایی پروژه و بررسی و شناسایی ارتباط منطقی هریک از فعالیت‌های اجرایی پروژه و نحوه وابستگی آن‌ها با یکدیگر را دارد. کارشناس نظارت کارگاه زیر نظر مستقیم مدیر ساختمان و نصب پروژه انجام وظیفه کرده و به ایشان نیز گزارش می‌کند.

شرح وظایف و مسئولیت‌های کارشناس نظارت کارگاه

بررسی دقیق کلیه مدارک مرتبط با نظارت ساختمان و نصب پروژه و ارائه نقطه نظرات (در صورت وجود) و بازنگری (در صورت نیاز) دریافت گزارشات از کارشناسان نظارت کارگاه و حصول اطمینان از انجام فعالیت‌های اجرایی توسط پیمانکار (ان) مطابق با: برنامه زمانبندی ساختمان و نصب پروژه

رویه‌های تأییدشده پروژه

دستورالعمل‌های پروژه

مدارک AFC^۱ پروژه

مدارک تأییدشده سازندگان پروژه

همکاری نزدیک با دفتر فنی پیمانکار(ان) در ارتباط با عملیات اجرایی و پاسخگویی به اشکالات و تداخلات فنی که در حین اجرا به وجود می‌آیند و ارائه راهکارها و پیشنهادات فنی به پیمانکار(ان).

بررسی و تهیه گزارش از صلاحیت علمی و فنی پیمانکار(ان) جزء، از طریق دریافت مدارک معتبر جهت ارائه به مدیر ساختمان و نصب پروژه.

نظارت مستمر بر فعالیت‌های کلیه کارشناسان نظارت کارگاه و ایجاد هماهنگی بین آن‌ها.

کنترل و بررسی گزارش‌های ارائه‌شده توسط کارشناسان نظارت در خصوص وضعیت نفرات، ابزارآلات و تجهیزات پیمانکاران و در صورت مورد تأیید بودن صدور مجوز شروع فعالیت اجرایی^۲ یا صدور مجوز شروع مرحله بعدی کار.

همکاری با تیم برنامه‌ریزی و کنترل پروژه جهت تهیه برنامه‌های هفتگی، ماهیانه و کوتاه‌مدت و بلندمدت.

بررسی برنامه‌های زمانبندی ارائه‌شده از طرف پیمانکار و رفع نواقص و ارائه راهکارهای عملی جهت اجرای سریع و صحیح کار و جلوگیری از توقفات ناخواسته با توجه به زمان‌های پیش‌بینی‌شده.

ارائه رهنمودهای لازم در مورد اجرای پیوسته و مستمر پروژه و جلوگیری از توقف کارها.

نظارت و کنترل بر توزیع ماشین‌آلات نیروی انسانی و ابزار و مصالح پای کار پیمانکار(ان) با توجه به حجم فعالیت‌های پروژه. تأیید کلیه گزارشات روزانه در خصوص نیروی انسانی و ماشین‌آلات در حال کار و آماده به کار.

نظارت بر رعایت اصول ایمنی، حراست کارگاه مطابق با الزامات تعیین‌شده پروژه.

بررسی و کنترل متره و برآوردهای انجام‌شده و فهرست مقادیر^۳ های محاسبه‌شده توسط نفرات نظارت.

بررسی، کنترل و اصلاح صورت وضعیت‌های پیمانکار (ان) اجرایی طرف قرارداد با شرکت و ارائه به مدیر ساختمان نصب پروژه جهت تأیید.

دریافت گزارشات اصلاح‌شده روزانه، هفتگی و ماهیانه پیمانکاران از کارشناسان نظارت و ارائه به کنترل پروژه.

نظارت بر بایگانی مناسب نسخ اصل کلیه سوابق مرتبط با نظارت‌ها، تأییدیه‌ها (Permit) و... و کلیه گزارشات نظارت در طول اجرای فاز ساختمان و نصب.

هماهنگی جهت تحویل فعالیت‌های اجرایی انجام‌شده به کارفرما از طریق مدیر ساختمان و نصب پروژه.

کارشناس کنترل کالای کارگاه

کارشناس کنترل کالای کارگاه به‌طور کلی اطلاع از آخرین وضعیت کالاهای پروژه، کنترل کالاهای ورودی از لحاظ کمی و کیفی، شرکت در جلسات فنی مدیر پروژه و پیمانکار(ان) پروژه را بر عهده دارد. کارشناس کنترل کالای زیر نظر مستقیم مدیر ساختمان و نصب پروژه انجام وظیفه و به ایشان نیز گزارش می‌کند.

شرح وظایف و مسئولیت‌های کارشناس کنترل کالای

کارگاه

اجرای فعالیت‌های کنترل کالا مطابق با رویه‌ها، دستورالعمل‌ها و مدارک پروژه^۴ ذی‌ربط.

هماهنگی و پیگیری در خصوص دریافت اطلاعات به‌روز در مورد وضعیت کالاهای موجود و درخواستی پروژه^۵ بر اساس زمان رسیدن کالای درخواستی پروژه به کارگاه...

پیگیری و هماهنگی با پیمانکار جهت فراهم‌آوری امکانات مورد نیاز برای تخلیه کالا از کامیون به محض رسیدن کالا به کارگاه و اتخاذ تدابیر لازم جهت انبار آن در صورت نیاز.

هماهنگی با تیم ساختمان و نصب و دیگر تیم‌ها جهت تعیین

اولویت‌های کالا و تجهیزات و پیش‌بینی و انجام پیش‌نیازها. کنترل اقلام دریافتی از نظر کمی و کیفی هنگام رسیدن کالا و مطابقت با Packing List و نظارت بر تهیه گزارش -در صورت نیاز- و تأیید گزارش مربوطه.

انجام کنترل‌های کمی و کیفی لازم هنگام رسیدن کالا و پیگیری تهیه گزارش مغایرت بین مشخصات فنی کالای دریافتی، معیوب بودن یا تناقض در تعداد آن‌ها در صورت وجود، دستور تهیه گزارش OSD&F^۶ به پیمانکار و کنترل و تأیید گزارش مربوطه.

هماهنگی و نظارت بر انجام بازرسی کالای دریافتی در کارگاه و کنترل گزارش MRI^۷ و اخذ تأیید کارفرما در مورد MRI.

تحویل کالای دریافتی به پیمانکار(ان) پس از انجام عملیات کنترل و بازرسی‌های لازم و تهیه گزارش MHO^۸.

تحویل قطعات یدکی کالاهای پروژه به کارفرما و تهیه گزارش SPHO^۹.

ارائه گزارش‌های OSD&F, MRI, MHO, SPHO به مدیر ساختمان و نصب پروژه جهت ارسال به دفتر مرکزی.

نظارت بر پیمانکار در خصوص نگهداری، انبارش کالای پروژه و تعیین تکلیف کالای معیوب مطابق با دستورالعمل‌ها و رویه‌های ارائه‌شده از طرف کارفرما.

کنترل و پایش بالانس کالای پروژه در هریک از دیسپلین‌ها. هماهنگی با تیم مهندسی کارگاهی پروژه، در خصوص نیازمندی‌های کالا و MTO و تغییرات MTO کالا.

ارائه گزارش دوره‌ای وضعیت کالای پروژه (دریافتی و تحویل‌شده به کارگاه، کالاهای معیوب، کسری‌ها، کالاهای مازاد، وضعیت انبارش کالای پروژه...) به مدیر ساختمان و نصب پروژه.

بازدید روزانه از شرایط فیزیکی کالاها و تجهیزات در محل انبار. تهیه گزارش آماری از میزان کل کالای مصرف‌شده در زمان تکمیل پروژه.

- 1- Approved For Construction
- 2- Work Permit
- 3- Bill of Quantity (BOQ)
- 4- Material Take-Off (MTO)
- 5- Overage, Shortage, Damage & Off-spec.
- 6- Material receiving Inspection
- 7- Material Hand Over
- 8- Spare Part hand Over

ربات‌ها را بی خیال سرمایه دارها را بچسبید!

می‌بینید که در کناره صفحه باز شدن لینک را خبر می‌دهد. می‌توانید روی «شانک» ضربه بزنید و پنجره را باز کنید. اما نکته‌ای که خیال شما را راحت می‌کند، این است که فضای کار قبلی در پشت همین مرورگر دیده می‌شود و شما در هر لحظه که بخواهید، به آسانی می‌توانید دوباره به آن فضا برگردید. وقتی آن را می‌بندید، به شکل یک دایره در کناره صفحه بسته می‌شود.

حسن دیگر این مرورگرها این است که متن وبلاگ یا وبسایت را متناسب با اندازه گجت و ابزار شما نمایش می‌دهد. بسیاری از وبلاگ‌ها و وبسایت‌ها هنوز طراحی Responsive یا «واکنش‌گرا» ندارند. این وبلاگ‌ها و وبسایت‌ها برای نسخه ویندوز روی رایانه و لپ‌تاپ طراحی شده‌اند و طبیعی است که روی موبایل چه وضعیتی دارند. شما باید متن را بزرگ‌نمایی کنید که آن هم ممکن است از کادر خارج شود و خلاصه درس‌های خاص خودش را دارد.

اما با این مرورگرها حتی اگر سایت یا وبلاگی طراحی واکنش‌گرا نداشته باشد، متن را متناسب با ابزار شما نمایش می‌دهد.

چند مرورگر پالپ فیکشنی تا حالا عرضه شده Flynx, Javelin, Link Bubble ... که به نظرم Flynx از بقیه بهتر است.

با همه حسن‌ها ضعفش این است که بیش از چهار لینک هم‌زمان روی آن باز نمی‌شود که البته به نظرم نیازی هم نیست.

اگر تا امروز نبود امکانات یا ضعف امکانات را بهانه می‌کردید که جدی‌تر مطالعه نکنید و لینک‌ها را باز نکنید، حالا دیگر بهانه ندارید. یکی از این مرورگرهای حیابی را روی تلفن همراه هوشمند خودتان نصب کنید و لذت ببرید.

در وب‌گردی‌های موبایلی، حتماً بارها به پیوند (Link)ی برخوردید که باید آن را باز می‌کردید تا متن کامل را بخوانید، ببینید یا بشنوید.

اما جرئت لمس کردن لینک را نداشته‌اید. چون احتمالاً شما را از روند گفت‌وگو پرت می‌کند و برگشت شما کمی سخت است. انگار از محیط گرم به سرد یا برعکس بروید. دو هوایی می‌شوید. خیلی‌ها بی‌توجه از کنار این لینک‌ها می‌گذرند و ترجیح می‌دهند در همان فضای فیس‌بوک، تلگرام، واتس‌آپ، وایبر یا هر ابزار دیگر بمانند و برای دسترسی به متن لینک از آن فضا خارج نشوند.

شاید دلیل اصلی این باشد که وقتی از ابزار ارتباطی به مرورگری مثل فایرفاکس یا گوگل کروم وارد می‌شوند، فضای کاربری آن‌ها ناگهان عوض می‌شود و رشته کار از دست‌شان خارج می‌شود.

این دو مرورگر نتوانسته‌اند کارکردی مناسب با فضای موبایل داشته باشند. این دو همانند که روی رایانه‌ها بودند و کارکردشان متناسب با موبایل‌ها نیست. فقط اندازه‌شان کوچک شده. این مرورگرها همه صفحه کوچک موبایل را پر می‌کنند. همین است که رشته کار را از دست کاربر خارج می‌کند.

کار با چه مرورگری درست می‌شود؟ با مرورگرهای حیابی یا مالتی‌تسک

این مرورگرهای جدید متناسب با فضای موبایل مدتی است به میدان آمده‌اند و کار وب‌گردی و کلیک روی لینک را چنان آسان کرده‌اند که شما از این پس لازم نیست نگران تغییر فضا باشید و دوست دارید هی لینک باز کنید!

این مرورگرهای حیابی یک پنجره موقت روی صفحه تلفن همراه باز می‌کند. وقتی روی لینک ضربه می‌زنید، فقط «شانک» مرورگر را

مواظب باشید ربات‌ها شما را نخورند!

دعا کنید ربات‌ها دست از سر ما بردارند تا همین چند میلیون جمعیت بی‌کار بروند سر کار، تا بعد نوبت اشتغال‌زایی برای ربات‌ها برسد.

در ژاپن هتلی افتتاح شده که همه کارکنان آن ربات‌ها هستند. از همان پذیرش سروکار مهمان با ربات است تا کسی که چمدان را حمل می‌کند، یا کسی که خیلی روان به پرسش‌های مهمان‌ها پاسخ می‌دهد.

یکی از ربات‌ها در اتاق شما، گوش به فرمان است که اندازه صدا و نور را کم یا زیاد کند. می‌توانید پیام بدهید که ربات‌ها برای تان حوله و غذا بیآورند. همین‌طور با سوار شدن بر یک ربات در هتل جابه‌جا شوید.

خلاصه این هتل جان می‌دهد برای آدم‌های تنبلی که دست به سیاه و سفید نمی‌زنند و حتی زورشان می‌آید برق را خاموش و روشن کنند.

اما این تنبلی اگر بیشتر شود و ربات‌ها همه جا را بگیرند، نان شما هم آجر می‌شود.

از ربات‌ها ترسید

این هم فوبیای خیلی‌هاست که «روزی ربات‌ها جهان را تسخیر می‌کنند».

مثل فیلم‌هایی که در سینما دیده‌ایم. اما یک فیزیک‌دان معروف می‌گوید: «از ربات‌ها نباید ترسید.»

این فیزیک‌دان معروف کسی نیست جز استیون هاوکینگ که گفته «پیشرفت ربات‌ها به‌خودی‌خود نگران‌کننده نیست و چیزی که باید نگرانش باشیم، نظام سرمایه‌داری و استفاده آن از پیشرفت‌های تکنولوژیک است.»

وبسایت میدان نوشته: هاوکینگ در پاسخ به سوالی درباره این که «آیا به‌کارگیری روزافزون ربات‌ها و جایگزینی نیروی کار انسانی با ماشین، با بی‌کار کردن انسان‌ها، یک تهدید به شمار نمی‌رود؟» گفت:

«اگر ماشین‌ها همه چیزهایی را که نیاز داریم، تولید کنند، شکل توزیع تعیین‌کننده خواهد بود. اگر ثروت تولیدشده با ماشین تقسیم شود، همه می‌توانند از یک زندگی مجلل و آسوده لذت ببرند.

اما اگر صاحبان ماشین‌ها موفق شوند ضد تقسیم ثروت لابی کنند، بیشتر مردم به فقر و بدبختی می‌افتند. به نظر می‌رسد که روند جاری با شق دوم هم‌جهت است و تکنولوژی به نابرابری فزاینده دامن زده است.»

زمین کدام مسنجر لغزنده نیست؟!

جهان فعلا گوی سبقت را ربوده. اما تعداد زیادی ابزارهای ارتباطی دیگر هم وجود دارند که سازندگان آن هر کدام برای ابزارشان تبلیغ می‌کنند که این امتیاز را دارد و این امکانات را به شما ارائه می‌دهد. بیشتر روی موضوع امنیت مانور می‌دهند و ویژگی‌های امنیتی ابزارشان را برمی‌شمرند. امنیت در شبکه‌ای پر از هکر و سارق اطلاعات، موضوعی مهم است. فهرستی از این ابزارها به شما می‌دهم، شاید برای روز مبادا بد نباشد.

یاهومسنجر را یادتان می‌آید؟ گوگل‌تاک را چطور؟ اگر از قدمای اینترنت ایران باشید، حتماً از یکی یا هر دوی این ابزارهای ارتباطی استفاده کرده‌اید. ابزارهایی که برای خودشان برو و بیایی داشتند و مهم‌ترین ابزارهای ارتباطی بودند. ابزارهای جدید مثل تلگرام، واتس‌آپ، وایبر، لاین و... نسل جدید همان‌ها هستند. یاهومسنجر و گوگل‌تاک یک جا از تحولات جا ماندند. حالا هر روز یک ابزار جدید برای ارتباط سروکله‌اش پیدا می‌شود. تلگرام در ایران و

تکست‌سکیور

whispersystems.org

این ابزار هم مثل تلگرام از شیوه رمزگذاری «مبدا تا مقصد» استفاده می‌کند. منظور از تکست در اسم ابزار فقط متن نیست و می‌توانید متن، فیلم، صدا و عکس را ارسال کنید. ضمن این‌که تماس‌های این ابزار هم ایمن‌سازی شده‌اند.

تلگرام

telegram.org

تلگرام خودمان هم امنیت خوبی دارد. طراحانش می‌گویند از رمزگذاری «مبدا تا مقصد» استفاده می‌کنند و اطلاعات شما هم روی سرور تلگرام باقی نمی‌ماند.

ویکر

wicker.com

یکی از معروف‌ترین ابزارهاست که «تیکو سل» ساخته. او خودش یک پا هکر است و به همین خاطر می‌گوید هر چه سوراخ سمبه برای نفوذ سراغ داشته، همه را بسته.

گلیف

gli.ph

این ابزار گزینه مناسبی برای خرید و فروش‌های مجازی است. اما به‌گمانم برای ما که هنوز نمی‌توانیم دو تا برنامه از گوگل و جاهای دیگر دانلود کنیم، شبیه شوخی است. گلیف این‌جا هنوز مد نشده. اما برای تبادل‌های پولی ابزار ایمنی است.

بلیپ

bleep.pm

اگر توی تلگرام پیام یا هر دیتایی بگذارید و بعد پشیمان بشوید، پشیمانی سودی ندارد. مگر این‌که شیوه «گفت‌وگویی امن» را انتخاب کرده باشید. «بلیپ» به‌طور معمول در حالت گفت‌وگویی امن است. یعنی اگر از فرستادن چیزی پشیمان شدید، می‌توانید آن را پاک کنید تا از دستگاه گیرنده هم پاک شود. به این شیوه می‌گویند «دستگاه تا دستگاه» درواقع آب رفته به جوی برمی‌گردد، اگر نخورده باشندش!

سایبرداست

cyberdust.com

جهان با ابزارهای ارتباطی شتاب گرفته. با سایبرداست سرعت عمل‌تان در خواندن پیام را هم باید بیشتر کنید. چون بعد از باز کردن پیام فقط ۳۰ ثانیه زمان دارید که پیام را بخوانید. بعد از ثانیه ۳۰ پیام دود می‌شود و می‌رود به هوا. هم برای امنیت مفید است و هم این‌که زحمت شما را برای پاک کردن مداوم پیام‌ها کم می‌کند.

پی‌کیوچت

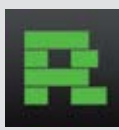
pq-chat.com

این ابزار از تکنولوژی به اصطلاح «عدم به‌کارگیری از رمزگذاری‌های مشابه» استفاده می‌کند و برای شروع چت نیاز به تایید رمز از سوی دو طرف است. فقط اینکه اندرویدی‌ها صابون «پی‌کیوچت» به تلفن همراهشان نمانند. اما iOS دارها بروند صابون بمانند. ولی صابون تأثیری بر امنیت پی‌کیوچت ندارد.

ریداکت

redactapp.com

برای امنیت، دو طرف باید یک پین کد را وارد کنند تا بتوانند با هم گفت‌وگو کنند. ضمن اینکه اگر پشیمان شدید و خواستید یکی از پیام‌هایتان را از داخل صندوق او پاک کنید، پشیمانی سود دارد و خیلی راحت پاک می‌کنید. فقط اینکه باید ۶ دلار پیاده شوید.

سیچر

shape.ag

اگر تلگرام و سایر دست را در هم ادغام کنید، حاصل جمع می‌شوند چه؟ می‌شود سیچر. مثل تلگرام «مبدا تا مقصد» است و مثل سیچر می‌توانید تنظیم کنید بعد از یک زمان مشخص پیام‌تان ناپدید شود و برود در افق‌های مجازی گم و گور شود.

شوراسپرت

surespot.me

این ابزار هم از تکنولوژی «رمزگذاری متقارن» استفاده می‌کند. اسم‌ها کمی با هم فرق دارند، اما کارشان یکی است. این همان رمز دو طرفه است که اگر تایید شود، چت آغاز می‌شود. از طرفی در «شور اسپرت» می‌توانید کاری کنید که گیرنده نتواند عکس فرستاده شده شما را «هم‌رسانی» (share) کند. پیام‌های فرستاده شده را هم می‌توانید حذف کنید. یک ویژگی هم دارد که برای بعضی‌ها شاید جذاب باشد. شما با «شور اسپرت» می‌توانید هویت چندگانه داشته باشید و احتمالاً جماعتی را سر کار بگذارید!

عکس: پیمان یزدانی

مصاحبه

محسن قنادزاده

کاراته کاری که دوست دارد فضانورد شود!

مانادخت نجفپور؛ فرزند مهرداد نجفپور از اعضای خانواده کارکنان شرکت سرمایه‌گذاری خوارزمی (در حوزه معاونت مالی و اقتصادی)، به همراه پدر ورزشکارش با مدال‌های رنگارنگ و حکم‌های قهرمانی برای انجام مصاحبه می‌آید. با این که ده سالش است اما می‌شود فهمید که تفکر حرفه‌ای دارد و با عشق و علاقه قلبی به سمت رشته کاراته کشیده شده است. دو حکم کشوری دارد. در مسابقات کشوری در کاتای انفرادی موفق به کسب مقام دوم و در کمیته صاحب مقام سوم رده خردسالان شده که اینها گوشه‌هایی از افتخاراتش را شکل می‌دهد. با این ورزشکار نوجوان به گپ و گفتی کوتاه‌نشستیم.

از چند سالگی شروع به ورزش به صورت حرفه‌ای کردی؟
بعد از پنج سالگی.

به غیر از رشته کاراته، ورزش دیگری هم انجام می‌دهی؟
بدنسازي هم انجام می‌دهم که شامل دویدن، درازنشست چپ‌وراست و شنا می‌شود. در این زمینه هم موفق به کسب مقام شده‌ام.

خودت به سمت این رشته رفتی یا پدرمادر توصیه کردند؟
خودم این رشته را دوست داشتم.

چطور کاراته را انتخاب کردی؟
چون دوست داشتم رزمی کار بشوم.

چرا رشته‌های رزمی دیگر را انتخاب نکردی؟ احساس می‌کنم کاراته را بیشتر درک می‌کنم.
کاراته چه جاذبه‌های دارد که این حرف را می‌زنی؟
برای این که در این رشته برخلاف اکثر رشته‌های رزمی دیگر، آدم یاد می‌گیرد از خودش دفاع کند.

تا چند سالگی می‌خواهی این رشته را ادامه بدهی؟
تا قهرمانی المپیک و جهان، البته اگر بشود.

آرزوی ورزشی‌ات چیست؟
آرزویم این است که بتوانم رشته‌های ورزشی دیگری را هم که در کنار کاراته انجام می‌دهم به خوبی پیش ببرم و در آن‌ها هم موفق شوم.

پس رشته‌های دیگر را هم دوست داری؟
بله، مثل شنا...

تا به حال در مسابقات مصدوم شده‌ای؟
نه. ضربات ما کنترل شده است، مخصوصا در سبک شوتوکان.

ورزش را بیشتر دوست داری یا درس را!؟

هر دو را به یک اندازه دوست دارم و برایش وقت می‌گذارم.

چند روز در هفته ورزش می‌کنی؟

دو روز؛ که در کنارش کلاس انگلیسی هم می‌روم.

معلوم است خیلی فعال هستی! خسته نمی‌شوی؟

نشده تا به حال به پدر بگویی دیگر کلاس انگلیسی یا کاراته نمی‌روم؟

نه. چون همه این فعالیت‌ها را به یک اندازه دوست دارم و از انجام دادنش لذت می‌برم.

پیش آمده که از پدر بخواهی تو را به سینما یا پارک

برود و بگوید خسته است و نمی‌تواند؟

نه پیش نیامده است.

پس کاملاً از پدر رضایت داری؟

بله.

در مدرسه نمرات‌ات چطور است؟

شاگرد اول هستم.

اهل کارتون دیدن هم هستی؟

بله. کارتون مورد علاقه‌ام زورو و پاندای کونگ‌فوکار هست. ادر این‌جا پدرمانادخت -آقای نجف پور- که کنارمان نشسته و آماده پاس‌گویی به پرسش‌های ماست توضیح می‌دهد: شاید دلیل اصلی‌ای که مانادخت به رشته کاراته علاقه‌مند شد همین کارتون «پاندای کونگ‌فوکار» بود. این کارتون را که نگاه می‌کرد عینا حرکاتش را در خانه انجام می‌داد. این کارتون سازنده است؛ به دلیل این‌که نشان می‌دهد سنگین‌وزن‌ترین و تنبل‌ترین موجودات هم می‌توانند با تلاش، بهترین بشوند!

اما چرا زورو!؟

مانادخت پاسخ می‌دهد: به خاطر این‌که کارهای خوبی انجام می‌دهد و از مظلوم‌ها دفاع می‌کند دوستش دارم.

کتاب داستان هم می‌خوانی؟

کتاب‌هایی را که در مورد علم و اخلاق هست بیشتر می‌خوانم.

یک سوال کلیشه‌ای! بزرگ شدی دوست داری چه

شغلی داشته باشی؟

می‌خواهم فضانورد بشوم.

ممنون که به سوال کلیشه‌ای ما جواب کلیشه‌ای

ندادی! حالا چرا فضانوردی؟

برای این‌که جهان دیگری را به ما نشان می‌دهد و راه زندگی آدم را عوض می‌کند و اگر تلاش کنم به آن می‌رسم.

اگر قهرمان المپیک شدی، با مدالت چه کار می‌کنی؟

آن را به پدرمادرم هدیه می‌دهم.

گپی با پدر «مانادخت»

آقای نجف پور؛ شما با چه انگیزه‌ای مشوق مانادخت

شدید که به سمت ورزش کشیده و علاقه‌مند شود؟

من در ابتدای ورود به دوره راهنمایی عضو تیم بسکتبال مدرسه بودم و توانستم تا مراحل خوبی پیش بروم، منتها به دلایل متعدد که برمی‌گردد به شرایط خاص زمان جنگ و کمبود امکانات در شهر ما بروجرد، موفق نشدم تا به شکل دلخواه این رشته را ادامه بدهم. در واقع در آن زمان برای ما موضوع اصلی زنده ماندن بود و بعد از آن درس خواندن! به خاطر همین توانستم بسکتبال را به صورت حرفه‌ای ادامه بدهم. اما این آرزو همیشه در پس ذهن من بود. با این‌که در دبیرستان هم ورزش را ادامه دادم ولی به آن چیزی که می‌خواستم نرسیدم. این شد که وقتی فرزندم خواست به سمت ورزش برود بسیار تشویق‌اش کردم که اگر می‌خواهی بروی به سمت ورزش، همیشه به نقطه آخر و اوجش توجه کن. این نباشد که تنها برای وقت‌گذرانی به این سمت کشیده شوی.

یعنی فرزندتان ورزش را به خاطر قهرمانی دنبال

کند؟

مانادخت ورزش را به خاطر عشق و شوروشوقی که به او می‌دهد دوست دارد. این یک واقعیت است که زمانی که از باشگاه می‌آید پر از انرژی است و روحیه‌اش تغییر می‌کند. از زمانی که وارد رشته کاراته شده است، تا به حال پیش نیامده که بگوید: من امروز به باشگاه نمی‌روم... در حال حاضر هم توانسته به کمر بند بنفش برسد، که انشالله بعد از آن یک مرحله دیگر دارد تا به کمر بند مشکی دست پیدا کند.

در این رده سنی می‌تواند به مسابقات خارج از کشور

هم برود؟

بله می‌تواند ولی متأسفانه به دلیل این‌که فدراسیون هیچ‌گونه هزینه‌ای راتامین نمی‌کند، باید با هزینه شخصی این کار را انجام بدهیم. «مانادخت» در حال حاضر دارد تلاش می‌کند که بتواند در سطح کشوری حرفی برای گفتن داشته باشد و با کسب مقام‌های پی‌درپی بتواند بورسیه‌ای به دست بیاورد که با تیم ملی به مسابقات خارج از کشور برود.

درمورد رسیدگی به نیازهای مانادخت چقدر وقت

می‌گذارید؟

زحمات کارهای مانادخت بیشتر با مادرش است. من در طول روز قطعاً سرکار هستم ولی مادرشان پی‌گیر کارهای کلاس انگلیسی و باشگاه هستند و حتی می‌نشینند تا کار مانادخت تمام بشود و برگردد. ولی بارها پیش آمده من به دلیل مشغله و خستگی، خواسته‌های فرزندم را برآورده نکرده‌ام. با این حال ایشان لطف می‌کند و تمام این محدودیت‌ها را نادیده می‌گیرد. البته دنبال کارهایش بوده‌ام؛ با این حال به جرات می‌توانم بگویم ۹۵ درصد زحمات اصلی را مادرشان برعهده دارند. معمولاً در این شرایط بیشترین زحمات را مادران می‌کشند.

بدون شک فوتبال جذاب‌ترین و پربیننده‌ترین ورزش در جهان است. رویدادهایی مانند جام جهانی، لیگ قهرمانان اروپا و جام ملت‌ها هر بار سیل مشتاقان را به سمت خود جذب می‌کند و تماشاگران و طرفداران تیم‌ها را به ورزشگاه‌ها می‌کشاند. با این حساب باید محل مناسب و با ظرفیت بالایی از آن‌ها میزبانی کند. این موضوع و هم‌چنین وجه اقتصادی فوتبال سبب شده تا کشورها و باشگاه‌ها اهمیت بسیار زیادی به ورزشگاه‌ها بدهند و سعی کنند تا جایی که امکان دارد، ظرفیت استادیوم‌ها را بالا ببرند. تماشاگرها زیبایی و جلوه دیگری به بازی می‌دهند و این حضور همیشه تاثیر گذار است و گاهی میزان تاثیر گذاری تا جایی پیش می‌رود که نتیجه بازی را هم تغییر می‌دهد. در این گزارش نگاهی انداختیم به چهار ورزشگاه بزرگ فوتبال در نقاط مختلف دنیا.

نگاهی به چهار ورزشگاه بزرگ فوتبال

جایی برای غوغای فوتبالی‌ها

ورزشگاه سالت لیک

گنجایش: ۱۲۰ هزار نفر

کاملاً منطقی است که یکی از بزرگ‌ترین ورزشگاه‌های جهان در کشوری با جمعیتی بیش از یک میلیارد و دویست میلیون نفر باشد. البته تفریح بزرگ و اصلی هندی‌ها رفتن به سینماست، اما فوتبال آن قدری جذابیت دارد که هر ملت با هر فرهنگی را جذب خودش کند. فوتبال هند در عرصه ملی به موفقیت و افتخاری نرسیده، اما این موضوع دلیل نشده که طرفداران فوتبال در این کشور با ورزشگاه‌ها قهر کنند، یا نتایج تیم ملی و باشگاه مورد علاقه‌شان را دنبال نکنند. ورزشگاه سالت لیک یا جوانان هند، در سال ۱۹۸۴ در شهر کلکته ساخته شد. سه باشگاه بزرگ هند از این ورزشگاه به‌عنوان ورزشگاه خانگی خود استفاده می‌کنند. تیم ملی ایران همین چند وقت پیش در بازی‌های مقدماتی جام جهانی مقابل هند قرار گرفت و با نتیجه سه بر صفر این تیم را شکست داد.

ورزشگاه نیوکمپ

گنجایش: ۹۹ هزار نفر

به احتمال زیاد نام‌های قبلی برای خیلی‌ها غریبه بودند، اما این یکی را تمام دنیا می‌شناسند! این ورزشگاه با نام «استادی دل اف سی بارسلونا» که در سال ۱۹۵۷ در بارسلونای اسپانیا ساخته شد، در سال ۲۰۰۰ با تصمیم اعضای باشگاه نامش به «کمپ نو» یا همان «میدان جدید» تغییر کرد. اگر بخواهیم درباره اتفاقات به‌یادماندنی در نو کمپ بنویسیم، خودش یک کتاب می‌شود. حضور یک ستاره بی‌نظیر و تکرارنشده به نام لیونل مسی در تیم بارسلونا، باعث شده لحظه‌های زیبا و رکوردهای دست‌نیافتنی در این ورزشگاه رقم بخورد. از دیگر نکات جالب توجه درباره نو کمپ، وجود موزه این باشگاه در آن است که به پر بازدیدکننده‌ترین موزه کاتالونیا تبدیل شده. گنجایش این ورزشگاه در زمان افتتاحش حدود ۹۳ هزار نفر بود، اما این ظرفیت در سال ۱۹۸۲ به ۱۰۵ هزار نفر افزایش پیدا کرد و در سال ۱۹۹۰ هم به دلیل حذف بخش‌هایی که تماشاگران ایستاده بازی را نگاه می‌کردند، به ظرفیت ۹۹ هزار نفری رسید.

ورزشگاه رانگنادو می دی

گنجایش: ۱۵۰ هزار نفر

می‌شود گفت در بین تمامی ملت‌های جهان، اهالی آمریکای جنوبی فوتبالی‌ترین مردم هستند. تیم‌های ملی و البته باشگاهی بزرگ هم در اروپا هستند. با این حساب مطمئناً خیلی تعجب می‌کنید وقتی بشنوید بزرگ‌ترین ورزشگاه در آسیا قرار دارد و آن هم در کره شمالی. کشوری که ۲۶ میلیون نفر جمعیت دارد و مساحتش هم تقریباً نصف بریتانیاست. کشوری که از نظر فوتبالی حتی در آسیا هم چندان حرفی برای گفتن ندارد. این تضاد در مقایسه با بعضی قوانین و اتفاقات این کشور اصلاً عجیب نیستند. فقط برای این که در جریان باشید از چه کشوری صحبت می‌کنیم، بد نیست بدانید حدود یک سال پیش دولت کره شمالی استفاده از نام رهبر این کشور (کیم جونگ اون) را ممنوع اعلام کرد. ورزشگاه رانگنادو می دی در تاریخ یکم می ۱۹۸۹ در پیونگ یانگ، کره شمالی افتتاح شد. رانگنادو می دی (rungrado may day) به معنی «گشایش یافته در روزی در ماه می» است. تیم ملی فوتبال کره شمالی در مقدماتی جام جهانی ۲۰۱۰ یک امتیاز از تیم ملی ایران گرفت؛ یک امتیازی که آن‌ها را راهی جام جهانی کرد تا مهم‌ترین اتفاق و افتخار فوتبالی سال‌های اخیر آن‌ها رقم بخورد.

ورزشگاه آرتکا

گنجایش: ۱۰۵ هزار نفر

یکی از تاریخی‌ترین و البته خاطرناگیزترین ورزشگاه‌های جهان؛ جایی که برزیلی‌ها در یک بازی زیبا و به‌یادماندنی ایتالیا را کنار زدند و جام ژول ریمه را در کشور مکزیک بالای سر بردند؛ جامی که برای دوره بعد، شکستش تغییر کرد و به حالت امروزی درآمد. فینال‌ها همیشه مهم‌ترین مسابقه هستند، اما در جام جهانی ۱۹۸۶ یک اعجوبه و نابغه فوتبال این معادله را به هم زد و با دو گل فراموش‌نشده خود در این ورزشگاه، آن را جاودانه کرد. مکزیک‌ها این ورزشگاه را که ساختنش شش سال به طول انجامید، در سال ۱۹۶۶ افتتاح کردند. آرتکا تنها ورزشگاهی است که میزبان دو فینال جام جهانی بوده.

یک فیجن چلی

sargami.kharazm@gmail.com

خوانندگان گرامی مجله در این صفحه شما را دعوت می‌کنیم. تا ضمن سرگرم شدن با یافتن پاسخ مربوطه در قرعه کشی جایزه‌ای نفیس شرکت کنید. با جواب دادن به جدول این صفحه اسم خود را در گردونه شانس قراد دهید. در ضمن پاسخ‌های خود را تا تاریخ ۲۰ هر ماه به آدرس ایمیل صفحه ارسال کنید. همراهان گرامی جواب‌ها را هم در شماره آینده و خارزم مشاهده خواهید کرد.

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

عمودی:

۱. لغزش و خطا - حفظ عزت و احترام
۲. نقل کردن - فضایی که عناصر تابلو در آن قرار گرفته - کاواک و میان خالی
۳. بادخک - پهلو و جنب - سبح و آب باز
۴. راست و بلند - قوس - مخفف کوه - محلی در مکه
۵. جنبنده و هر باسپ - پارسنگ ترازو - ماه کم‌حرف
۶. کامل - گاواهن - صیحه‌گاه
۷. سزند - رنجر - سک
۸. ماهر - لعن کردن - رعد
۹. مهراس - نوعی گل - ملک و سلطان
۱۰. از موسیقی داتان ایران قدیم - ده سانی - یک من تبریز
۱۱. گربه - منور - پلتیک
۱۲. ثالث - منقار - گوشه - جلوگیری
۱۳. تعداد افراد یک تیم فوتبال - چادر - خالو
۱۴. کهنه - از جزایر اندونزی - ازان شکر می‌گیرند
۱۵. از شهرهای زاہن - بی در بی

افقی:

۱. فیزیک دان و فیلسوف اتریشی - از ترکیبات مهم آب و هوا
۲. جاده شنی - کوخ - بود هر که دانا بود
۳. از آثار آنا تول فرانس - از القاب مولا علی (ع) به معنای حمله کننده - رهبر سرخ جامگان
۴. هراس و هول - آب بسته - قریاد و فغان - زیرکی و درایت
۵. اسب ترکی - از وسایل پرواز - مسطوره و مدل
۶. طاقت فرسا و سنگین - نوعی زیرانداز خوابیدن - مکان و محل
۷. زینهار و امان - مرجبا - تربت
۸. اکتون - طوفان و کولاک - نوعی میوه ی پر زردار
۹. اذن و اجازه - پرداخت - توتیا
۱۰. باشگاهی در فرانسه - از بی مهرگان - تنخواه
۱۱. بالاترین درجه ایثار - سمت جب - یادداشت
۱۲. ولایتی در هندوستان - نمونک - تصدیق انگلیسی - اهریمن
۱۳. مخلوقات - ز دل پیر برنا بود - نگاه کردن
۱۴. ربواس - مستمند و درویش - نوعی فلز نقره‌ای
۱۵. استطاعت - شاعر سایه عمر

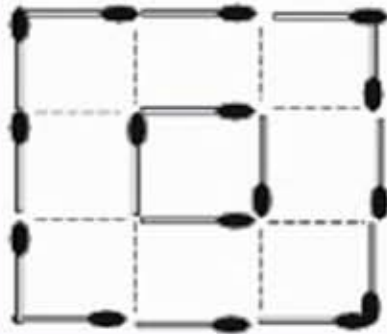

از این شماره با مسابقه چهره شناسی در خدمت شما خوانندگان و همراهان همیشگی مجله هستیم شما می‌توانید نام چهره مورد نظر را حدس و برای ما ارسال نمایید.

راهنمایی: یکی از اساتید و پیشکسوتان سینمای ایران

پاسخ معمای چوب کبریت‌ها

پاسخ جدول و برنده شماره قبل

آقای علی خداوردی، به قید قرعه برنده شماره قبل نشریه است که برای دریافت جایزه با ایشان تماس گرفته خواهد شد.

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
ی	ا	ن	م	ر	ز	ی	ر	ا	ز	ی	ش	ن	ی	ا
ا	ج	ا	ت	د	ر	ص	د	م	ت	م	ر	ا	ا	ا
ر	م	ر	م	ز	ر	د	ر	ش	د	ر	و	و	ن	ز
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و
و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و	و